

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér. Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főszerkesztő
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM: Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 709.

A kenyér.

Budapest, augusztus 23.

A mai nap nagyjelentőségű a főváros szociális életében. Ma kezdte meg a városi kenyérgyár az üzemét, tehát a szociális fejlődés útján egy hatalmas lépéssel vagyunk előbbre, mint tegnap voltunk.

Két hatalmas tábor állt egymással szemben akkor, mikor először merült föl az eszme, hogy a főváros hatósági kenyérgyárat létesítsen. Az egyik tábor a városi vállalkozásnak elvi ellensége s különben is a magánipar feladatának tartja a lakosságnak kenyérrel való ellátását, a másik tábor egy nagy szocialista törekvés megvalósulását látta abban, hogy a polgárok gyomráról hatóságilag gondoskodjanak. S azt lehet mondani, mindkét félnek igaza van. Hogy a főváros lakossága mégis a pékmesterek ellen foglalt állást s hogy mindjobban növekedett a városi kenyérgyár híveinek tábora, az a főváros speciális viszonyai-ból folyik, hol a megélhetés napról-napra nehezebb lesz, hol a legfontosabb fogyasztási cikkek árai állandóan emelkednek, ahol a kereseti viszonyok folyton rosszabbodnak.

Eppen azért a valóságot tagadnánk le, ha nem vallanók be, hogy a városi kenyérgyárban egyenesen a pékek ellen akart fegyvert nyerni a főváros lakossága s örömmel látjuk, hogy Melly Béla fővárosi tanácsos is ma a kenyérgyár céljának az „árszabályozást” is mondta. Ha ezt nem vallotta volna be

ilyen leplezetlenül, akkor azt kellett volna hinni, hogy a városi kenyérgyár nem fog annak a rendeltetésének megfelelni, aminőt neki a főváros lakossága tulajdonít. Mert azt várja mindenki, hogy annak a versenynek következtében, melyet a kenyérgyár elő fog idézni, a fogyasztó közönség olcsóbb kenyérhez jusson. Ez a főrendeltetés. Amit még Melly Béla a gyár feladatául tűzött ki, emellett igazán nagyon alárendelt jelentőségű. Mert ha egyik célja az is, hogy a kenyér minőségét megjavítsa, ezt az egész főváros területén aligha éri el, s legfeljebb azt, hogy a gyárilag előállított kenyér lesz jobb, mint volt eddig a pékenyér. De a gyár nem fogja az egész fogyasztó közönség szükségletét fedezni tudni s így egyrészt a pékenyér marad ezentul is az, ami volt, t. i. nélkülözhetlen fogyasztási cikk, másrészt, miután nem tudja a gyár az egész fogyasztó közönséget ellátni a szükséges kenyérrel, az a harmadik cél is, amit ma hallottunk, hogy esetleges inség esetén módot nyújtson a fővárosnak arra, hogy a lakosságot jó és olcsó kenyérral lássa el, illuzió marad.

Az egyedüli komoly feladat tehát csakis az, hogy olcsóbbá tegye a kenyeret, ha ezt el tudja érni, akkor megfelelt rendeltetésének s működése áldásos lesz.

A kenyér árának hatósági megállapítása, a mai iparszabadság mellett s a mai gazdasági felfogás mellett, elképzelhetetlen. A tizenharmadik századtól a tizenkilencediknek közepéig, amíg a

czéhrendszer végleg csődöt nem mondott, az egész világon találkozunk rendelkezésekkel, amelyekben a piacra kerülő kenyér árának maximuma hatóságilag állapítatik meg, amelynél magasabb árt a kenyérért kérni a pékeknek nem volt szabad. De ma már ilyen hatósági beavatkozás az áralakulásra megengedhetetlen. S ha a hatóság ennek daczára a horribilis és semmivel sem indokolható árakat mégis mérsékelni akarja, ezt nem teheti meg másképp, mint ha kerülő utat használ s a szabad verseny adta jogon maga is kenyeret süt, jót süt s azt olcsó áron a fogyasztók rendelkezésére bocsátja olyan mennyiségben, amely mennyiség aztán csakugyan már befolyást gyakorolhat az áralakulásra.

Epen ezért nem tudjuk, hogy a városi kenyérgyár meg fog-e felelni a rendeltetésének, vagy sem. A jó szándékban nem kételkedünk, de csak a tapasztalat fogja megmutatni, hogy a városi kenyérgyár olyan jó minőségű kenyeret fog-e piacra hozni és akkora mennyiségben-e, hogy annak árcsökkenő hatása legyen. Mert ha a minőség nagyon jó lesz, de a mennyiség aránylag csekély, akkor ennek az lesz a hatása, hogy a pékenyér ára marad a mostani s a városi kenyér a kisfogyasztásban drágább lesz a hatóságilag megszabott árnál. Ha pedig a városi kenyér nem lesz jó, akkor még akkora mennyiség kerülhet belőle piacra, annak árcsökkenő hatása nem lesz, mert nem fog senki rossz városi kenyeret enni, ha

Zöldben.

Írta: Váradi Antal.

(Utannymás tilos.)

Fenyőillat libeg az ablakomon. Odakint tücskök csirregnek a napmelegtől átfűlt levegőben. Elálmosító langyos virágszag árad a mezőkről... Ne aludjunk!... Olyan rövid a nyár... Ki, a szabad hegyek közé, keressük fel a havasokról lezúgó patakot a páfrányok között, vegyük a horgászó botot, a hátí tarisznyát és induljunk neki a messze zöldnek.

Mert minden zöld itt a világon. Még a házak is. Még a ruha is zöld, vagy legalább zöldhajtókás lóden kabát és zöldpaszományos vadásznadrág van a férfiakon, zöld szoknya az asszonyokon. Télen, azt mondják, az asszonyok mind fehérben járnak. A férfiak pedig feketében.

Amint elhagyom a kis szlovén falut, amelynek minden tiz házat másképp hívják, mert az mind külön „obcsina”, a fehér országút mentén lekanyarodom a Szávához, amely rettentő örömeimben, hogy kiszabadult a sziklaszorostól, úgy megharsog szilaj kedvben, olyan zugó hánuszokat ordít a hegyek tövében, hogy elbujhat mellette a „Rule Britannia.”

Csudálatos folyó ez a hegyi Száva. Egyszer alig csörgedez a kavicsos fenéken egy kis víz, akkor körül-köre ugrálva át lehet menni rajta akárhol. Máskor, a legkisebb esőre, megdagad istentelenül, kicsap a paron, csak

ugy beretválja le a bokrokat a partról, kirágja a fenyük gyökerét és a mélybe rántja. Dörögve hengergeti a beleszedült sziklákat, s ha valamelyik megakad egy régibb szirten, napokig elpöröl vele, zugó hullám-beszéddel, amíg csak meg nem mozdul megint és megy vele lefelé tovább, laibachnak. Ott van a szlávok főfészke, ott lödöznek a bakák szlovenec énekesekre és ott áll a Presern fehér márvány szobra, éppen a katedrális előtt, nagy megbotránkozására a szlovén papságnak, mely a meztelen géniusz figurája által megszenteltelintve látta a templom előcsarnokát.

Átmegegyek egy fahídon, amely Lees felé vezet. Onnét kezdve hegynek vezet az út. Egy kis félóra Leesig, onnét Polics megint egy félóra, s a messziről kéklő hegy már ott integet egy jó repülésnyire. Utba ejtem a vigauni híres telepet, amelyben Ausztriának minden asszony-gyilkosa és gonosztevője üli le büntetését.

Amint a fegyencz-telep felé közeledünk, már a környék földjein is meglep egy-egy csapat némbor, egy apácza felügyelete alatt. Mezei munkát végeznek, még pedig a környék parasztjainak, napszám mellett. Legtöbbször gyomláznak, ami ezen a vidéken egy külön földművelési ág. A buzaföldjük ugyanis olyan nyomorultul kicsi, hogy nálunk egy béresgyerek meg nem élne róla. Itt egy familia él utánna. Mert a buzával egyidejűleg zöldségmagot vet el, mikor aztán a nyomorult kis gabonáját lenyiszálta egy csorba sarlóval, már akkora zöldel a sárgarépa levele a tarló közt; azt

egy sereg vénasszony, vagy, mint itt, a rabasszonyok kigyomláják nagy gondosan, minden szál szalmát külön kihuzgálnak, azután zöldséges kert lesz a szántóföldből. Akkor még néhol hajdinát is szór belé, ha a zöldség egy kicsit megvastagodott s lehet érte egy pár fillért kapni a lyublyánai piacon. A tatárkát is most szórták el nemrég. Nem csoda, sok helyütt még le sem arattak.

A földek szépen ágyakra vannak osztogatva, minden szántás két-három domboru bárdzát visel, az megint el van választva négy-öt felé. Hadd folyjon az esővíz szépen le a domborulat között. Mert hát eső, az van itt bőven. Néha egy héttig meg nem áll.

A vigauni rabasszonyok pedig szedelőknek, mert itt az oszonna ideje. Az apácza előveszi a nagy fazekat, tölt belőle mindegyiknek kávé, kiosztja, egy-egy karéj kenyeret ad hozzá, s aztán maga is odaül és megeszi a maga oszonnáját. Közben barátságosan beszélgetnek. A környékbeli parasztok nem mennek oda, mert idegen embernek nem szabad a rabokkal beszélni. Különben a tanyájuk egy valóságos kis paradicsom, mert a ház, rengeteg kerttel körülvéve, olyan csodaszép festői vidéken áll, amelyen, ha hotel állana vagy szanatórium, hát messze földről jönnének a csudájára. A rengeteg kert vége fenyves, abban szabad a raboknak sétálni minden nap egy vagy mástól órát. A hajnali harangzó talpra szólítja őket, aztán jön a reggeli, imádság, munka, részint varrás, részint konyhai, a jómagaviseletű raboknak s

néhány fillérrel drágábban jó pékkenyert kaphat.

A célnak tehát a gyár, mint mondtuk, csak akkor fog megfelelni, ha nagyon jó kenyeret süt és nagy mennyiségben hoz piacra.

Nem gyanusíthat hennünket józan észszel senki, hogy ebben a kérdésben nem első sorban a fogyasztó közönség érdekeit tartanók szem előtt s nem ezt tartanók a legfontosabbnak. S mégis ma még egyelőre tartózkodunk attól, hogy dicshimnuszokat zengjünk és hálaímadat rebegjünk. Előttünk van a vásárcsarnokokkal tett szomorú tapasztalat. Azokba is azzal a szándékkal fektetett a főváros milliókat, hogy ily módon a lakosság élelmezése olcsóbbá tétessék, s azt ma már hivatalosan is bevallják, hogy a vásárcsarnokok megdrágították az árakat. Be kell várnunk, hogy a városi kenyérgyár is megmaradhat-e azok mellett az olcsó árak mellett, amelyek mellett ma a kenyeret adni szándékozik, s hogy az üzem nem kerül-e annyiba, hogy az árak fentartása kedvéért a minőséget kell majd rosszabbá tenni, vagy pedig a „kitűnő minőség“ jelszava alatt az árakat emelni. Mert az kétségtelen s azt évszázadokra visszanyúló nemzetközi statisztika bizonyítja, hogy az egyben felemelt kenyérréteg nagyon nehezen csökkennek ismét.

De van egy másik körülmény, melyet nem szabad figyelmen kívül hagyni. A pékek agitációja a gyár ellen aligha fog megszűnni. Deputációk egymást fogják érni a város vezetőembereinél s ha ma nem is gondolnak rá a város vezetői, jöhet idő, mikor a pékek és a városi kenyérgyár kartelbe lépnek egymással a béke és nyugalom kedvéért s a mikor talán a maihoz képest valamivel olcsóbb alapon fogják a kenyér árát megszabni, de a kenyérgyárnak állandó ármérséklő hatása megszűnik. Ez nem agyrém a mi részünkről. Mert ha az állam a vasgyáraival beléphetett az osztrák-magyar vaskartelbe, mely a vasárakat nem en-

gedi csökkenni, akkor már a példa és a mentség is meglesz azok számára, akik a városi kenyérgyárt egy esetleges pék-kartelbe be fogják vinni.

Ma, mikor a városi kenyérgyár megkezdte működését, talán kissé több aggodalmat árultunk el, mint amennyit a gyár kezdeményezői és megalkotói sejtettek, de nekünk szomorú tapasztalataink vannak a hivatalos gondoskodásról s egyelőre csak aggodalmainknak adtunk kifejezést, a lelkesedésre és elismerésre még mindig lesz idő s a kellő időben igazán nem fogunk egyikkel sem fukarkodni. Mert mi is óhajtjuk, mint a város minden fogyasztó polgára, hogy csak lelkesedésre és elismerésre legyen okunk.

Budapest, augusztus 23.

Kossuth Ferencz Karlsbadban. Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter tegnap délután 5 óra 23 perczkor gróf *Benyovszky* Sándor és neje, továbbá dr. *Pallay* Sándor titkára kíséretében Karlsbadba érkezett. A pályaudvaron a kereskedelemügyi minisztert több függetlenségi képviselő fogadta gróf *Balthány* Tivadar vezetésével. Kossuth Ferencz az idén a *Grand Hotel Pupp*-ban szállott meg. Megérkezése után azonnal meglátogatta őt kezelő-orsosa, dr. *Áldor*, aki megvizsgálta Kossuthot. Dr. *Áldor* egy újságíró előtt kijelentette, hogy a miniszter régi izületi csúzának a wiesbadeni kura jót tett, de a miniszter ezidőszert jobboldali difuzus bronchitisben szenved.

Szterényi József államtitkár utazása. Szterényi József kereskedelemügyi államtitkár ma délután 2 óra 30 perczkor induló gyorsvonattal Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter látogatására Karlsbadba utazott. Az államtitkár ez alkalommal a kereskedelemügyi miniszteriium folyó ügyeiről tesz jelentést a miniszternek.

Kossuth Ferencz üdvözlése. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter a következő üdvözlő táviratokat kapta:

Pancsova. A Pancsován szép sikerrel záródó cipésztanfolyam részvevői mély hódolattal üdvözlük Nagyméltóságodat és hálás köszönetüket fejezik ki a tanulságos tanfolyam rendezéséért. A pancsovai ipartestület.

Ugra. Az ugrai kerületnek dr. Halász Lajos országgyűlési képviselő beszámolója alkalmából apátiban egybegyűlt választói őszinte szeretettel és

azoknak, akik nemsokára kiszabadulnak, ha megbecsülik magukat, szabad mezei munkára is menni. Szökés, azt mondják, mindössze egy esetben fordult elő, akkor is visszahozták maguk a parasztok, akiknél éjjeli szállást kért a szökevény.

Igy telnek a vigauni rabok napjai, jobban élnek, mint otthon s némelyik meg is kíván egy kis gyilkolást vagy rablást, mikor ilyen jó dolga leszen érte holta napjáig. Otthon koplalt a nyomorult, fázott és napestig robotolt, mint az ígás ökör. Itt pompás módja van ahhoz képest, sőt még kávét is kap. Szeliden bánnak vele és ha megbecsüli magát, kimehet a mezőre dolgozni s egy kis pénzt is gyűjthet magának. Csodálom, hogy Krajnában nem gyakoribbak a bünesetek.

A vigauni völgyön túl egy várrom zárja a szorulatot. Valami régi lovagvár, Katzenstein, amelynek még ép tornyáról főséges kilátás esik a messze alpesi vidékekre. Onnét bekarolyodik balra egy csodaszép völgy, amelyből turista utak indulnak ki, föl a hatezer láb magas Stou-ra, meg a Biguncsiczára, s beljebb, a Karavankák kopasz csucsaira. Mindenütt jég-hideg ercskék folydogálnak, lejjebb patakokká dagadva s mihelyt már olyan mély, hogy a karodat ellepi: villámgyorsan siklik benne a pirospehelyes pisztráng, a hegyi patakok halacs-kája. Annak a fogása az én passzióm.

Mértőfödeket gyalogolok, míg elérek az én pisztrángos patakomhoz, mert a patakokat is kibérelték mind, esztendőkre. Örültem, hogy alahol az isten háta mögött találtam egyet,

amely senkinek sem kell, mert gyalázatosan messze van. Azt ideadták husz koronáért. Mire a szezon végén kiszámítom — kislül, hogy minden pisztráng egy koronába van. De hát a passzió!

Esteledik, mire hazaindulok. A pisztráng hat óra felé kezd „harapni“, amint műkifejzéssel mondják. Aztán már egy óra múlva sötétedik, leszáll a nap s mire haza érek, öreg este van.

Lilaszínű tinták folynak végig az Alpések árnyékos oldalán. Az ég fölöttük csodálatosan szép színű. Elkezd halaványodni, a sötétkékből világos kék lesz, aztán zöldes-kék. Majd átizzik a lemenő naptól és pirul, mint egy menyébéli katlan, amelybe puposra kelt fehér felhőkálácsokot raktak, amelyek széle szintén megpirul, akárcsak a fonottasé. Minden vörös, a messze sziklák szürkés-fehér színe átizzik s a tetejük hava olyan, mint ha elpirulna. Vajjon mit sughat a havasok fülébe az alkonyat?

Leértem a Szávához megint. Megpróbálkozom az utolsó alkonyi sugárnál még egyszer, mert itt az „Asche“ hazája, amelynek szállátlan volna nagyon keresett dolog. Ott ugrál egy a zöld víz színén... Kerülgeti a horgot, de nem veszi be, mert hernyó van rajta. Kénytelen vagyok tücsköt huzni rá. Azt bekapja s a hátú zsákba vándorol, a pisztrángok társaságába, azok csodálatos dolgokat fognak neki regélni a katzensteini eseményekről. Az Asche már a legujabb szláv mozgalmakat újságolhatja nekik.

A vigauni rabok most mennek haza pá-

ragaszkodással üdvözölve Nagyméltóságodat, kérik, hogy a jövőben is eddigi bölcs mérsékletével vezesse és intézze az ország ügyeit, mint a nemzet igazi és hivatott vezére, mert csak Nagyméltóságod higgadt és előrelátó politikájától remélik és várják bizalommal a nemzet függetlenségi törekvéseinek folytonos előrehaladását és diadalra jutását. Nadányi Károly elnök.

Budapest. Az ország minden részéről egybegyűlt hatvan iparosmester, elvégezve a férfi-nőruházi és cipészipari mestertanfolyamokat a technológiai iparmuzeumban, hódolatát és mély hála-ját tolmácsolja Nagyméltóságodnak, mint a magyar kisiparosok jótevőjének. Az egek ura adjon Exceillenciádnak egészséget, erőt hazánk javára.

A görög egyházak konfliktusa a kormánynyal. Szeptember 24-én jár le az a terminus, melyet *Apponyi* miniszter az általa kiadott hittantantitási nyelvrendelet végrehajtására kitűzött. Mint értesülünk, úgy a román egyházfők, mint a magyar kormány azon vannak, hogy a konfliktus ne élesedjen ki és hogy egy modus vivendi-t találjanak, mely lehetővé tenné, hogy a konfliktus egyelőre elkerültesse. A katolikus püspöki kar egyik előelő tagja a konfliktusról a következőleg nyilatkozott:

A katolikus püspöki kar körében élénk figyelemmel kísérik a konfliktus fejleményeit. A hitoktatás ügye első sorban az egyház autonóm jogkörébe tartozik, melybe beavatkozni a kormánynak csak abban az esetben volna joga, ha a hitoktatás az állam törvényeibe ütközik. Egyébként mi azt hisszük, hogy *Apponyi* ismert rendelete egyelőre csak akadémikus jellegű lehet, mert hisz még nincs is magyar nyelvű tankönyv, melyből a román lelkészek a hittant magyarul tanulhatnák.

Néppárti képviselők a helyzetről. *Bresztyenszky* Kálmán a privigyei kerület országgyűlési képviselője tegnap, vasárnap, Németprónán beszámoló beszédet tartott, mely alkalommal jelen voltak *Rakovszky* István, a képviselőház alelnöke, dr. *Ernst* Sándor, *Gyuriss* Emil orsz. képviselők is. *Bresztyenszky* beszámolójában a fuzió ellen nyilatkozott és választóinak meleg tüntető helyeslése mellett fejtette ki, hogy a néppártnak meg kell őriznie külön pártállását. Utána *Rakovszky* István beszélt. Erélyes hangon követelte a katolikus autonómiát s a bankkérdésben meggondolandónak mondotta, hogy érdemes-e most miatta a koronával újra konfliktusba keveredni és vele összeközvetést erőszakolni. A nagyszámú hallgatóság mindkét beszédet zajos helyesléssel kísérte s a képviselőnek meleg tüntetések között szavazott bizalmat eddigi politikai működéséért.

rosával. Elöl az apácza. Hátra sem néz, csak az olvasóját morzsolgatja. Könnyen megszökhetnék, aki akar, de nem akar senki. Nem úgy, mint szegény Udvarhelyi bátyánk, aki vénségére megbolondult, aztán bevitték a szatmár-németi bolondok házába. Az volt a legközelebbi, meg az egyetlen. Ott gunnyasztott szegény bátyó napestig, mindig csak azon törve a kis megmaradt esztét, hogy miképen lehetne megszökni?

Semmi sem volt ennél könnyebb. Hosszu parasztház-forma volt a bedlám, s az apácza, aki örkdött, fel s alá járt a tornáczon és morzsolgatta az olvasót... Csak azt kellett megvárni, míg a folyosó másik végére fordul, akkor aztán ki a tornáczról, át a sövényen, aztán — világgá!

Csak hogy már a harmadik háznál utját állták, mert a kék slafrokról megismerték, hogy honnét való az atyafi? s szépen visszavitték a bolondok bedlamjába.

Ott aztán morfondírozott szegény napestig s mindig csak azt hajtogatta, hogy ugyan miről ismerték meg, mikor ő olyan szépen elszökött?

— Hát, a kék slafrokról, bátyó... Nem vette észre?...

Az öreg észbe kapott. Persze, persze... Az ő bolond észével is belátta, hogy aki ilyen hupikék slafrokban szaladgál az utcán, azt bizony elfogják, tehát erről tenni kell.

Tett is, szegény. Legközelebbi szökése alkalmával levetette magáról nemcsak a kék

Az önálló bankért.

— A szegedi nagygyűlés. —

Budapest, augusztus 23.

A nyári szünet után új erővel meginduló politikai események első eseménye a szegedi nagygyűlés, melyen tegnap, vasárnap, az Alföld függetlenségi polgársága impozáns számban, nagy lelkesedéssel tett fogadalmat az önálló bank mellett. A gyűlésen számos függetlenségi országgyűlési képviselő is megjelent és az alföldi kerületi függetlenségi pártok népes küldöttségével képviseltették magukat.

A gyűlésről szóló tudósításunk a következő:

Az országos függetlenségi és negyvennyolcas párt alföldi szövetsége vasárnap tartotta meg Szegeden agitációs nagygyűlést az önálló bank mellett. A gyűlésen a függetlenségi párt bankcsoportjából harmincz képviselő jelent meg, azonkívül képviselve volt a balpárt és az Alföld több választókerülete.

A képviselők és a küldöttségek egyrésze már szombaton este megérkezett Szegedre, a mely zászlódiszben fogadta a vendégeket. A bevonulás után fátylászmenet, majd lakoma volt, amelyen számos felkőszöntőt mondtak.

A nagygyűlés vasárnap délelőtt tíz órakor ment végbe a Klauzál-terem, körülbelül ötezer ember jelenlétében. A szobor előtti emelvényen a képviselők, a küldöttségek vezetői és a szegedi függetlenségi párt vezetői foglaltak helyet. Ott voltak Kelemen Béla, Szeged város és Csongrád vármegye főispánja, Holló Lajos, Abraham Dezső, Balogh Mihály, Balogh Ernő, Dobroszláv Péter, Fábry Károly, Faragó Antal, Fried Lajos, Gotthard Sándor, Gyelmiss Gerő, Hajdu Frigyes, Irsay József, Kardos Samu, Kecskeméthy Ferencz, Kelemen Samu, Lányi Mór, Lázár Zóárd, Lovászy Andor, Mahler György, Mukits Simon, Müller Károly, Papp Béla, Reök Iván, Steiner Ferencz, Szemere Huba, Szokoly Tamás, Tutsek Sándor, Várady Imre és Zakariás János függetlenségi képviselők, Szappanos István, a balpárt elnöke, Becsey Károly, Szeged város II. kerületének képviselője, Kószó István, a szegedi függetlenségi párt elnöke, továbbá a küldöttségek vezetői.

A Himnusz eléneklése után dr. Becsey K. megnyitotta a gyűlést, hangoztatva, hogy Kossuth Ferencz ismeretes buzdítására határozták el a gyűlés egybehívását. Bejelentette, hogy a gyűlésről távolmaradásukat kimentették Justh Gyula, a képviselő-

slafrokkot, de mindent s anyaszült meztelene szaladt az utcán végig. Persze, hogy nem messze jutott. Ebben a korszakban még hamarabb gyanut keltett...

Visszavetvén, kétségbeesve ült a padkán Udvarhelyi bátyó és folyton csak azt hajtotta: — Vajjon miről ismertek meg mostan, hiszen most nem volt rajtam a kék slafrokk?! A vígauri rabok nem kék slafrokkban járnak, hanem sötétszürke időbenben. Amint elmennek mellettem: végignézem a sort, valóságos gaz-koncert, képekben. Egynek-egynek az arcza olyan mélységesen gonosz kifejezésű, hogy nem szeretnék vele találkozni. Némi-lyik olyan szelid képeket vág, mint- ha sohasem metszette volna el három gyerme- kének a nyakát. A nyomoruság vitte rá, azt mondja. A másik a férjét verte agyon, fejszé- vel. Itt van annak a bécsi szakácsnénak a gyilkosa is, akinek a pöre olyan nagy port vert fel. Most is azt hajtja, hogy ő ártatlanul szenved. Ki tudja?...

A messze Triglav ormain már eltűnt az éj- madár. Utolsó halavány szürkületi fényen át kigyulladnak az első csillagok. Lent, a szem- határon kis falvak kunyhóinak ablakában mécs- világ gyulad ki. Nemsokára elem tűnik Bled, amint a szemembe ragyognak a acetilén lám- pák, tönkretéve minden alpesi esthangulatot. De hát, végre is, valamikor haza kell érnünk és valamikor minden, de minden ábrándnak vége szakad... Jó éjszakát!

ház elnöke, gróf Batthyány Tivadar, Németh Imre, Papp Elek, Ferenczy Géza, Egry Béla, Nagy De- zso, Pozsgay Miklós, Szébeny Antal, Babó Mi- hály, Eitner Zsigmond, Ováry Ferencz, Horváth Gyula, Bárczay Sándor, Pleininger Ferencz, Szu- nyog Mihály, Visontai Soma, Nagy Sándor és Bernáth Béla. Fölvásta ezután Justh Gyulának és gróf Batthyány Tivadarnak levelét, amelyet nagy lelkesedéssel hallgattak meg, Juth Gyula le- vele így szól:

— Kedves barátom! A vasárnapi nagygyűlés- tekre szóló meghívást hálásan köszönöm, de azon, jelenlegi állásomra való tekintettel, nagy sajná- lomra nem jelenhetek meg. A mostani nagy nem- zeti küzdelem legelején ugyanis abban állapod- tunk meg, hogy amíg a Ház elnöke vagyok, sem népgyűléseken, sem nyilvános pártgyűléseken ne vegyek részt. Amidőn erről értesítnélek, egyszers- mind arra kérek, légy kegyes a nagygyűlés előtt távolmaradásomat a fönti megokolással kimenteni. Honfiumi üdvözetem és változhatatlan nagyra- becslésem nyilvánítása mellett sziveskedjél a nagy- gyűlés előtt nevében kijelenteni azt is, hogy megingathatatlan elhatározásom a Magyarország gazdasági önállósága, függetlensége érdekében megindított nagy nemzeti küzdelmet a legnagyobb energiával és elszántsággal folytatni mindaddig, míg küzdelmünk sikerre nem vezet. Isten áldását kérve hasznos működésekre, vagyok régi jó ba- rátod Justh Gyula.

Ezután dr. Kószó István szegedi pártelnök beszélt s a következő határozati javaslatot terjesz- tette elő:

Az önálló nemzeti bank ügyében Szegeden augusztus 22-én tartott népgyűlés kimondja, hogy az önálló banknak 1911-re, az önálló vámterület- nek pedig 1917-re leendő föllállítását föltétlenül követeli. Üdvözli a függetlenségi és negyvennyol- cas pártot és annak nagyevű vezérét, Kossuth Ferenczet, aki az ország gazdasági függetlensé- géért most folyó harcot oly energikus kézzel ve- zeti és bizik abban, hogy a párt el nem csüg- gedve és meg nem hátrálva, az országnak ezt a két nagy jogát a kitűzött időben meg fogja való- sítani.

A határozati javaslatot a tömeg viharos éjenzéssel fogadta. Holló Lajos mondott azután nagy beszédet. Bizonyította, hogy a király fölfogása me- rőben helytelen, amikor Magyarországra nézve veszedelmesnek tartja az önálló bankot, majd támadta azokat a magyar politikusokat, akik megakadá- lyozni igyekeznek, hogy a függetlenségi párt meg- kapja a bankban a fölemelt kvóta ellenértékét. Néhány hét múlva eljön a döntő fordulat, el fog dőlni, a függetlenségi párt akarata érvényesül-e, vagy új alakulás következik.

Beszédet mondott még Balogh Ernő, Zaka- riás János és Szappanos István, a balpárt elnöke. Egyhangulag elfogadták a határozati javaslatot s ezzel a gyűlés véget ért.

Az országos függetlenségi párt alföldi szövet- sége tartott ezután gyűlést a városháza disztermé- ben, Holló Lajos elnöklésével. Elhatározták, hogy szeptember 19-én új nagygyűlést tartanak Aradon, az oltani Kossuth-szobor leleplezése alkalmából.

Délben lakoma volt, amelyről táviratilag üd- vözölték Kossuthot, Apponyit, Justhot, és Bat- thyányt.

EGYHÁZAK.

— (Egyházvezérek jubileuma.) A dunántúli ev. egyházkerület püspöke, dr. Baltik Frigyes főrend, egyházi elnök, és az egyházkerület felügyelője, Laszkáry Gyula főrend, világi elnök most töltötte be az egyház szolgálatában való működésének ötvenedik évfordulóját. Az egyházkerület, mely augusztus 26-án kezdi meg ez évi közgyűlését Pozsonyban, ebből az alkalmából szeretetteljes ünneplésben részesíti a két népszerű egyházvezért, akihez már eddig is számtalan üdvözlő távirat ér- kezett az ország minden részéből.

A krétai bonyodalom.

Budapest, augusztus 23.

A török miniszteri tanácskozás a görög kor- mány jegyzékét kielégítőnek találta. Hire jár, hogy tárgyalta azt a javaslatot is, amelyet a porta a hatalmak elé kíván terjeszteni abból a célból, hogy a krétai autonómia kérdésében döntsének. A miniszteri tanácskozás tárgyalta továbbá a krétai védőhatalmak kollektív jegyzékét, amely török forrásból származó információk szerint az ismert pontozatokon kívül azt a kijelentést is tartalmazza, hogy a hatalmak, ha Törökország és Görögország között Macedónia miatt differenciák támadnának, igyekezni fognak a barátságos elintézését elősegí- teni. — A porta választát a védőhatalmak kollektív jegyzékére a holnaputáni miniszteri tanács- kozás tárgyalja. A tengerészeti miniszter egy in- terjúban kijelentette, hogy a török flotta a kar- patoszi vizeken marad, amíg a krétai helyzet a portára kielégítően alakul. Diplomáciai körökben a görög-török háború veszedelmét véglegesen el- háritottnak tekintik. Az új-török bizottság körében a kabinet mérsékelt és józan magatartását igen kedvezően ítélik meg.

Illetékes gortai helyről értesítették a konstanti- nápolyi görög követséget, hogy a legutóbbi görög jegyzék kielégítő.

A görög király szárnységéje Rallys minisz- terelnöknek levelet írt, melyben kéri, csáfolja meg azt a híresztelést, hogy a király katonai mozga- lom miatt a trónról lemondani szándékoznék. A közvélemény nyugodtabb, mert a török-görög konfliktus közeledik a megoldáshoz.

More, az ujonnan létesített angol balkáni bi- zottság vezetője a Tanin egyik munkatársa előtt a következőket mondta:

— Anglia nem változtathatta meg álláspont- ját a krétai kérdésben, mert régebbi ígéretei és a nagyhatalmakkal létrejött megállapodásai meg- kötötték a kezét. A bizottság igen befolyásos tagjai azonban Kréta szigetének Ciprus szigetével való elcserélése mellett vannak.

Az Echo de Parisban interview jelent meg Constanz konstantinápolyi nagykövettel, aki ugy vélekedik, hogy Macedóniában nem kell félni komolyabb bonyodalmaktól. Lehet, hogy Görög- ország nem elég szigorúan járt el a területén ala- kult bandák ellen és azok talán be fognak törni Macedóniába, de végül ez a kérdés békésen fog elsimulni. Ami Krétát illeti, hosszú időre nem lehet jóslásokba bocsátkozni, mert ott minden le- hetséges. Egy török tábornok mondta neki egy- szer nevetve, hogy Törökországra nézve a háború nem botrány, mert a hadjárat a török hadsereg- re nézve nem jár költséggel, hiszen a török katonák az ellenség költségén táplálkoznak. Constanz meg van arról győződve, hogy a krétai bonyodalom békésen fog megoldódni.

A Berliner Lokalanzeigernek jelentik Athén- ből: Rallys miniszterelnök úgy nyilatkozott, hogy a görög nép és a kormány hálás a védőhatal- maknak, amiért erélyesen felszólaltak Konstanti- polyban és most már szó sem lehet háborúról.

KÜLFÖLD.

Kína és Japán kibékült. Tokióból érkezett jelen- tések szerint a japán-kínai konfliktus elintéztének tekinthető. Kína visszavonta összes kifogásait és megígérte, hogy a japáni kormányt a vasut kiépí- tésénél minden képzelhető támogatásban részesíti. Az egyezményről, melyet Mukdenben aláírtak, leg- közelebb a hatalmakat is értesítik.

Itt említjük meg, hogy tokiói távirat szerint: Ez év elején mérhetetlen felitűnést keltett az a le- leplezés, hogy a japán parlament sok tagját egy iparvállalat megvesztegette. A csödbe jutott Kip- pen-Saito-Kaisha cukorfinomító részvénytársaság- ról volt szó, amelynek üzleti könyveit lefoglalták. A vizsgálat kiderítette, hogy a gyanúsított 32 kép- viselőt az iparvállalat egynek kivételével csakugyan megvesztegette és azok politikai befolyásukat pénzre váltották fel. A megvesztegetési összegek 400—20.000 yen között mozogtak és összesen

73.000 yent tettek ki. A megvesztegetett képviselők között valamennyi nagy párt tagjai szerepeltek, így volt közöttük 15 alkotmánypárti, négy kormánypárti és két haladóipárti. A vizsgálat hónapokig tartott és most végződött be a bűnpör tárgyalása. A törvényszék a vádlott képviselőket a kapott összeg visszafizetésére és 3—10 havi kényszermunkára ítélte. Kegyelemből az elítéltek közül 7 képviselőnek megengedték, hogy büntetések kitöltését három évre elhalasztassák.

A melillai harcztér. Egy spanyol kereskedő, aki a kabilok táborában járt, a következőket beszéli el: A tábor körül spanyol katonák és tisztek föl-oszlásnak indult holttestét láttam. A kabilok vezére ötven fejet mutatott, amelyeket sebesült vagy halott spanyolok testéről metszettek le. A kabilok Melillánál ötszáz halottat és nyolcszázhatvan sebesültet vesztek. A kabilok tegnap több spanyol szállító vonatot megtámadtak. Ebből az következtetik, hogy a kabilok erősítést kaptak. A spanyolok két halotyat és tizennégy sebesültet vesztek.

A „Daily Telegraph“ külön tudósítója jelenti Melillából, hogy a spanyol sereg helyzete nagyon rossz és ha azokat a csapatokat leszámítják, amelyek az élelmezési vonatok védelmére kell használni, alig marad 10.000 ember az útközetre és legalább még övenezer embert kell felfegyvereznie Spanyolországnak, hogy megfékezhesse a kabilokat. Az angol lap tudósítója, akinek a kabilok vezetői között több személyes ismerőse van, jelenti, hogy a kabilok Marokkó belsejében körülhordoztatják a spanyoloktól zsákmányolt egyenruhákat, százzal küldöztetik az ország belsejébe a spanyol hadifegyvereket és mindenütt azt híresztelik, hogy a spanyolokon győzedelmeskedtek, így akarván a marokkóiakat rávenni, hogy velük együtt menjenek a szent hadjáratba.

A barcelonai lázadók. A legutóbbi események miatt még egyre folytatják letartóztatását és kiutasítását az olyan személyeknek, kiket a zavargások értelmi bünszerzőinek tartanak. Több köztársasági klubot és világi iskolát bezártak. *A foglyok száma meghaladja az ezret.*

Madridból táviratozzák, hogy a barcelonai fogházak tömve vannak. Még a női börtönök és egyéb államhivatalok is zsúfolva vannak foglyokkal. A külföldi alattvalókat kiutasították. Valószínű, hogy az egész államtanácsot feloszlatták. A lapok statisztikáit közölnék a zavargásokról. Cataloniában ötszáznál több kolostort gyújtottak fel és a zendülések idején meghalt négy katona és hetvenkilenc polgár, a sebesültek száma 149, nem értve ide azokat, akiket odahaza ápoltak.

Az új dán kormány. A dán közvélemény ellenes magatartása az új dán kormány ellen nőttön-nő. Különösen az újonnan kinevezett hadügy-miniszterre, Christensenre neheztelnek. Az egész országban tiltakozó népgyűléseket terveznek. A konzervatívok rendkívül népes értekezletén határozatilag kimondták, hogy olyan ember, mint Christensen, nem lehet tagja a kormánynak. A második kamara egy legutóbbi ülésén történt, hogy egy hölgy a karzatról nyugodtan, de hangosan kiáltozta, hogy Christensen szégyene az országnak. Az illető hölgy egy nagyon tekintélyes család tagja. Az eset általános élénk felháborítást keltett.

Török fővezér német gyakorlatokon. Mint már megírtuk, *Mahmud Sefket* basa, a török hadseteg főparancsnoka meghívót kapott *Vilmos* császártól, hogy vegyen részt a németországi őszi hadgyakorlatokon. A basa a szultán beleegyezésével most elfogadta a meghívást és szeptember 14-én *Wüzburgba* fog érkezni.

A lázadó albánok. Ferissovicsban mintegy 8000 fölkelő albán gyűlt össze, akikhez folyton újabb felkelők csatlakoznak. Néhány száz katolikus is van köztük. Kumanovából és Szalonikiból csapatokat küldtek oda. Az albánok megtagadták az adók fizetését és a tized megszüntetésén kívül a kormány elbocsátását követelik, továbbá azt, hogy a keresztények a hadseregben ne szolgálhassanak. A török katonaság tegnap délelőtt *Berizovicsnál* megkezdte a tüzelést az albánok hadállásai ellen. Az albánok hallani sem akarnak arról, hogy megadják magukat. A vasuti vonalat katonák őrzik, nehogy az albánok megtámadják.

Az osztrák miniszterelnök a királlyal. *Bienert* báró osztrák miniszterelnök vasárnap reggel *Attems* gróf miniszteri titkár kíséretében Ischlebe érkezett. Tizenegy órakor kihallgatáson jelent meg ő felsége előtt s a kihallgatás délután háromnegyed kettőig tartott. A miniszterelnök később megjelent az udvari ebéden, amelyre *Attems* gróf is hivatalos volt. Este a miniszterelnök *Bilinski* lovag miniszterrel tanácskozott és este visszatért. *Bienert* tegnapi szokatlanul hosszú ideig, csaknem teljes három óra hosszáig tartott kihallgatásának sulypontja az uralkodónak a kihallgatáson a cseh tartományi gyűlésre vonatkozólag kifejezett amaz óhajlásában rejlik, amely röviden a következő mondatban foglalható össze: A cseh tartománygyűlést munkaképessé kell tenni. A miniszterelnök az uralkodónak e nyilatkozatát közölte *Lobkovitz* herceg tartományi elnökkel. Az uralkodó kívánsága folytán most már párhuzamosan azokkal a tárgyalásokkal, amelyeket báró *Bienert* folytatott és folytat a pártok képviselőivel, *Lobkovitz* herczed is tárgyalásokat fog kezdeni a csehországi pártokkal.

Új bolgár vasút. A *Levszky-szisztovói* új vasutonal mai megnyitő ünnepsége alkalmával *Malinov* miniszterelnök, aki egyúttal a közmunkügyi minisztérium ügyeit is vezeti, beszédet mondott, hangoztatva a bolgár nép törekvését a haladásra és kifejezést adva azon óhajának, hogy a román és bolgár vasuti hálózatot egy, a Dunán építendő vasuti hid kösse össze.

Harcz a török-bolgár határon. Hebicevóból jelentik, hogy a múlt pénteken a belikaneki határ-őrséget török katonák megtámadták. A több órai tüzelés során több török katonát megöltek. További részletek hiányzanak.

A takarékos birodalmi kancellár. A birodalmi kancellár, tekintettel arra, hogy a különböző birodalmi hivatalokban most állítják össze a jövő évi költségvetést, az érdekelt tényezőknek a legmesszebb menő takarékossgot ajánlotta. A birodalom pénzügyi helyzetére való tekintettel különösen azt kívánja a birodalmi kancellár, hogy a személyzet szaporítása csakis ott történjék, hol föltétlenül szükség van rá.

Az orvoskongresszus.

Budapest, augusztus 23.

Vasárnap fog megkezdődni az orvoskongresszus, amelyre nagyban készülődik a végrehajtó bizottság. Daczára annak a sok támadásnak, amelylyel a nemzetiségi elvakultság a magyarságot a külföld előtt illette, több mint négyezer idegen jön az orvoskongresszus alkalmából Budapestre. Egyébként a román orvosoknak a magyar nemzetet vádoló emlékiratára most az „Országos Magyar Szövetség” választatot adott ki, melyet az orvoskongresszus minden tagjának kézbesített. azonkívül megküld az összes külföldi nagyobb lapoknak is. A czáfolat a helyes világításba helyezi a politikus orvosok tájékozását és leszállítja az értékére azt a sok abszurditást, amelyet a tehetetlen méreg váltott ki a román doktorokból.

A választat többek között ezeket mondja: A romániai orvosok azt mondják, hogy a főök, ami őket visszatartotta attól, hogy Budapestre jöjjenek, az volt, hogy a magyar bíróság *Vládne* asszonyt börtönbüntetésre ítélte azért, mert egy román iskolában román anyanyelvűk szeretetére buzdította a gyermekeket. *Vládne* asszony nem ezt tette, hanem szidalmazta a tanítót, hogy a törvény szavának engedelmeskedve, a gyermekeket magyar nyelvre is tanította. A magyar nemzetre és nyelvére durva szidalmakat szórt és így egy nyilvános iskolai vizsgálaton az iskola helyiségét megillető tisztelgetést sértő botrányt okozott.

És a súlyos büncselekmény ellenére, a magyar kormány javaslatára a király mégis megkegyelmezett *Vládne*nak, akinek így nem kellett büntetését elszenvednie. Ezt önékkel az Emlékirat szerzői nem közölték, mert ennek a kegyelmi ténynek ismertetése élet vette volna a magyar állam és nemzet ellen intézett igazságtalan támadásuknak.

Második főokul azt hozták fel, hogy a magyar közoktatásügyi miniszter megtiltotta a magyarországi román nemzetiségű tanulóknak, hogy részt vehessenek a Románia második fővárosában, *Jassyban* tartandó ezévi diákkongresszuson és a romániai egyetemeken által rendezett szünidei tanfolyamokon.

A magyar közoktatásügyi kormánynak, ha megette ezt komoly oka volt rá. A romániai diákkongresszusok általában nem egyebek, mint alkalmak magyarellenes és irredentista politikai tüntetésekre. Hogy a romániai egyetemek nyári tanfolyamainak különösen történelmi és irodalmi előadásait minő szellem jellemzi, elégséges rámutatnunk arra, hogy a bukaresti egyetemnek azt a tanárát, aki a tanfolyamokat szervezi, osztrákellenes izgatások miatt az elmúlt tavaszon kénytelen volt az osztrák cs. kir. kormány az osztrák császárság területéről kiltítani.

Még kevésbé felelnek meg az igazság követelményeinek azok az állítások, amelyekkel a romániai orvosok Emlékirata azt akarja önékkel elhíttetni, hogy a magyar nemzet és kormánya erőszakkal igyekszik lehetetlenné tenni a hazai románságnak saját anyanyelvén való művelődését.

„Lehet-e égbekiáltóbb igazságtalanság — mondja az Emlékirat — mint az, hogy három és félmilliónyi alattvalónak lehetetlenné teszik saját anyanyelvén való iskolázását.” — Igazán megdöbbenő tájékoztatásra valló állítás, mert hiszen elég a legközönségesebb statisztikai kézikönyvet önéknek a kezükbe venni, hogy meggyőződjenek az ellenkezőről. Az 1906 - 7. tanévben 2760 román tannyelvű népiskolája volt a nem három és félmilliónyi, hanem csak a 2.800.000 főnyi hazai románságnak. Aránylag sokkal több, mint az önálló román királyságban lakó fajrokonainak, hol 6 millió lakosra összesen 4207 népiskola esett, holott a hazánkbeli királyság számaránya szerint legalább is 5500 népiskolának kellett volna lenni Romániában. E népiskolákon kívül volt több román tannyelvű polgári és kereskedelmi iskola, 5 középiskola és ugyanannyi tanítóképző-intézet.

A magyar nemzet és kormánya nem nyom el egyetlen népfajt, egyetlen nemzetiséget sem. Bizonyítéka ennek az, hogy hazánkban a nemzetiségek — és pedig elsősorban a románság — a műveltségnek és a gazdasági jólétnek sokkal magasabb fokán állanak, mint önálló állami életet élő külföldi fajrokonai. A magyarországi román nép kulturája, anyagi helyzete elérhetetlen ideál gyanánt lebeg azok előtt a romániai politikusok előtt is, akik a romániai parasztság kulturális és gazdasági felemelésén dolgoznak. Hogyan volna ez lehetséges, ha a magyar nemzet és kormánya erőszakos intézkedésekkel igyekeznek elnyomni a hazai románság kulturális és gazdasági haladását?

A hazai nemzetiségek — és elsősorban a román nép — a valóságban nem is tudnak semmit arról az elnyomatásról, amelyet a nemzetiségi politikai izgatók és az ő állításait igazság gyanánt fogadva el, a romániai orvosok Emlékirata, oly rikító színekkel festenek. Ez az oka annak is, hogy a magyar parlamentben csak 14 román nemzetiségi képviselő van. A román választópolgárság a képviselőválasztások alkalmával éppen úgy megszokott jelenni az urnánál, mint a magyar. Szavazatát azonban többségében csak kivételesen szokta román nemzetiségi párti jelöltre adni, hanem olyan magyar vagy román jelöltre — mert a parlament tagjai között ez utóbbiakból igen tekintélyes és jó román érzelmű politikusok is vannak — aki valamelyik más politikai pártnak a tagja.

A kongresszusra jelentkezett 3000 férfi és 1000 nő. Ez a szám élénken igazolja a nagy érdeklődést, mely a világon mindenütt, — a politikai agitációk daczára — mutatkozott a nemzetközi összefogás iránt. A kongresszuson 21 szakosztály fogja tárgyalni a legkülönbözőbb orvosi kérdéseket. De ezeken kívül egy külön szakosztály is lesz a legfontosabb ügyek megbeszélésére. Az immunitás kérdése ezek közt a legérdekesebb, mert a legszebb tudományos eredmények kerülnek megbeszélés alá; ugyancsak ebben a külön szakosztályban kerülnek napirendre azok a felolvasások, melyeket a vakbél betegségeiről és kezeléséről fognak tartani.

A kongresszus egy héttig fog tartani, kezdve a szombat esti ösmerkedési estélytől a szombati záró ülésig. De már e hét péntekén az orvosi hírlapírók szindikátusa előzetes megbeszélések végett ülést fog tartani.

Az orvoskongresszussal együtt kegyeletes emlékünnepet fognak tartani. Szombat délután 3 órakor le fogják leplezni *Fodor Kálmán* professzor szobrát. Hétfő este a város fogadó-estélye a Vigadóban; kedd este hölgybizottsági estély, pénteken a kormány fogadó-estélye a Park-klubban s a kongresszus berekesztése után kirándulások *Herkulesfürdőbe*, *Kolozsvárra* és *Konstantinápolyba* fogják mulatságosan tarkítani a kongresszus komoly feladatait.

A kongresszusi munkálatok a régi műgyépeten különböző termeiben, a *szomszédos Múzeumban*

és a volt képviselőházban fognak lefolyni. Az előkészítő bizottság a legnagyobb kényelemről gondoskodott. Lesz nemzetközi és helyi telefonszoba, külön helyiség postai és távirati küldemények elintézésére, átvevésre, külön helyiség a nyomtatványok számára: terem a sajtó számára, szoba a menetjegyiroda kiirendeltségének, olvasóterem, bufet s mindezekon kívül a különböző szakosztályoknak külön helyiségei.

A már kinyomtatott és előre jelzett felolvasások pedig arra vallanak, hogy a XVI. nemzetközi orvosi kongresszus tudományos érdekek szempontjából egyike lesz a legeredménydusabbaknak.

A kongresszusra eddig a következő államokból jelentkeztek résztvevők, akik részvételi jegyüket már kiváltották.

Németország 267, Egyesült-Államok 185, Argentína 35, az osztrák tartományokból 172, Belgium 46, Bosznia-Hercegovina, 28, Brazília 24, Bulgáriából 18, Chili 4, Kuba szigete 6, Dánia 10, Egyiptom 21, Spanyolország 65, Franciaország 270, Nagy-Britannia 94, Görögország 18, Itália 159, Japán 40, Mexikó 3, Monaco 2, Norvégia 2, Németalföld 33, Portugália 32, Románia 10, Oroszország 185, Szerbia 7, Svédország 4, Svájc 25, Törökország 18, Uruguay 3. A külföldi jelentkezők száma tehát aug. 21-ig 1766, akikkel 774 nő és 27 családtag érkezik. Magyarországból a jelentkezők száma 1137, úgy hogy összesen már eddig 2902 férfi, 774 nő és 27 családtagnak megérkezése biztosítva van. 21-ike óta is már többen jelentkeztek. Az orvosi szaksajtót 118-an fogják képviselni.

A magyarországi román lapok közlik azt a memorandumot, melyet a magyarországi román újságírók az összes francia lapoknak megküldöttek és amely mintegy ellenirata akar lenni annak a táviratnak, melyet a magyar újságírók annak idején a francia újságírókhoz intéztek. A román újságírók a memorandumban azt mondják, hogy nem felel meg a valóságnak a magyar újságíróknak az az állítása, mintha a magyar sajtó mindig védelmére kelne a sajtó- és a lelkiismereti szabadságnak. A magyar sajtónak legnagyobb része közvetve vagy közvetlenül a magyar kormány zsoldjában áll és még sohasem emelte fel szavát amaz üldözés ellen, mellyel a kormány a nemzetiségi sajtót elnyomja. A román újságírók panaszkodnak, hogy a román lapokat a vasutakon nem engedik árusítani és hogy a román lapok leveleit és táviratait szántszándékkal elkésve kézbesítik. A legutóbbi két év és négy hónap alatt a magyar bíróságok 226 nem magyar újságíróit ítélték el összesen 181 év, 3 hó és 6 napi fogságra, valamint 200.000 korona pénzbírságra. A magyar sajtó nemcsak hogy nem itéli el ezt az üldözést, de még folyton felhívja a kormányt, hogy szigorúan alkalmazza a törvényt a nemzetiségi izgatók ellen. Ilyen körülmények között Magyarországon a nem magyar újságírók sorsa valóságos martirium, nyomorúság, börtön. A memorandumot a magyarországi összes politikai román lapok aláírták, kivéve a kormánypárti Ungariát és Luminát, valamint a két görög egyház hivatalos lapjait; a Telegraful Roman-t és az Unirea-t.

TÁVIRATOK.

Az ifju-törökök.

Saloniki, augusztus 23. (Saját tudósítónktól.) Az ifju-török bizottság sok tagja titkos gyűlést tartott és elhatározta, hogy új politikai programot fog kidolgozni s abban állást foglal a krétai kérdést illetőleg is. A határozatokat mélységesen titkolják. Ifju-török körökben erős propagandát fejtenek ki annak érdekében, hogy aláírásokat gyűjtenek flottaszervezés érdekében. A szorovicsi helyőrség tisztjei késznek nyilatkoztak, hogy tíz éven át minden évben egy havi fizetésüket szentelik erre a célra.

A jemeni harezók.

Konstantinápoly, aug. 23. A Szabah jelenti, hogy a török csapatok győzelmet arattak a Jemen egyes fölkelő csapatain, amelyek nagy veszteségeket szenvedtek.

A perzsa trónörökös.

Pétervár, augusztus 23. (Saját tudósítónktól.) A fiatal sah öccse, a tízéves Mohamed Hassan herceg lett a trónörökös. Eddig atyjánál hagyták, de most kénytelen lesz a sah palotájába átköltözni. A volt sah lakásul Odessza környékén egy nyaralót szemeltek ki, mely egy pétervári ügyvédé. Mig a villát átalakítják, addig a volt sah egy odesszai fogadóban fog lakni. Mindjárt megérkezése után a volt uralkodóhoz ellátogat Liakow ezredes.

A sah tanítója a politikai tudományokban Hodzsi Szenakh, Mirsa Dsafarnak, a Lazaret-intézetben a perzsa nyelv tanítójának fivére, alkalmaztatott. Szmirnov jelenlegi nevelőt felszólították, hogy a tanítást ideiglenesen szüntesse be.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék záratai.

New-York.		aug. 20.	aug. 19.	aug. 23.
Buza	locobuza	111 ³ / ₄	112 ¹ / ₄	113 ⁵ / ₈
	juliusra	—	—	—
	szeptemberre	108 ⁷ / ₈	107 ¹ / ₄	108 ⁷ / ₈
	decemberre	104 ¹ / ₄	102 ⁷ / ₈	104 ¹ / ₄
Tengeri	juliusra	—	—	—
	szeptemberre	75	74 ³ / ₈	75
	decemberre	66 ⁷ / ₈	66	65 ⁷ / ₈
Chicago.				
Buza	szeptemberre	99 ³ / ₈	98 ¹ / ₈	99 ³ / ₈
	decemberre	95 ³ / ₈	94 ³ / ₈	95 ³ / ₈
Tengeri	szeptemberre	66 ¹ / ₄	65 ⁷ / ₈	66 ¹ / ₄

Newyork aug. 23. Gyapot Newyorkban helyben 12.75 (12.75 tegnap), gyapot szept. 12.26 (12.15), gyapot novemberre 12.25 (12.26), gyapot Neworleansban helyben 12¹/₄ (12¹/₄), petroleum Stand white Newyorkban 8.25 (8.25), petroleum Stand white Filadelfiában 8.20 (8.20), petroleum Refined in Cases 10.65 (10.65), petroleum Credit Blancs at Oil City 1.58 (1.58), zsir Western steam 12.45 (12.35), Zsir Rohe és Brothers 12.65 (12.65).

Chicago, aug. 23. (Zárlat.) Zsir szept.-re 11.37 tegnap 11.85, zsir októberre 11.90 (11.85), szalonna short clear 12.18 (12.18), sertészsir szept.-re 22.40 (22.25).

Az új török kölcsön.

Páris, aug. 23. (Saját tudósítónktól.) Az itteni pénzügyminiszter azt híreszteli, hogy biztosítva van az új török kölcsön.

Jegyzők árvaháza.

A dunántúli alapítás alkalmából.

Budapest, augusztus 23.

Az Egyetértés ismét följegyezhet olyan eredményt, melynek létrejövételében nincs jelentéktelen része. A dunántúli jegyzők egy intézményt alapítottak, amelynek megvalósulásához arra volt szükség, hogy emancipálják magukat a központi egyesület gyámkodása alól és szervezkedjenek országgrészenként, és ezt az eszmét az Egyetértés vetette föl először ez előtt három esztendővel, mikor a központ egy lehetetlen alapszabálymódosítással állott elő s hatalmi érdekekből az árvaház-ügyet minden beleszólás nélkül az elnökség diszkreczionális jogköre számára akarta lefoglalni.

Az árvaház ügye ilyen kezelés mellett már-már a tengeri kigyó szerepét kezdte magára öltetni. Valahányszor jegyzői közgyűlésekről szó volt, például közgyűléseken, előki jelentésekben, adakozásokra buzdító köriratok és kiáltványokban, a hivatalos lap évvégi előfizetési felhívásában, új jegyzői szaklapok programjában és a többi, mindezen irodalmi művekben a jegyzők árvaházát jó vastag betűkkel szokták kiszedetni. Lássa meg tudniillik az is, aki nem keresi, hogy vannak e hazában férfiak, kik jól tudják, mi kell a jegyzői testületnek s minő ígéretre szokott e testületnek az ő testületi szíve hangosan feldobogni.

Némelyike a fentemlített irodalmi műveknek gyönyörűen részletezni is szokta a jegyzői árvaház és nevelőintézet nagy jelentőségét, szükséges voltát és fölállításának mulaszthatatlanságát. A dolog tudniillik úgy áll, hogy a jegyzőkartársak, bárha családostól sok minden előnyben részesülnek is más hivatalnok emberrel szemben, például van jó falusi levegőjük, hamisítatlan olcsó tejük, nemkülönbön zöltségük, az olcsó szárnyas állatokról nem is beszélve, mindazonáltal a gyermekek iskolázatása tekintetében igen mostoha sors jutott nekik osztályrészül. A jegyző nem városban

lakik, ahol válogatni lehet többféle irányú iskolákban, hanem künn a falun, a nép között éli le világát, s ott a tíz éves gyermekét már nem iskolázthatja tovább. Hacsak kettő vagy három a gyerek, notórius uram beadja a városba és ha a tulajdon szájától vonja is meg, de becsülettel és tisztességgel kiteremti számukra a kosztpénzt. De mit csináljon az a jegyző, kinek az ég bőven osztotta az áldást, mihez fogjon 6—8 gyermekes családapáé emelkedett jegyző az ő évi 1600 koronás fizetésével? Bizony könnyebb a városi foltozó vargának uriembert nevelni a fiából, mint a falusi jegyzőnek. Nem is mindig sikerül ez és százával van művelt, előkelő gondolkodású jegyzőcsalád, mely vértő szívvel kénytelen fiát, hogy legalább iparossá nevelje, oly munkára átengedni és oly környezethez elhelyezni, mely nyilvánvalóan testi és lelki egészségének kárával jár.

De ez még csak hagyján! Amíg az apa él és támasza lehet a gyermekének, az mégis csak megáll valahogy a lábán és előkészülhet az életre. De mi történik azokkal a jegyzőgyerekekkel, kiknek időnap előtt elhal az apjuk? Amit az özvegy nyugdíjba kap, még az éhenhalástól is alig óvja meg a hátramaradt családot, hogy azokból a garasokból a városi iskolázás költségei kiteljenek, arra gondolni sem lehet. S a vége a dolognak az, hogy ahány nős fiatal jegyző elhal, annyi uri család züllik el, ha nem is erkölcsileg, de társadalmi helyzetére nézve mindenesetre, mert a gyermekeknek nyújtható nevelés ilyen esetekben jóformán arra sem elég, hogy értelmes iparos válhassék belőlük.

Nincs jegyző, kinek ezek a gondolatok koronként meg ne zavarnák a lelki nyugalmát. Még azok a szerencsések, kiknek évi jövedelme 3—4-szeresére megy a minimumnak, (bár az ilyenek sokkal ritkábbak, mint általában hinni szeretik) még ezek sem vonhatják ki magokat az alól az aggasztó érzés alól, ami a lelkiismeretes családapát el szokta fogni, ha gyermekei jövőjére gondol.

Es ennek daczára siralmasabb eredményt képzelni sem lehet, mint amelyet a központi egyesület az ő árvaház alapítási kísérleteivel elért. Az alapítók, melyet e célra valamiképpen összehoztak, évek óta csak a saját pár ezer koronás kamataival növekedik, új adományok ellenben sehogyan sem akarnak érkezni, alapító tagok sem jelentkeznek — szóval az árvaház ügye szánsalmasan pang, és érthetetlen rébuszként áll a világ előtt, amely nem bírja föl észszel, hogy az egyik oldalon ott van egy 7000 főnyi jegyzői tábor, amelynek minden egyes tagja várva-várja e közhasznú intézmény megnyitását, a másik oldalon pedig ott vannak az elnökség jelentései, melyek évről-évre keservebben panaszkodnak, hogy a jegyzők ez intézmény iránt teljesen közömbösek.

Mikor a fentemlített alapszabálymódosítás megjelent, mely az árvaház kérdést véglegesen akarta rendezni, beható bírálattal foglalkoztunk vele és megmondtuk egész nyersen, de őszintén, hogy az egész nem ér egy ütöt taplót. A nagytekintetű elnökség ugyanis olyan alapszabályt készített, amely szerint az árvaház a központi egyesületnek csak egy fiókiintézménye lett volna, amelyben az elnökség parancsoljon, a tagoknak ellenben egyéb joguk ne legyen, csak fizessenek évenként 40 vagy 50 koronát. Jól meg kell érteni: ezért az évi díjért még a közgyűlésen se szólhattak volna bele a kezelésbe, mert a közgyűlésen csak a vármegyei jegyzői kiküldötteknek van szavazó joga s az elnökség továbbra is csak ennek lett volna felelős.

Komor hangu jóslattal figyelmeztette az Egyetértés annak idején az elnökséget, hogy ilyen furcsa alapszabályval kár volt előállni, mert arra egyetlen egy új tag sem fog jelentkezni. Es mi történt: elmúlt egy év, elmúlt egy másik évnek a fele és nem jelentkezett egyetlen új tag sem.

Ez az országos részvétlenség végre imponált az elnökségnek. Kezdték észrevenni, hogy mégis csak igaza lehet az Egyetértésnek és hamarosan összeűtöttek egy új alapszabályt, amelyben a mi receptünk szerint kegyesen megengedték, hogy az árvaházegyesületi tag ne csak évi díjat fizessen, de bele is szólhasson az ügyek intézésébe, részint az évi köz-

gyűlésen, részint a közgyűlés által kiküldött választmány útján.

De milyen a sors ironiája! Az új alapszabály készítői ugylátszik nem akartak szociális utánpótlásnak látszani, és nehogy az Egyetértés ajánlotta tervezettel szóra szóra azonos munkálattal álljanak elő: Kihagyták a tervezet egyik legfényesebb pontját, azt, amelyik a decentralizációt ajánlotta és pedig a legsürgősebben. Javaslatunk úgy szólt, hogy időpocséklás és helyrehozhatatlan veszteség, ha mindenkor csak egy árvaházról vagy rendelőintézetéről beszélnek. Ennek nem lehet népszerűsége, mert senki sem tud lelkesedni egészen az anyagi áldozat hozataláig egy olyan intézményért, amely tőle egy fél ország szélességének távolságában fekszik, s amelyet ő életében vagy soha, vagy csak igen ritkán fog látni. Miért is a hét ország rész mindenikében mozgalmat kell indítani, külön önálló árvaházegyletet, önálló bizottságot alakítani s ezek aztán szivattyúzzák végig a törvényhatóságokat, a városokat, községeket, egyeseket, még a jótékony egyesületeket is és a képviselő urak révén a kormányt. A városoktól kérjenek ingyen telket, a végrendeleteket beszéljék rá, hogy emlékezzenek meg erről az emberbaráti intézményről is és a többi. Majd akkor kell aztán megnevezni, hogy a jegyzők miképpen fognak sietni egy ilyen reális intézmény támogatására, amelynek homlokzatára végre nem a »nesze semmi, fogd meg jól« és a »vakuli magyar« jól ismert nemzeti jelszavak lesznek fölírva.

Ismételjük: a mi tervezetünkben ez mind benne volt, de az elnökség a magáéból kihagyta. Nem rágalmazunk, ha az előzményekből következtetve, rámutatunk, hogy kihagyta, mert a decentralizált árvaházak teljesen kiküldött volna hatalmi köréből.

Az eszme azonban ismét erősebb volt, mint az ellenségei. Ine, egy év se múlt el az első fölvetése óta és az Egyetértés már konstatálhatja, hogy amit mint az árvaház alapításának egyetlen lehetséges módját ajánlott, azt a dunántúli jegyzők megvalósították, ugyanis: a központi egyesülettől teljesen függetlenül megalapították a maguk árvaházegyletét.

Győr, Moson, Vas, Veszprém és Zala vármegyék jegyzői fogtak össze, illetőleg az odavaló megyei jegyzői egyesületek ébredtek végre öntudatra és belátták, hogy egyéb hivatásuk is van, mint évenként 4 közgyűlést tartani és anyagot szállítani az évenkénti országos közgyűlés számára. Alapszabályokat dolgoztak ki, azután összehívták az összes dunántúli jegyzőket egy nagy gyűlésre és ime legelső lépésük a szociális alkotások terén óriási eredménnyel járt. A győri nagygyűlésen konstatálták, hogy az új árvaház-egyesületbe már eddigéig is belépett a dunántúli jegyzőknek a háromheted része, tehát közel a fele (691 közül 281)! Holott ez még csak a kezdeti kezdetek és elképzelhető, hogy amint az első eredmények mutatkoznak fognak, sietni fog belépni a többi is.

És az eredmény nem fog késni. Ugylátszik a vezetés olyan férfiak kezébe került, akik egy nap alatt előbbre tudták vinni az ügyet, mint a központi egylet közel egy évtized óta. Hiszen mindjárt a folyó első esztendőben fölállítják a nevelőintézettel kapcsolatos árvaházat, 22.300 korona évi költséggel s erre biztosított fedezetet is tudtak kimutatni a belépett tagok díjából.

Meg vagyunk róla győződve, hogy az ügy ezentúl rohamosan fog fejlődni. A Dunántul példáját követni fogják a többi ország résznek jegyzői s rövid pár év múlva legalább hét virágzó nevelőintézet fogja országsszerte hirdetni, mily erő van az egyesülésben is milyen elismerés illeti azokat a vezérférfiakat, akik kartársaikat egyesülésre bírták okos terveik alapján eléggé bölcsék és rátermettek voltak. Távol legyen tőlünk, hogy dicsőségünkben valamit a magunk számlájára akarnánk írni, mi megelégszünk annak konstatálásával, hogy a központi egyesületet idejekorán figyelmeztettük, ne csináljon hatalmi kérdést egy szociális ügyből, mert ez megboszulja magát. Hogy jóslatunk bevált, s a központi egyesület lába alól kiküldött az árvaház telke: szomorú elégtétel nekünk, kik erős,

jól szervezett és az összes jegyzők érdekeit szolgáló tudó központi egyesület fennállítását tartjuk szükségesnek.

Tanítók közgyűlése.

Budapest, augusztus 23.

Tegnap tartotta a közgyűlést az ország két legnagyobb tanítótestülete, a Magyar Tanítók Országos Bizottsága és az Állami Tanítók Országos Egyesülete.

A közgyűlés Pestvármegye székházának közgyűlési termében folyt le. Sok érdekes előadás hangzott el a közgyűlésen, amelyen nagyon sok tanító jelent meg.

A Magyar Tanítók Országos Bizottságának közgyűlése reggel nyolcz órakor kezdődött. Moussong Géza (Budapest) elnökölt a közgyűlésen. Megnyitójában meleg hangon parentálta el az országos bizottság tavaly elhunyt titkárját, Szabó-Bugáth László fővárosi tanítót, aki a magyar tanítóság érdekében rendkívül sokat tett.

A napirend során Bartha Pál előterjesztette terjedelmes jelentését a tanítók nyugdíjügyének tárgyában tett újabb intézkedésekről.

Ezután Szombathy László (Rimaszombat) bemutatta a tanítói szövetség jóváhagyott alapszabályait. A szövetség célja a tanítók közös társadalmi ügyeit, erkölcsi és anyagi érdekeit előmozdítani, a tanítóegyesületek egymás között való érintkezésében összekötő kapcsolatot teremteni, a népoktatásügy érdekeit felkarolni és alkalmas módon az egész társadalom figyelmét a népoktatás és a tanítóság iránt felkelteni. Az előterjesztést élénk vita követte.

Majd Simon Lajos fővárosi tanító, a Budapesti Tanítótestület főtitkára, érdekes előadást tartott a 8 osztályú elemi iskola, a tanítóképzés reformja és több függő pedagógiai kérdéssről.

Délután a Magyarországi Állami Tanítók Országos Egyesülete tartotta meg közgyűlést Havas Pál elnök vezetésével. Az elnök a megjelent tanítókat hosszabb beszédében üdvözölte, amelyben a tanítóságnak régi vágyát, a szolgálati pragmatika megteremtését sürgette. Előadásában az egybegyűltek nagy tetszése mellett az iskolaszéki intézmény eltörlését kívánta. Az állami tanítók fegyelmi szabályzatának módosításaként ajánlja, hogy a fegyelmi büntetést maga után vonó fegyelmi ügyekben minden fokon a függetlenség minden kellékével felruházott bíróság a modern igazságszolgáltatás elvei és formái szerint ítéljen, helyesebben a fegyelmi büntetéseket csak ilyen bíróság szabhassa ki; elsőfoku fegyelmi bíróság legyen a fegyelmi kamara, amely minden megyében egy bíró elnöklésével egyenlőszámu bíróból és közigazgatási tisztviselőből alakuljon. Másod- és végső fokon a közigazgatási bíróság.

A nagy tetszéssel fogadott előadás után a tanítói nyugdíjörvény revíziójának kérdéséről tárgyalták. Vajda Károly nagyidai népiskolai igazgató indítványára a következő határozatot hozta a közgyűlés:

„Az Állami Tanítók Országos Egyesülete szükségesnek mondja, hogy az állami tanítók az Országos Tanítói Nyugdíjintézet kötelékéből kiváljanak és nyugdíjaztatásuk az állami tisztviselőkével egyenlő alapon történjék.“

A tegnapi közgyűlések után ma délelőtt az Eötvös-alap (Országos Tanítói Segély-Egyesület) tartotta évi közgyűlést a tanítók Ferencz József-háza dísztermében. Az ülést Rákos István elnök nyitotta meg hosszabb beszéddel, amelyben rámutatott a magyar tanítóság nagy munkájára. A tetszéssel fogadott megnyitóbeszéd után a közgyűlés üdvözlőtáviratot küldött Péterfy Sándornak. Ezután Székely Károly titkár bemutatta az évi jelentést, amelyben megemlékezett arról, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter ez évben is nagyobb segélyben részesítette az alapot. Az Országos Középiskolai Tanáregyesület két szoba-alapítványt tett az Eötvös-alapnál. Alapítványt tett ezenkívül a Polgáriskolai Tanáregyesület is. A titkár ezután bemutatta az országos osztóbizottság határozatait, amelyeket a közgyűlés magáéva tett. Kiosztás alá kerül ebben az évben 9040 korona, amelyre 161 folyamodvány érkezett be. 100—100 korona ösztöndíjat kapnak 45-en, kisebb ösztöndíjat 2-en, 100 koronás segélyben részesül 43 tanító, 60 koronás segélyben 1 tanító. A tanítók Ferencz József házába fölvettek 132-öt, ezek közül 1-et ingyenes, 10-et félmentes, 29-et féldíjas, 36-ot alapítványi és 17-et kedvezményes helyre. A tanítók Hunyadi-házába fölvettek 111

tanulót, ezek között 5-öt ingyenes, 9-et félmentes, 23-at féldíjas, 16-ot alapítványi és 11-et kedvezményes helyre. Végül a választásokat ejtették meg. Az Eötvös-alap titkárát választották meg: titkár Székely Károly, másodtitkár Gundy Károly, jegyző Buza János, választmányi tagok Ónody Gusztáv, Józsa Dániel, Petróczy István. Az igazgató-tanácsba Váro Bénit választották meg.

UJDONSÁGOK.

Korlátolt beszámíthatóság.

* * *

A szabadkai törvényszék orvosszakértője kimondotta, hogy Haverda Mariska, aki az édesanyját megölette, korlátoltan beszámítható és hogy anyai és apai ágon egyaránt terhelt. Ez igazságszolgáltatási szaknyelven van mondva és lapidáris érthetőséggel azt jelenti, hogy Haverda Mariskának az apja is, az édesanyja is beteg ember volt, még pedig valami olyan lelki, vagy testi nyomorúsággal voltak megverve, amely gyermekük idegrendszerében átöröklődött, vagyis, hogy Haverda Mariska már születésénél fogva olyan beteg agyu teremtés, akinek cselekedeteit nem lehet úgy elbírálni, mint egy egészséges épelméjű ember cselekedetét.

Az az orvosi szakvélemélemény rendkívül nagy horderejű Heverda Mariskára nézve, mert pozitív bizonyossággal megmenti őt a bitőtől, ahova pedig, tekintettel arra, hogy gyilkosságra bujtott föl, továbbá hogy nem valami nagy nehéz indulatból tette, — hanem hidegen számító anyagi sóvárgásból s végül tekintettel arra, hogy az édesanyját ölette meg, a büntetőtörvénykönyv rendelkezései szerint majdnem pozitív bizonyossággal eljutott volna.

Az orvos szakvéleménye azonban lefogja a hóhér karját. Haverda Mariskát nem fogják fölakasztani, mert szörnyű cselekedetének bűnös voltát nem tudta teljes borzalmasságában megérteni. Haverda Mariska beteg, terhelt egyéniség, csak korlátoltan beszámítható, halállal tehát nem büntethető.

Halállal nem . . . De tiz, tizenöt évi, esetleg életfogytig tartó fegyházzal igen.

Hát nem furcsa ez? És nem kacagatóan borzalmas, hogy egy beteg embert, akiről az orvos megállapítja, hogy terhelt, hogy nem teljesen beszámítható, akire tehát a büntető kódex paragrafusait nem lehet alkalmazni, azt rettenetes esztendőig bűnhődtetni fogják egy olyan cselekedetért, amelyet amikor elkövetett, jóformán meg sem értett. Megértéséhez nem volt erkölcsi egészsége.

. . . Hallom az ellentmondást. . . !

A bíró, a paragrafus embere azt mondja erre, hogy Haverda Mariskát az orvosi szakvélemény nem mondja teljesen beszámíthatatlannak, csak azt állapítja meg róla, hogy apai, anyai terheltsége révén beszámíthatósága korlátozva van. Vagyis: bűnének rettetésére erkölcsi szintjét nem tudta megítélni, de annyi megítélésre föltétlenül képes, hogy embert ölni nem szabad. Halállal büntetni tehát nem lehet, de büntetni azért igen.

Jó. Én elfogadom ezt a disztinkciót, de nem gondolják, hogy az a beteg egyéniség, akinek beszámíthatóságát az orvos korlátozottan mondja, akaraterejében is korlátozva volt? Nem lehetett az erkölcsi ellentállása olyan beteges kényszer által megbénítva, amely képtelenné tette őt arra, hogy a kísértésnek ellentálljon. Hát ha nem csak megérteni nem tudta cselekedetét, de éppen beteges terheltségénél fogva ellentállani is képtelen volt neki, mikor a gond kergette és a pénz csábította . . . Két olyan démon, amelynek egészséges ember is alig tud ellentállni . . .

Mi az a korlátolt beszámíthatóság, mi az a modern pszichopatológia, mi az a humanizmus, ha beteg embereket csak a kötélről tud megmenteni?

Mindezekkel pedig nem azt akartam mondani, hogy Haverda Mária büntetlennek tartom.

Arról más a véleményem,

(— Vay.)

Kérjük tisztelt helybeli és vidéki olvasóinkat, kiknek előfizetése lejárt, hogy az előfizetést minél előbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldése fenakadást szenvedjen.

NAPIREND. Naplár. Kedd, augusztus 24. — Róm. kat. és prot.: Bertalan. Görög-orosz: aug. 11 Euplusz. — Zsidó: El 7. — A nap két reggel 5 óra 7 perczkor, nyugszik este 6 óra 56 perczkor. — A hold két délután 1 óra 42 perczkor, nyugszik este 10 óra 35 perczkor.

A közoktatásügyi államtitkár fogad 12—2-ig. — A kereskedelmi államtitkár fogad délután 4 óraker. — Tanácsülés a színészegyesületben délután 3 óraker. — Lovverseny délután 3 óraker.

A „Magyarok bejövetele“, Feszty Árpád körképe a Városligetben. Nyitva reggel 8-tól este 11-ig. Belépődíj 1 korona. — A Nemzeti Szalon kiállítása. Nyitva 9 órától 6 óráig. Belépődíj 1 korona. — Allandó kiállítás a Könyves Kálmán szalonjában. Belépődíj nincs. — Az Új Művészeti Szalon (Kecskeméti-utca 3.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uránia kiállítása (Kigyó-tér.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs.

Nyitvalevő muzeumok: A Nemzeti Múzeum régiség-tára 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — A Néprajzi Múzeum 9—6-ig. — A Fővárosi Múzeum 3—6-ig. — Az Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — A Történelmi Képcsarnok 10—1/2-ig. — A Széchenyi Múzeum 10—2-ig. — Az Aquincumi Múzeum egész nap. — A Ráth György Múzeum 10—4-ig. — Az Erzsébet Múzeum 9-től fél 1-ig és 3—4-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: Az Akadémia könyvtára 3—7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár 9—12-ig és 3—8-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9—12-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára 9—12-ig és 6—8-ig.

— **Személyi hírek.** *Wekerle* Sándor miniszterelnök ma délután 2 óra 40 perczkor induló gyorsvonattal klopodiái birtokára utazott. — *Zichy* Aladár gróf, a király személye körüli miniszter ma reggel Budapestről Bécsbe utazott. — *Szell* Kálmán, az alkotmánypárt elnöke, a Magyar Jelzálog Hitelbank kormányzója, a mai nap folyamán Budapestre érkezett. — *Dr. K. Lippich* Elek kultuszminiszteri tanácsos, a művészeti osztály feje Karlsbadból utókorára Fonyódra utazott, ahonnan a jövő hó első napján tér vissza a fővárosba. — *Radics* Jenő min. tanácsos, az Országos Iparművészeti Múzeum igazgatója, nyári szabadságáról hazaérkezett és a mai napon átvette hivatala vezetését. — *Strobenitz* Frigyes Münchenben lakó festőművész hazánkba, négy heti fürdőkurára Karlsbadba utazott.

— **Ebéd Edwárd király tiszteletére.** Marienbadban Lichtenstein herceg és neje az angol király tiszteletére ma huszonnyolcz terítékű ebédet adott, amelyen a többek között Lónyay Stefánia grófnő, Rosie francia és Hartwright angol nagykövet, valamint a király kísérete részt vett.

— **Don Miguel házassága.** *Don Miguel* braganzai herceg és miss *Anita Stuart* esküvője szeptember 29-én lesz Fullo-Castle-ben. A lakodalmon csak a két család tagjai lesznek jelen, köztük a braganzai herceg nagynénje, *Mária Terézia* főhercegné és unokahuga, *Annunciata* főhercegné. Mivel a herceg polgári származású leányt vesz feleségül, előzetesen le kell mondania a portugál trónra való igényéről. *Don Miguel* a *Braganza* nevet is le teszi és ezentúl a *Viger* herceg nevet fogja viselni.

— **A németek és a csehek.** Nem mulik el egyetlen vasnap sem, hogy a németek és csehek között nemzeti torzalkodások ne történnének. Egy különvonaton és több utána következő rendszeres vonaton ma Bécsből körülbelül 1500 szokolista érkezett Lundenburgba. A rend fenntartására széleskörű intézkedések történtek. A pályaudvar teljesen elzárták és a szokolisták incidens nélkül jutottak Unterthenenauba, ahol szintén széleskörű intézkedéseket tettek a rend fenntartására. Az Unterthenenauba hirdetett tiltakozó gyűlésre érkező csehek számát összesen hétszázra becsülik. A két tábor, a csendőrség gondosan elkülönítette és a gyűlések, illetve ünnepségek incidens nélkül folytak le. A helyzet csak akkor vált komolyabbá, midőn a két tábor utnak indult és mivel a németek különvonata indult elsőnek, a pályaudvarhoz vezető utat a csehek között szabaddá kellett tenni. Eközben a menet elején ködök és botlások estek a két ellentábor között. Kalina képviselő a csehek és Pittner képviselő a németek között igyekezett a nyugalmat helyreállítani és a hatóság, valamint közegei erőlyes közbelépésére ez sikerült is, mire előbb a németek, később pedig a csehek Unterthenenauból, illetve Lundenburgból elutaztak.

— **A levegő meghódítása.** Reimsban vasárnap kezdődött a Gordon Bennet-díjért a léghajósverseny. Eső és szél annyira hátráltatta a versenyt, hogy csak néhány francia vehetett részt az osztályozó mérkőzésben. Dél felé az eső elállott, a szél azonban hevesebbé vált és számos aeroplánt a földhöz csapott, baleset azonban nem történt. *Löfèvre* léghajós mindazáltal husz kilométeres utat huszonnégy percz alatt tett meg husz méter magasságban egy Wright-féle aeroplánon. A rossz időjárás daczára pompás impressziókat lehetett szerezni. A leghiresebb francia és angol léghajósok a legkülönbözőbb szerkezetű aeroplanokkal jelentek meg. A biplanok közül a Wright-féle gépek csodálatra méltóan működtek mind a biztonság, mind a kormányozhatóság tekintetében. Bámulatot hatást tettek, a monoplánok is, amelyek mint óriási madarak repültek tova. Az összehasonlíthatatlanul érdekes látványt, amidőn egy időben tíz léghajós részint egymás mellett, részint egymás mögött szelte át készülőkével a levegőt, tízezerre menő közönség nézte végig, köztük számos tagja a párisi előkelő köröknek.

A Gordon Bennet léghajósverseny osztályozó mérkőzésében *Löfèvre* és *Bleriot* győztesek lettek. *Latham* folszállása nem sikerült, mert az első távjelzőoszlopig sem jutott el. *Löfèvre* tíz kilométeres utat 8 percz 58 és négyötöd mp. alatt repült át. — A hétfői léghajós-ütemen hatvan-ezer néző jelent meg. Az eredmény a következő: gyorsasági verseny 30 kilométernyi uton. Első *Tissandier* 28 percz 59 és egyötöd mp. Második *De Lambert* 29 percz 2 mp. Harmadik *Löfèvre* 29 percz 2 és háromötöd mp. Negyedik *Pham* 32 percz 48 és kétötöd mp. Gyorsasági körpályaverseny (ut 10 kilométer): Első *Löfèvre* 8 percz 56 mp. Második *Tissandier* 9 percz 26 és egyötöd mp. Harmadik *Latham* 9 percz 47 és kétötöd mp. Negyedik *Paulhan* 10 percz 50 mp. Ötödik *Sommer* 11 percz 24 és kétötöd mp. Hatodik *Socksburn* 11 percz 48 mp. Hetedik *Bunau* Varilla 13 percz 30 és egyötöd mp. Verseny a Gordon Bennet-díjért (ut 20 kilométer): Első *Latham* 18 percz 33 mp. Második *Leblanc* 19 percz 26 és egyötöd mp. Harmadik *Paulhan* 21 percz 45 mp. Negyedik *Sommer* 23 percz 22 mp. A *Gordon Bennet-díjat* tehát *Latham* nyerte meg.

Bleriot ma délután a versenyen (a leggyorsabb pályakört 10 km.) *Löfèvre* tegnapi rekordját verte meg pedig 8 p. 42 mp. alatt tette meg utját, egyébként gyorsaság rekordot állított fel, amennyiben óránként 69 km. utat tett meg. A Grand Prix de Reims (50 km.) 1 óra 1 p. alatt *Paulmané* lett.

Metzmer kapitánynak, a *Helvéczia* léghajó vezetőjének Zürichbe érkezett jelentése szerint a *Helvéczia* szombaton és vasárnap gyönyörű utat tett meg az Alperek fölött. A léghajó szombaton délután 2 óra 35 perczkor szállott föl St. Mörizben és átröpült a Felső-Engadinban lévő *Lienartsucs* fölött 3400 méter magasságban. A léghajó este hatodfél óraker érte el az osztrák határt, átröpült a *Wetterstein-hegység* fölött, majd a *bajor hegyek* fölött. Vasárnap hajnalban röpült el a léghajó *Regensburg*, majd *Karlsbad* fölött, vasárnap délelőtt *Weitzmesgrünnél* simán leszállott. A léghajó által elért legnagyobb magasság 7000 méter volt. A cseh lakosság a léghajót előzékenyen fogadta.

Rheimsban *Bayard Clement* kísérleti léghajó ma szerencsétlenül járt. Alig szállott fel, kénytelen volt leereszkedni és a léggömböt a táviróoszlopok darabokra szakgatták, úgy, hogy a léghajó a Szajnába zuhant. Utasai közül senki sem sebesült meg. *Gróf Zeppelin* Konstanzban elhagyta a kórházat és még ma *Friedrichshafen*be ment.

— **Ünnepelt tanító.** Szép ünnepeltetésben részesült *Kormos* János Málnapatak nógrádmegyei nagyközség állami tanítója, akinek nagyszámu közönség jelenlétében nyújtotta át *Hrok* János nógrádi ev. főesperes azt a 400 koronás jutalmat és díszoklevelet, melyet a Magyar Földhitelintézet azért adott az ünnepeltnek, mert községében a gyümölcsfatanyésztés és oktatás terén oly fényes eredményt mutatott fel, hogy a 21 kitűzött jutalom közül a 11-ára találtatott érdemesnek.

— **A bécsi Szabad Iskola bezárása.** Bécsben a közoktatásügyi minisztérium a bécsi Szabad Iskola (Freie Schule) föllebbezését, melyet az országos iskolai tanács tiltó határozatával szemben adott be, elutasította. Ilyenformán tehát a Szabad Iskola oktatási helyiségeit be kell zárni. Az iskola vezetői közül jelenleg senki sincs otthon Bécsben és így a további lépések felől nincs értesülés. Hír szerint a Szabad Iskola tüntetéssel fog felelni a minisztérium határozatára. Az országos iskolai tanács tiltó határozata ugyanis, mely ez év januárjában kelt, a Szabad Iskola tanításait jogosulatlanak minősítette és a minisztériumnak az ezen határozat megföllebbezését elutasító végzése egyben ezt a minősítést hallgatólag megerősíti. Az iskolaszék pedig e végzés értelmében már további lépéseket is tett, amennyiben a Szabad Iskola-Egyesület összes népoktatási osztályait bezáratta, utasítván a kerületi tanfelügyelőket, hogy ügyeljenek azon, nehogy a bezárt népoktatási osztályokban a tanítást folytassák.

— **Tanügyi kinevezések és áthelyezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Kirchner* Béla salgótarjáni ág. hitv. ev. elemi iskolai tanítót a salgótarjáni állami, *Tóth* Izabella okleveles tanítónőt a szikeviczai (volt határvidéki) községi, *Ter-sánszky* Margit okleveles tanítónőt a weitzenriedi (volt határvidéki) községi, *Kellner* József okleveles tanítót a felsővisói, *Beoka* Róza okleveles tanítót a havasmezői, *Piczinger* Mária okleveles tanítónőt pedig a bélapataki állami, *Dittert* Julianna okl. tanítónőt a glimbokai (volt határvidéki) községi, *Pongor* László érdengelegi és *Tárca* Bertalan técsői ref. elemi iskolai tanítókat, valamint *Kovássy* Anna és *Egressy* Olga okleveles tanítókat a técsői állami, *Béni* Fülöp és *Heib* Károly okleveles tanítókat a mramoráki (volt határvidéki) községi, *Pencza* Hajnalka okleveles tanítónőt a temesmiklósi (volt határvidéki) községi, *Trischler* Hermin magyarkanizsai róm. kath. elemi iskolai tanítónőt a sajkásszentiványi, *Czirduc* Ilona okleveles tanítónőt a magyar-csanádi, *Chihereán* Mária nagyiklódi gör. kath. elemi iskolai okleveles tanítónőt a nagyiklódi, *Tiba* Gyula magyarszombatfai ref. állami iskolai tanítót a tiszszalkai, *Fortuna* Miklós szentpéteri gör. kel. elemi iskolai tanítót a márkaszéki és *Csoknyai* Bertalan nagyberegai ref. elemi iskolai tanítót a zajgói állami elemi népiskolához rendes tanítónővé nevezte ki. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Ratkó* Margit rimaszombati állami polgári iskolai rendes tanítónőt eddigi minőségében a kaposvári államilag segélyezett községi polgári leányiskolához, *Vajay* József nagyhalmágyi és *Zsigmond* Konrad jászszentlászlói állami elemi iskolai igazgató-tanítókat kölcsönösen, *Szerbu* Sofron prilipezci (volt határvidéki) és *Czunya* Dániel ó-ogradenai (volt határvidéki) községi elemi iskolai tanítókat, továbbá *Balanescu* Vazul globurini (volt határvidéki) és *Razvan* Simon bogothini (volt határvidéki) községi elemi iskolai tanítókat kölcsönösen, *Lenob* Francziska havasmezői állami elemi iskolai tanítónőt a felsővisói, *Benkő* Andrásné *Füller* Olga dévai állami elemi iskolai tanítónőt a brédi, özv. dr. *Debre-czeny*né *Buttykay* Aranka alpestesi állami elemi iskolai tanítónőt a dévai, *Szítás* Piroska nagyági állami elemi iskolai tanítónőt az alpestesi, *Hollinger* Mária katalinfalvi állami elemi iskolai tanítónőt a nagyági, *Balogh* M. Erzsébet jászomindszenti állami elemi iskolai tanítónőt a katalinfalvi, *Mayerne* Szikszay Ilma bélapataki állami elemi iskolai tanítónőt a jászomindszenti állami elemi iskolához, *Beke* András csongrádi állami gazdasági szak-tanítót a lajosmizsei, *Helves* Pál lajosmizsei állami gazdasági szaktanítót a mosoni, *Nagy* Mihály szatmárnémeti állami gazdasági szaktanítót a székesfehérvári, *Tuczakovic* Béla békési állami gazdasági szaktanítót a szatmárnémeti ön-álló gazdasági népiskolához, *Gábos* Aron mohai állami elemi iskolai tanítót az alamóri, *Salamon* Gyula felsőmuzslyai állami elemi iskolai tanítót a mohai, *Fonyó* András tolvádiai állami iskolai tanítót a felsőmuzslyai, *Zappe* János partosi állami elemi iskolai tanítót a tolvádiai, *Hornyai* Béla mezőlaborczi állami elemi iskolai tanítót a partosi, *Kovács* Sándor csanádpalotai állami elemi iskolai tanítót a mezőlaborczi állami elemi iskolához, *Nagy* István térvári és *Baltazar* Mátyás novotyai állami elemi iskolai tanítókat kölcsönösen, *Maliskáné* Dányi Hajnalka kunfalvi és *Dányi* Liskovicz Melánia mariatölgyesi állami elemi iskolai tanítókat eddigi minőségükben kölcsönösen, végül *Bedoné* Bánffy Emilia tövisi és *Benedek* Jolán barczauifalusi állami elemi iskolai tanítókat eddigi minőségükben kölcsönösen áthelyezte.

— **Százegyes asszony.** Rábabordány községben egy százegy éves asszony halt meg ma. A szép kort ért asszony *Bubics* Károlyné, *Bubics* volt kassai püspök nagybátyjának özvegye.

OK.

ság,

rvosszakértője
riszka, aki az
beszámítható
aránt terhelte
knyelven van
l azt jelenti,
apja is, az
volt, még
vagy testi
amely gyer-
módott, vagyis,
tésénél fogva
k cselekedet
egy egész-

ny rendkívül
a nézve, mert
öt a bitótól,
gyilkosságra
nem valami
hanem hi-
ásból s vé-
sanyját ölette
elkezései sze-
ggal eljutott

ban lefogja a
em fogják föl-
tétének bünsé-
ságában meg-
erhelt egyéni-
b, halálal te-

tizenöt évi,
igen.
m kaczagta-
embert, akiről
lt, hogy nem
t a büntető
kalmazni, azt
i fogják egy
or elkövetett,
téséhez nem

t. . . !
e azt mondja
orvosi szak-
beszámíthatat-
a, hogy apai,
atósága kor-
tenetes erköl-
és annyi meg-
embert ölni
át nem lehet,

ztinkziót, de
eg egyéniség,
s korlátozott-
látozva volt?
ása olyan be-
amely képte-
tésnek ellent-
gérteni nem
beteges ter-
képtelen volt
a pénz csá-
elynek egész-
i . . .
óság, mi az
z a humaniz-
a kötéltől tud

kartam mon-
büntetlennek

(-vay.)

— **Lipót Szalvátor szemleltja.** Lipót Szalvátor főherceg, tüzérségi főfelügyelő tegnap Veszprémbe érkezett és báró Hornig Károly püspök palotájában szállott meg. A főherceg ma reggel Wolff százados kíséretében a hajmáskéri tüzérségi lövőtérre ment és megkezdte szemléjét, amely több napig tart. Csütörtökön este a főherceg Bécsen át a százéves ünnepekre Tirolba utazik.

— **A fiumei bankrablás.** A negyedik bankrabló Spektor Mihály még most is bujdosik s bár több ország rendőrsége keresi, még eddig nem sikerült kézrekeríteni. Ma reggel egy máramarosszigeti távirat azt a hírt hozta, hogy Spektort Körösmezőn elfogták. Máramarosszigetre ugyanis csak tegnap délelőtt érkezett meg Fiuméból a gonosztevő arcképe és a körözőlevél. Az arcképeket nyomában szétosztották a nyomozó hatóságok emberei között. Délfelé aztán egy rendőrtisztviselő jelentette, hogy a pályaudvaron a Körösmező felé induló vonaton látott egy embert, aki feltűnően hasonlít Spektor Mihályhoz. Az illető egy hölgygel utazott együtt. Körösmezőn aztán a határrendőrség le is tartóztatta a két utast. A férfi olasz utlevéllel igazolta magát, de hiába, mert a fényképhez való nagy hasonlatossága miatt mindenki Spektor Mihálynak tartotta. Máramarosszigetről Kovács Béla rendőri segédfogalmazó utazott Körösmezőre s kihallgatta a letartóztatott utasokat. A férfi azt mondta, hogy Romano Angelo a neve s hogy római artista. A vele utazó nő kilétét még eddig nem sikerült megállapítani. Igen zavaros vallomást tett, ellentmondásba keveredett. Csak annyit tudtak meg róla, hogy Csernoviczba való, a férfival együtt Kamenecz-Bodolszkába készült. A két utast egyelőre őrzik. A budapesti főkapitányság táviratban érdeklődött a Körösmezőn elfogott két utas iránt, de még eddig semmi olyan fölvilágosítás nem érkezett, ami azt bizonyítaná, hogy valóban Spektor Mihályt fogták-e el. A híradást egyébként megczáfolja egy távirat, amelyet ma Odesszából kapott a budapesti főkapitányság. Az odesszai magyar és osztrák konzulátus értesítette a főkapitányságot, hogy a konstanzi magyar-osztrák konzulátus híradása szerint ott a minap láttak egy embert, akire tökéletesen ráillik Spektor Mihály személyleírása. Ez az ember kaptán viselt, szakálla volt, amelyről látszott, hogy most növesztette meg. A galaczi hajón érkezett Konstanzába. Onnan Odesszába utazott, ahol augusztus 10-én szállt partra. Az odesszai rendőrség kereste is, de már nem talált rá. Spektor Mihályt egyébként, mint notórius gonosztevőt ismerik Odesszában. A bankrablók közül a legnagyobb bűnös, Orlov-Friedejenkó Péter még a zürichi rendőrség börtönében ül s hetek telnek bele, amíg Magyarországra hozzák. A gonosztevő, mint ismeretes, már teljesen beismerő vallomást tett. Elmondta, hogy ő se nem Orlov, se nem Friedejenkó, hanem Skrinzski Salamonnak hívják, jekaterinoszlavi születésű, zsidó szerelő munkás. A menekülés alkalmával ő vitte magával a pénzt, amelyet a zürichi pályaudvaron tett le. Ebben a táskában tizenkétezer korona volt. Ilyenformán megkerült az egész elrabolt összeg, néhány tizes kivételével, amit utközben költöttek el a haramiák. A szákmányon tudniillik nem volt idő osztolni és így Spektor Mihály pénz nélkül szökött meg.

— **Jubiláló köztisztviselők.** Dr. Géfin Lajos czeldömöki községi orvos és Lóránt Gyula községi jegyző huszonöt esztendeig hű munkásságukért jól megérdemelt ünnepeltetésben részesültek Czeldömök képviselő testülete részéről. Az ünnepség most vasárnap, f. hó 22-én folyt le. Délelőtt 9 órakor a község tanácstermében gyülekeztek az ünnepelték tisztelői és barátai. Fél tíz órakor ünnepi mise volt, melyen a képviselőtestület tagjai és az üdvözlő küldöttségek is részt vettek. Tizenegy órakor a tanácssteremben diszkoztatás volt, amikor is a felvonuló egyesületek és küldöttségek külön-külön üdvözölték a jubiláló tisztviselőket. Délután egy órakor ebéd volt a Szarvas vendéglőben.

— **Herzenstein gyilkosa.** A finnországi hatóságoknál önként jelentkezett egy Larichin nevű ember és bevallotta, hogy résztvett Herzenstein tanár meggyilkolásában. Ő volt az, aki Herzensteint agyonlőtte. Elbeszélte, hogy az igazi orosz férfiak szövetségének volt a tagja és a szövetség ellene hét ízben merényletet követelt el, de sikerült elmenekülnie.

— **A svédországi általános sztrájk.** Stockholmól érkezett jelentések szerint Svédországban lassagint megkezdik a munkát. A nem szocialista munkásszervezetekhez tartozó munkások ma ismét megkezték a munkát. E munkások számát 10.000-re becsülik. A vidékről több helyről jelentik, hogy a munkások ismét megkezdik a munkát. Gothenburgban a sztrájkolók tegnap gyűlést tartottak, amelyen egyhangulag a sztrájk folytatása mellett foglaltak állást. Halmstadban, déli Svédországban négy munkást letartóztattak, mert dolgozó munkásokat erőszakkal a munka abbahagyására akarták kényszeríteni.

Stockholmban ma délelőtt néhány száz aszszony, akik között minden párt képviselve volt, kérvényt nyújtott be a kormányhoz, hogy vegye át a közvetítés szerepét a sztrájkolók között. A kérvény azt hangsúlyozza, hogy a két tábor egyike sem fogja visszautasítani a békéltetést.

A belügyminiszter tekintettel arra, hogy lassan-lassan mind több munkás áll munkába a munkások és munkahelyek védelméről gondoskodva kérdést intézett a munkaadókhöz, mely intézkedéseket tettek ők. A sztrájk ügyében a helyzet nem változott.

— **Az újkor rabszolgatartói.** A newyorki osztrák és magyar alkonzul a minap a pittsburgi kerületi törvénytörvényeknél följelentést tett Hochstadt L. N., a pittsburgi Car Compagny elnöke ellen modern rabszolgatartás miatt. Az alkonzul azzal vádolja a társaságot, hogy osztrák és magyar alattvalókat akarattal ellenére a gyártelepen visszatart és azokat a munkásokat, akik megbetegedtek, nem részesíti orvosi segítségben. A gyártelepen nemrég sztrájk tört ki és akkor hozták el az osztrák és magyar munkásokat. A munkások kijelentik, hogy ők nem tudták, hogy mint sztrájktróket akarják őket alkalmazni. A gyár igazgatója tagadja az osztrák és magyar alkonzul vádjait. A társaságnak Pittsburg egyik külvárosában lévő gyártelepének közelében tegnap nagy zavargás volt. Több száz munkás megtámadta a társaság által létesített munkás-vendéglőt, elkergette az alkalmazottakat, az ott talált készleteket pedig megsemmisítette. Magát a gyártelepet csakis a gyári tüzérség mentette meg a tömeg támadásától oly módon, hogy a vízi fecskendővel tartotta távol a tömeget. Ma katonaságot rendeltek ki, amely körülvette a gyárat. Valószínű, hogy Pittsburgban ki fogják hirdetni az ostromállapotot. Tegnap este sztrájkoló munkások viharosan tüntettek. A tüntelők, akiket feleségeik izgattak, megtámadták a Steel Car. Co. műveit és ostromolni kezdték. Az odahívott csapatok tüzeltek és sok tüntetőt letartóztattak. A seriff ügyészét, egy katonát és három külföldit megölték. Husz ember megsebesült, sokan halálosan.

— **Boldogtalan élet.** Marczin Mihály kassai lakatos vasárnap a hajnali órákban a kassai javítóintézet épülete mögötti téren revolverével föbelötte magát és azonnal meghalt. Zsebében egy zsebnapiára jegyezve a következő sorokat találták: „Boldogtalan életem vitt a halálba. A fönmaradt holmi legyen két árvámé. Utolsó kívánságom, hogy ne boncsoljanak fel, hagyjanak meghalni, mert úgy sem lennék hasznos tagja a társadalomnak. Pap ne temessen engem.” Az öngyilkos 28 éves özvegy ember volt, egy másfél éves és egy öt éves árvalány maradt utána.

— **Gyilkos a hadgyakorlat.** a Narodni List közli, hogy a Rissano környékén most folyó hadgyakorlatokon a nagy hőség miatt temérdek szerencsétlenség történt. Hir szerint kétszáznál több katona kapott napszúrást.

— **A virágárusnok igazolványa.** Budapesten minden embernek van igazolványa. Akinek a foglalkozása olyan, hogy nem jár vele igazolvány, még arra is szerez magának, ha mást nem, hát személyazonosságát igazolványt. Most legújabbban a szegény virágárusító nőket látják el igazolvánnyal. A vásárcsarnok igazgatósága állítja ki ezeket az igazolványokat, amelyek arra jogosítják fel a virágárus leánykákat, hogy éjszakai mulatóhelyeken és kávéházakban virágot árulhassanak. Ezért az igazolványért naponta 10 fillért kell fizetni. Most a vásárcsarnok igazgatósága azzal a panasszal fordult a főkapitányhoz, hogy a legtöbb ilyen virágárusító nő nem váltja ki az igazolványt és kivonja magát a napi adózás terhe alól. A főkapitány most utasította a rendőroket és detektiveket, hogy az éjszakai virágárusító leányokat szigorúan ellenőrizzék s akinek igazolványa nincs, jelenték fel.

— **A szabadkai gyilkosság.** Most járt le Haverda Mariska, Jánossy és Vojtha vizsgálati fogsága. A szabadkai törvénytörvények a vizsgálati fogságot egy hónappal meghosszabbította, amiben a foglyok megnyugodtak. A vádirat egy hónap alatt elkészül. Az ügyet október végén fogják tárgyalni. Haverda Mariskától, mint megirtuk, megvonták a kedvezményeket, mert leveleket csempésztetett Vojtha Antalnak. Ezért megbüntették őket s most mind a ketten szigorított fogságban vannak. De legrosszabbul járt az a rab, aki a levelezést közvetítette. Ez egy magyarkanizsai kereskedő, aki a hamis bukásért rároított félévi íogházbüntetését szenvedni el most Szabadkán. Ez a kereskedő, aki a fogházban a folyosó lámpáit tisztogatja, jószívűségből vállalkozott arra, hogy a két fogoly levelezését közvetíti. Most ő szenvedni a legszigorubb büntetést. A börtön pinczéjébe van bezárva, három vasajtó zárja el a külvilágtól. Haverda Mariska büntetése nem ilyen szigorú. Csak sétálni nem szabad neki s azonkívül megvonták tőle azokat a kedvezményeket, melyekben eddig részesült. Egyébként nem ideges és nyugodtan tűri sorsát. — Tudtam, hogy kiderül a levélcsempészés — mondogatja — de nem törődöm vele. Vojtha Antal még mindig konokul tagad. Nem tud, nem hallott, nem látott semmit sem; egyszer volt Szabadkán és akkor is csak keresztül utazott. Soha sem beszélt a tervről Jánossyval, nem is hallotta, hogy szó lett volna a gyilkosságról, tanácsokat soha sem adott: szóval ő nem tud semmit, őt hagyják békében.

— **Pusztító robbanás Genfben.** Genfben ma délután öt órakor a városi gáztelepen nagy robbanás történt. Egy kilométernyi területen az összes házak ablakai bezúzódtak. Öt óráig két holttestet találtak meg. A sebesültek száma nagy. A gázgyár lángokban áll. A városban nagy az izgatottság. Az üzletek mind zárva vannak.

Este nyolcz óráig hét hullát és tizenöt sebesültet hoztak ki a romok alól. Bognat mérnök, aki a sulyosan sebesültek között volt, néhány percz mulva szintén meghalt. Az áldozatok borzalmasan vannak megcsontkítva. A szomszédos házakban ötvennél több személyt sebesítettek meg az üvegszilánkok. A sebesülteknek a segélyt a gázgyár hivatalában összegyűlt orvosok nyújtják. A katasztrófa okát még nem tudni. A gyártelep összes épületei rombadóltak. A késő esti órák daczára hatalmas tömeg áll a gázgyár előtt.

— **Czigányok merénylete egy lelkes ellen.** Garáza cigányok véres merényletéről érkeztek hírek Aszódról. Az elmúlt éjjel Galgagyörkön cigányok garázdálkodtak. Belöttek Melczér evangélikus lelkes ablakán és a lelkeszt veszedelmesen megsebesítették. Melczér védekezni akart, föl is emelte a fegyvert; de a vérvesztés és az izgalom annyira elgyöngítette, hogy kiejtette kezéből. Csak segítségért tudott kiabálni. A lármára fölriadtak a szomszédok s fölgyverkezve a cigányokra rontottak, akik azonban megszöktek. A megsebesült lelkeszt ma reggel Budapestre szállították a kórházba.

— **A nyomdászok országos kongresszusa.** A nyomdászok országos kongresszusa vasárnap folytatta tanácskozásait. Az ipartörvény tervezetét tárgyalták. Kimondták, hogy mivel a kormány ipartörvény tervezete nem az ipari békét szolgálja, a sztrájk-szabadságot korlátozza, a szakszervezetek működését megnehezíti, tiltakoznak a javaslat törvénybe iktatása ellen. A kongresszust azután Preusz Mór elnök bezárta. Hétfőn a szabadszervezet országos kongresszusa kezdte meg tanácskozásait Szeni-czei Mihály elnöklété alatt. Nagy lelkesedést keltett a stockholmi sztrájkbizottság távirata, amelyben a svéd munkások üdvözlöik a kongresszust. Letárgyalták a szolgálati szabályzatot, főlegbebeszéltek intéztek el, majd a szervezeti szabályzatot tárgyalták le. A kongresszus délután négy órakor ért véget.

— **Gyilkosság a keresztelőn.** Papos községben e hó 21-én Kovács Lajos gazdánál keresztelő alkalmával Voloczky Imre ittas állapotban összekapott Demeter Sándor és Hamza Andriás legényekkel. Utóbbiak boszút forralta Voloczky ellen és hazamenet meglesték s karókkal agyonverték. A gyilkos legényeket a csendőrség elfogta.

árt le Ha-
zsgálati fog-
gálati fogsá-
amiben a
hónap alatt
ák tárgyalni.
megvonták a
sompészte-
tett
ket s most
vannak. De
a levelezést
kereskedő,
évi iogház-
badkán. Ez
a folyosó
vállalkozott
sét közvetli.
tést. A börtön
ó zárja el a
se nem ilyen
ki s azonki-
vezményeket,
nem ideges
hogyan kide-
— de nem
dig konokul
ított semmit
kkor is csak
t a tervről
gy szó lett
a sem adott:
ik békében.
Genfben ma
lepen nagy
yi területen
k. Ót óráig
ültek száma
A városban
mind zárva

és tizenöt
ól. Bognat
között volt,
meghalt. Az
megcsön-
ötvennél
üvegszilán-
vázgyár hi-
tják. A ka-
A gyártelep
ső esti órák
yár előtt.

sz ellen. Ga-
érkezik hír
on cigányok
ngélikus lel-
mesen meg-
fő is emelte
zgalom any-
zéből. Csak
főriadtak a
nyokra ron-
megsebesült
állították a

usa. A nyom-
ap folytatta
ét tárgyalta.
ipartörvény
a sztrájk-
etek műkö-
lat törvénybe
Preusz Mór
et országos
ásait Szeni-
esedést kel-
rata, amely-
ongresszust.
főlebbezesc-
szabályzatot
négy órákor

köztségben e
sztelő alkal-
szetekapott
legényekkel.
en és haza-
rték. A gyil-

— Dráma a vonaton. A Szabadkáról Bu-
dapestre két órákor induló személyvonat egyik
másodosztályú fülkéjébe, melyben többek kö-
zött *Rózsa János* és *Berecz Gábor* szabad-
kai földbirtokos ültek, beszállott egy dult arczu,
iparoskülső ember. Alig helyezkedett el a kocsi-
ban az idegen, alig türtözlehető izgatottsággal el-
mesélte, hogy ő szabadkai illetőségű, *Haska An-
tal* 24 éves lakatossegéd, most egy budapesti
gépgyárban dolgozik. Nemrégén nősült Szabad-
szállásról, de a felesége rövid idő előtt hűtlenül
elhagyta. A kocsi utasai részvétellel hallgatták a
szerencsétlen ember panaszkodását. *Haska* egy-
szerre minden átmenet nélkül revolvert rántott s
szinte félőrülten magyarázta, hogy most Szabad-
szállásra megy s ha a felesége nem hajlandó
visszatérni hozzá: öngyilkos lesz.

Az utasok csitítgatni kezdték, majd pedig *Ró-
zsa János* elcsalta tőle a revolvert. Erre egy kissé
lecsöndesedett s annyira elmerült a gondolataiba,
hogy a vonat túlhaladta Szabadszállás állomását.
Mikor erre figyelmeztették: zsebéből egy hatalmas
kést húzott elő, félrántotta a kocsi ablakát és a
hatalmas kést magasra tartva, kiabálta, hogy ne
nyuljon hozzá senki mert agyonszurja. Azzal az ab-
lakhoz rohant, hogy kiugorjék a robogó vonat-
ból. Az utításai ereiben megfagyott a vér s wo-
zduatlanul nézték, amint félteste már kinn volt
a kocsi ablakán. A legutolsó pillanatban ugrott
oda az öngyilkos-jelölthöz *Kerek András* pénz-
ügyőri fővigyázó és galléron ragadta *Haskát*, aki
késsel visszaszúrta és kezén meg is sebesítette a
fővigyázót. *Kerek*, aki különben alléta természetű
ember, nem riadt vissza még az élete kockázta-
lásától sem, erős kézzel megragadta a halálra
szánt embert és kicsavarja kezéből a kést. A vo-
naton óriási pánikot keltett az eset, a kalauz is
hamarosan előkerült, *Haskát* a legközelebbi állo-
máson leszállították, mikor pedig a pénzügyi fő-
vigyázó hősiességének híre futott: a bátor
életmentőt zajosán megéljenzették.

— Házasság. *Nemlaha István* aranyosmaróti kir.
adótiszt eljegyezte *Piacsek Pistikét* Zsolnán.
Schwarz Ernő téglagyáros eljegyezte *Litzmann*
Margitot, *Litzmann Ignác* nagykereskedő leányát.
Wachsler Hugó eljegyezte *Szamek Nándor* leányát,
Etelkát.

Dr. Petrovics György csanádmezei árvaszéki ül-
nök eljegyezte *Farkas László* nyugalmazott árvaszéki
elnök leányát, *Ilonkát* Makón.

— Nászajándékok. Jegygyűrűk legelőnyösebben
Polgár Kálmán műorás ékszerterében, Budapest, VII.,
Erzsébet-körút 29. l. em. szerezhetők be. Nagy képes
album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— Vizbefullt iskolás leányok. Offenbachban
rémes szerencsétlenséget okozott több pajkos
suhancz. Egy elemi iskolai tanítónő osztá-
lyának a növendékeivel a Majna partja mentén
kirándulást tett és a gyermekeknek megengedte,
hogy egy csatornának vizében, amelyet gátszerke-
zet választ el a folyótól és amelyben a vizállás
rendes körülmények között nagyon sekély szokott
lenni, megfürödhessenek. A gyermekek javában
lubiczkoltak a vízben, amtkor egyszerre rohanó ár
szakadt rájuk a szilip felől és elborította őket.
Néhány suhancz volt oka a szerencsétlenségnek,
mert a szilip felvonóját tréfából elmozdították és a
a víztömeg ennek következtében ömlött ki. A gyer-
mekek segélykiáltásaira több munkás rohant a
helyszínére és hozzáfogtak a szerencsétlen gyer-
mekek megmentéséhez. Bárha emberfeletti erővel
dolgoztak is az ár ellen, valamennyi gyermeket
nem tudták kimenteni: hat leányka és egy önfel-
áldozó munkás belefullt a vízbe.

— Védekezés a vérhas ellen. Bernyén a vérhas
járványszerűleg fellépett és oly mértékben pusztít,
hogy Biharvármegye alispánja a betegség terjedé-
sének megakadályozására orvost küldött ki. Az
összes kutakat kifosztották és több óvszabályt
léptettek életbe. A járvány még itt folyton terjed
és aligha lesznek az óvrendszabályoknak ered-
ményei, amíg nem sikerül a járvány fészékét ki-
puhítani. Megnehezíti az orvos működését a la-
kosság indolenciája, mert a köznép forrált vizet
nem iszik és eltitkolja, ha beteg van a háznál.

— Dadogók vizsgálata. A Skultéty Lajos veze-
fése alatt levő beszédhibások kurzusának nyilván-
os vizsgálata e hónap 25-ikén, szerdán délelőtt
9 órákor lesz a piaristák főgymnáziumában, a
Kötő-utca 5. számú bejáratnál levő I.A. osztá-
lyban.

— Szerencsétlenség a versenyterén. New-yorkból
jelentik: A Dianapoliban levő új automobil-ver-
senypályán tegnap nagy szerencsétlenség történt.
A háromszáz mérföldes verseny alatt az egyik
automobil, amely óránként hetven angol mérföldnyi
sebességgel roham, egy fordulónál a verseny-
pályáról kiröpült a nézők közé. Az automobil ve-
zelőjének nem történt semmi baja, de a nézők
közül hárman meghaltak, egy halálosan, többen
pedig súlyosan megsebesültek. Az új versenyteret
csak csütörtökön nyitották meg. Már utközben a
versenyterre, három automobil vezetője szerencsét-
lenül járt.

— Letartóztatott pénzhamisítók. Az osztrák-ma-
gyar bank legutóbb körlevélben hívta fel a kö-
zönség figyelmét arra, hogy igen ügyes hamis
bankjegyek vannak forgalomban, amelyek egy
ugyanazon számjegyeket viselik. Nevezetesen a
bankjegy osztrák oldalán 1339, a magyar felén
pedig 043208 olvasható. Mint Prágából jelentik, a
rendőrségnek tegnapelőtt sikerült letartóztatnia a
hamis bankjegyek gyártóit. Ezek: *Ritka József*,
egy hivatalnok 23 esztendő fia, valamint két
nyomdászsegéd *Veszely* és *Bayer* és azonkívül egy
Dvorák nevű ember. A pénzhamisító banda buvá-
helye Kölnben egy kis korcsmában volt. Eppen
munkában lepték meg a bankjegyhamisítókat, kik
aztán nem tagadhatták bűnüket. A nyomozat ki-
derítette, hogy az előállított bankjegyeket nagyobb-
részt Galicziában hozták forgalomba. A rendőrség
megkereste a lengermi rendőrhatalmaságot, hogy a
büntársakat tartóztassa le.

— Nagy gyárégés. Győrött tegnap délután négy
óra körül kigyulladt a *Koestlin L.* és *Társai* cég
piskóta és angolsütemény gyára. A kivonult tűz-
oltóság csak késő este tudta a tüzet lokalizálni.
Elégeit a gyár hosszú raktárépülete és az a két-
emeletes szárnyépület, amelyet tavaly építettek a
üivatalos helyiségek számára, elpusztult még a
gépház, a sütőhelyiség és tömérdek kész áru. *Több
mint hatszáz munkás veszlette kenyereit.* A tűz ke-
letkezésének okát eddig nem tudták megállapítani.

— Szerb papok sztrájkja. Belgrádból jelentik: A
zsupai görög-keleti papság elhatározta, hogy
1910. január elsején sztrájkba lép; ha addig nem
hajtják végre a régen megígért fizetésrendezést.

— Elvesztett vagyon. *Dr. Hegedűs Kálmán*
ügyvéd feljelentést tett a főkapitányságon, hogy
tegnap reggel a keleti pályaudvaron, miközben
jegyet váltott, a pénztár előtti erkélyen felejtett egy
csomagot, amelyben százezer koronát érő Magyar
Sziház részvény, kétszáz koronát érő szolnoki
Hungária gőzmalom részvény és három darab
hatszáz koronát érő pusztatanyó-kunszentmártoni
helyiérdekű vasutársaság volt. Mire visszatért az
ott felejtett vagyonért, már eltűnt. A rendőrség
megindította a vizsgálatot.

— Czionisták gyűlése. *Schulhof* eszéki téglá-
gyártulajdonos elnöklésével tegnap tartották Száva-
Bródban első országos gyűlésüket Horvátország,
Szlávia, Dalmácia, Bosznia, Hercegovina és
Fiume czionistái. Körülbelül százötven delegátus
jelent meg. Egész nap tanácskoztak. Az osztrák
és magyar monarchia délszláv államaira kiterjedő
czionista országos szervezetet alakítottak, melynek
székhelye Eszék. Hivatalos pártlapnak az itt meg-
jelenő *Zidovszka Smotra* lapot választották. Az or-
szágos szervezet elnöke *Spitzer Hugó* eszéki ügy-
véd lett.

— Meglopott képviselő. A fehérvári-ut 21. számú
ház felügyelője tegnap észrevette, hogy *Melzer*
Vilmos országgyűlési képviselő lakása fel va-
n törve, a szobák bútorai felforgatva és a szekré-
nyeket kifosztották. A képviselő családjával nyaral
s így nem lehet tudni, hogy a betörők mit vittek
magukkal.

— Lopás a vasúton. A zsebtolvajok legujabban
erősen látogatják a vasúti pályaudvarokat s bár
intő táblák figyelmeztetik óvatosságra a közönsé-
get, még is mindig sikerül zsákmányra szert ten-
niök. Így tegnap a nagymarosi vasúti állomáson
Eberl Alajos kártyos és *Kemper József* aranyórá-
ját lopták el. A nyugati pályaudvar várótermében
pedig *Takács Kálmán* cipész óráját és lánczát
csenték el a vasúti tolvajok, akiket nyomoz a
rendőrség.

— Véres verekezés. Az éjszaka *Visnyi Samu*
vasúti ellenőr a nejjével az Elemér-utczában igye-
kezett hazafelé. Itt szembe találkoztak *Rutika*
Rezső vasúti hivatalosttal és *Malcsik Gyula* szí-
nésszel. *Visnyi* és a két jókedvű ember közt szó-
váltás támadt, aminek az lett a vége, hogy a vasúti
hivatalnok és a színész botokkal úgy verték fejbe
a feleségét kísérő embert, hogy az vértől elborítva
összeesett. Állapota súlyos. A két támadó ellen a
rendőrség megindította a vizsgálatot.

— Automobil-szerencsétlenségek. A *warnadorft*
uton tegnap délután egy automobil teljes sebes-
séggel nekirohant egy fának és nagy ivben a rétre
repült. Az automobilon lévő két fiatal lipcsei ke-
reskedő eszméletét veszítette, de nemsokára ma-
gához tért. A sofför nem szenvedett jelentékenyebb
sebesülést, mert idejekorán leugrott az automobil-
ról. A fiatal emberek közül az egyik zuzódásokat,
a másik ezeken kívül kartörést szenvedett. Az
automobil erősen megrongálódott.

Danzigban egy automobil, amely ma reggel
nagy gyorsasággal száguldott végig a Breigassen,
a Krehntornál nekirohant a vaskorlátnak, azt át-
törte és a Motleau folyóba zuhant. A négy utas
közül kettő a vízbe fullt.

— Merénylő legények. Két elvetemült, brutális
legényt tartóztatott le vasárnap reggel a budapesti
rendőrség. *Liebermann Arpád* 21 éves hintáslegény
és *Uzhella Ferencz* kazánkovács szombaton este a
városligeti tó mellett egy padon beszélgetve talál-
tak egy tizennégy éves leányt két férfi társaságá-
ban. *Liebermann* és *Uzhella* a leány kíséreit meg-
támadták és kést rántva, leszurással fenyegették
meg, ha azonnal nem távoznak. A két férfi meg-
ijedt és elszaladt. A fiatal leány nem mert velük
menekülni, mert a hintáslegény és a kazánkovács
karonragadták, azzal fenyegették, hogy megölik,
ha szólni mer. Ezzel a halálra rémült leányt el-
hurcolták egy városligeti bódéba, ahol merény-
letei követtek el ellene. Ma reggel felé egy rendőr
figyelmessé lett a leánya kiáltásaira, betörte a
bódét és a két utonállót bevitte a főkapitányságra,
ahol letartóztatták őket.

— Megölte a leányát és önmagát. Megrendítő
családi tragédia híre érkezik Egerből. *Imecs Béla*
nevű főerdész ma reggel agyonlőtte felnőtt
leányát, azután maga ellen fordította a fegyvert s
öngyilkos lett. A főerdész régóta szenved szivbaj-
ban s attól félt, hogy leánya is szivbajos lesz.
Ezért követte el végzetes tettét.

— Krónika a csendőrfegyverről. A Sztatina mel-
lett levő *Voska* faluban egy csendőrfőrajt előtte
a bucsura odajött *Trosics Iván* tábori tüzért, mert
vonakodott magát igazolni és a csendőroket szu-
ronyával megtámadta. — A pócsmáti határban *Szabó*
János ismert lőkött *Burgel József* és *Horváth Józ-
sef* alpári csendőrök lőlopáson érték. *Szabó* a
csendőrök elől el akart menekülni és vadászfegy-
verével nyolczszor a csendőrökre lőtt, de nem ta-
lált. *Burgel* csendőr kénytelen volt fegyverét hasz-
nálni és a lőkött agyonlőtte. A csendőrbírósaág és
az ügyészség a helyszínére utazott.

— Egy leány tragédiája. Ma délután megjelent
lapunk szerkesztőségében egy fiatal lány, akif ifju-
sága legszebb korában vaksággal sújtott a sors.
Nevelőnő voltam — mondotta a szerencsétlen
lány — 23 éves vagyok. Nincs senkim és nincs
semmim. Nélkülözök. Imámba foglalom hálámát
azok iránt, akik valamivel segítenek. Célom va-
lamely a vakok által is végezhető kézimunka (vagy
zene) elsajátítása. Ez által elérném boldogtalan-
ságomban azt, hogy önerőmből — mások megter-
helteése nélkül — vívódnék tovább a létért való
nehéz küzdelemben. A lány lakása Budapest, I.,
Városmajor-utca 15, s a neve *Fosztó Juliánna*.

— Csemege Újság. Nincsen az országban fű-
szer, csemege, gyarmataru, déligyümölcs-kereskedő
és kávé, vendéglős, fogyasztási és élelmezési
szövetkezet, sőt háztartás sem, ahol ne volna fon-
tos azonnal megtudni mindazokat az állandó ese-
ményeket, melyek e szakmában hétről-hétre elő-
fordulnak. A szeptember 11-én Lenkei Zsigmond
szerkesztésében meginduló Csemege Újság hű ta-
nácsadója lesz minden szakembernek, hol szerezzé
be jól és olcsón az összes élelmiszereket, hogyan
örizze meg azokat, hogyan szállítsa az árut stb.
A szakma összes művelőinek nélkülözhetetlen lesz
ez a lap. Előfizetési ára újévig 3 K. Címe: Bu-
dapest, VIII., Sándor-tér 4.

— Halálozás. *Berliner Jakab* németbogsáni kántor
53 éves korában meghalt Budapesten. *Bató Lajos* duna-
gőzhajózási tisztviselő édesatyját és *Sátori Jakab*, a
Neues Pester Journal munkatársa sógorát gyászolják
az elhunytban. Temetése e hó 24-én, kedden délután
négy órákor lesz a rákoskeresztúri zsidó temető halot-
tasházából.

Bacsor István, nyugalmazott gimn. igazgató-tanár
elhunyt Selmeczbányán.

Matterna Henrik nyug. ezredes 85 éves korában
Temesváron meghalt.

Wreda György knézi plébános 59 éves korában
Knézén meghalt.

Lampol Ignác, Temesvár egyik legnagyobb keres-
kedője 52 éves korában Temesváron meghalt.

Ifj. gulácsi *Gulácsy Gyula* 26-ik évében Ófuton
elhunyt.

Bródy Vilmos 68-ik évében elhunyt Szikszón.

Id. *Pojlák Józsefné* szül. Zachariás Anna 61 éves
korában meghalt Szilágycsehn.

Özv. *Szigethy Károlyné* szül. Komáromy Paulina
73 éves korában Zalaegerszegen elhunyt.
Rajeczfürdőn meghalt ma *Halden József* dr., a
Sopron vármegyei árvaszék helyettes elnöke 54 éves
korában. *Halden József* éppen most 25 éve, hogy a
vármegye szolgálatába állott.

— Halálos fürdés. Darázs József 7 éves tanuló tegnap az újpesti Dunaágban fürdött. A szerencsétlen fiú nem tudott uszni, az ár elsodorta és Darázs József, mielőtt a segítségére siethettek volna, a vízbe fult. Holttestét még tegnap kifogták és az újpesti temető halottsházába vitték.

x Bob hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.
x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x Szívbeteg és veredényelmesedés ellen Finsen-féle ijlámpatűzőket alkalmaz dr. Hönig Izsó villanygyógyító intézetében (Budapest, IV., Károly-körút 24.) Ezt az eljárást a kopenhágai Finsen-intézetben több, mint ezer szívbetegnél sikerrel alkalmazták, hazánkban először dr. Hönig próbálta ki és a javult és gyógyult betegek egész sora igazolja ezen kényelmes és fájdalommentes gyógyeljárás sikerét szívbillentyűbeteg, szívizombetegedés, veredényelmesedés, ideges szívbeteg és szívzorongási rohamok (asthma, angina pectoris) esetében.

x Bonbonniére. A népszerű Bonbonniére-kabaré szeptember 1-én nyílik meg a régi tulajdonos, Balint Dezső igazgatása alatt, ki a kabaré bájos, intim helyiségét megfellelően felújította, feldíszítette és a jövő évadra a legkiválóbb kabaré-művészeket szerződtette. Már a megnyitói előadás is garmadával hozza a kabaré művészi és irodalmi munkatársainak legfrissebb és legvidámabb alkotásait, társadalmi, politikai és művészeti aktualitásokat, kis darabokat és egész sereg aktuális kuplét, amelyek — mint a Bonbonniére régi, híres nótái — bizonyára gyorsan népszerűek lesznek Budapest. A kabaré karmestere Hetényi (Heidelberg) Albert, irodalmi vezetője Gábor Andor, konferensziere Tarján Vilmos, szereplői: Keleti Juliska, Virágh Jenő mellett a tizenhat legnépszerűbb kabaré-művész és művésznői. Jegyek a megnyitói-előadásra előre válthatók a kabaré pénztáránál VI., Teréz-körút 28.

Nyílt-tér.

(E rovatban közzétételért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN

jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.

— Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

Építésszek és háztulajdonosok

figyelmébe!

A VI-ik vagy VII-ik kerületben,

a villa-rayonban

1910. május vagy augusztus elsejére kerestetik

két egyenlő vagy

hasonló berendezést.

egymás mellett fekvő, külön-külön öt-hat szobából és megfelelő mellékhelyiségekből álló földszinten, magas földszinten vagy első emeleten fekvő modern lakás. — Ajánlatok „Hosszabb szerződés” jelige alatt a lap kiadó-hivatalába kéretnek.

Közvetítők is díjaztatnak.

Az adókiivetés hibái.

Budapest, augusztus 23.

Nem azért aktuális erről a dolgról írni, mintha most folynának az adókiivetések, mert azok tudvalevőleg tavasszal történnek. De időszertől abból az alkalomból, hogy az előző hetekben bocsátották ki a tavasszal kivetett adókról az adólevelet, most meg az intéseket küldik szét.

A legtöbb fővárosi kisiparos, kereskedő, aki ilyen adólevelet kapott s aki — természetesen — az adóügyekben járatlan, meglepetve látta, hogy a rá kirótt adó összege majdnem kétszeresét teszi ki annak, amiben az adókiivető bizottság előtt megállapodtak. Hogyan lehet ez?

A dolog igen egyszerű. Mikor az a megadóztatandó egyszerű polgár, aki sem az adónemeket

sem az adótvényeket nem ismeri, megjelenik a kivető bizottság előtt, tudomására hozzák, hogy kis üzlete után — mondjuk — 100 korona „egyenest” adóval lesz megróva. Az a jámbor adózó, akinek fogalma sincs arról, mi az az „egyenest” adó, abban a szent meggyőződésben, hogy a 100 korona az egész évi „összes” adója, belenyugszik a kivetésbe, gondolva, hogy 100 koronát, ha nehezen is, majd csak kiszorít egy esztendő alatt.

Arról senki sem világosítja fel, hogy a 100 korona tisztán állami adó, melyhez még hozzájárul állami adóban: 1 cseléd után 4 kor., 2 családtag után 4 kor. és állami pótdobban 35 kor. Az állami adója tehát — a nem egyenes — lesz összesen 143 korona. Most jönnek a többi járulékok: községi adó 35 korona, 64 fill., utadó 1 kor. 62 fill., iparkamara 2 kor. 08 fill., betegápolási pótdadó 5 kor. 40 fill. Ha a kivetéskor felvilágosítanak arról az a szerencsétlen adóalanyt, egész bizonyos, hogy nem nyugodnék bele olyan simán a kivetésbe, hanem minden törvényes eszközzel rajta lenne, hogy a legtöbb esetben tulmagas előírást a normálisra mérsékeljék.

Talán épp ezért nem világosítja fel senki a feleket a kivetésnél.

Ilyen körülmények közt aztán nem lehet csodálkozni, ha egy némelyik adózó polgárt, mikor az adólevelet megkapja az illetékes adószámveteli osztálytól s ebből értesül, hogy az összes adója nem 100 kor., mint ő gondolta, hanem 187 kor. 74 fill. hát egyenesen az ájulás környékezi; rohan az adószámveteli osztályba s ott csap nagy patáliát, mert szent meggyőződése, hogy a 87 kor. 74 fillért bizonyosan ott ragasztották hozzá a megállapodás szerinti 100 koronához.

Hát ezt az eljárást tovább föntartani nem szabad, mert ez egyenes becsapása az adófizető közönségnek. Hanem tessék a kivetésnél nyíltan megmondani: az egyenes adója ennyi, a községi és egyéb járulékokkal együtt pedig az összes adója: ennyi. Akkor azután, ha az illető belenyugszik a kivetésbe, jó; ha nem, tessék felebbezni. De legalább senki sem érezheti magát becsapottnak.

Egy másfajta méltatlan eljárást olyanokkal szemben követnek el, akiknek más-más kerületben van az üzletük és lakásuk. Ezek rendszerint meghívót kapnak az elé a bizottság elé, ahol lakásuk van. Ha kijelentik, hogy üzletük más kerületben van, nem volna szabad őket itt megadóztatni, mert mindig az a kerület illetékes, melyben a keresetforrás van. Am rendszerint megnyugtatták őket, hogy az nem baj s tárgyalásba bocsátkoznak vele és megállapodnak — mondjuk — 40 kor. egyenes adóban. Már most nyugodtan hazamegy a polgár, mint aki jól végezte dolgát. Annak a kerületnek pedig, ahol üzlete van, felé sem tekint. Csak akkor néz azután nagyot, mikor egy másuttán két adólevelet is kap: egyet abból a kerületből, hol lakik, 40 kor. egyenes adó és járulékaikról, egyet pedig az üzlete szerint illetékes kerületből, rendszerint kétszerakkora összegről, ahol szintén kivetették rá az adót, az ő közbenjötté nélkül, tetszés szerinti összegben.

Már most, ha felszólal az illető, kétszeres adókiivetés címén törlik az egyiket, de — és itt rejlik a huncutság — rendszerint a kisebbet, amelyet a féllal történt megállapodás szerint írtak elő és föntartják a nélküle megállapított kétszeres nagyságu adót.

Hát itt is segíteni kell valahogyan. Vagy rendeljék el — miniszteri rendelettel, — hogy az adót csak annak a bizottságnak szabad megállapítani, ahol az adózó félnek az üzlete van s minden más bizottság tartozik őt odautasítani, vagy pedig, ha a bizottságok hibájából, — amelyeknek mégis csak tudniok kellene, mi a törvényes eljárás — két helyen is kivetik az adót, mindig csak abban az összegben tartható fönn az adó, amely összegben az a fél közbenjöttével lett megállapítva és a másik kivetés törrendő.

Nagyon sok ilyen visszasság fordul elő az adókiivetés körül. Azért mutattunk rá éppen ezekre, mert ezek a leggyakoribbak. Pedig a hibák könnyen kiküszöbölhetők volnának. És ki is kell ír-

tani, mert éppen azokat sújtják, akikre a régi is és majdan az új adótvény is legsúlyosabban nehezedik: a kisembereket.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET

(*) A Vasgyáros. A Krisztinavárosi Színházban ma Ohnet „Vasgyáros”-át adták. Claire szerepében nagy sikere volt Haraszthy Miczinek, aki sokoldalú művészetével megelevenítette és plasztikussá tette a gögös és szerelmében megtörő báró lány alakját. Igen jó volt Andorházy Mária Athanie szerepében. A márkiné szerepében tetszett Bánházy Teréz. Derblais Fülöpöt Ternyei adta jól. Hozzá járultak az est sikeréhez Rádai Mariska és Szegő Endre.

(*) Bartók Béla és a külföld. Idehaza nagyon könnyen nőnek a zsenik. Alig produkál valaki csak egy szemernyit is, a maga kisebb köre kikiabálja világraszóló talentumnak. A legjellemzőbb példákat láthatjuk erre a mi zenei életünkben. A Zeneakadémia tanári székeiben csupa zsenik ülnek, akiknek minden alkotása a muzsika szenzációja. Persze, ha az ilyen hazai heroszok kikerülnek a külföldre, akkor alaposan lefoszlik róluk a zsenialitás sok külső rongya. Bartók Béla például, az egyik zeneakadémiai zseni, erősen összezsugorodik külföldi világitásban. A leipzig Signale legújabb száma így ír róla:

Csodálkozunk kell azon, hogy van valaki, aki Bartók Bélát komolyan veszi, mint ahogyan azt az ő kiadója tette, máskülönbben miért nyomatta volna ki „Tíz könnyű zongoradarab” és „Tizennégy bagatelle” című művét. Ez a kiadó Rozsnyay Károly Budapestben. Itt kétségtelenül patológiai tünettel van dolgunk: Bartóknál a szokatlan utáni vágy fixa ideává lett, amely őt az érzékeknek tudatos csalásához vezeti. Ezekhez a nagyrészt buta diszsonancia-orgiákhoz képest egy Max Reger, egy Debussy, egy Scribiane félenk, sápadt árvácskák. Mindkét gyűjteményben alig van egy darab, amely másképp hatna, mint egy rossz viccz. Ha az ember rákényszeríti magát, hogy a kevésbé borzalmas dolgok közül egy párat egymásután többször átjátszson, akkor egy kis jóakarattal mindenesetre föl lehet fődzni a hangutánzás tervszerűségét, így pld. a „Medvetáncz”-ban. De a szerző csak azzal a föl-tétellel nyerhet bocsánatot, ha a darabot chinai botokod táncznak szánta volna. Lehet, hogy Bartók Bélának van talentuma. De akkor megvan az a fanatikus vágyakozása is, hogy ezt a talentumot minden áron eltakarja. Néhány apróságát még mindig lehet úgy felfogni, mint valami sikerült tréfát, de a legtöbbnél elfojtódik az ember nevése.

(*) Clemenceau szindarabja. Clemenceau, a volt francia miniszterelnök négy felvonásos szindarabot fejezett be, amelyet a Renaissance színház fog bemutatkozni az új szezonban. Az újdonság anyaga Clemenceaunak „Az erősebb” című regényéből van merítve. A cselekmény munkáskörökben játszódik. Clemenceau nem homo novus a színpadi irodalom terén. „A szerencse fátyola” című egyfelvonásosát a bécsi Burg-színház is színrehozta.

(*) A magyar művészet Münchenben. A müncheni nemzetközi kiállítás magyar osztályával részletesen foglalkozik Fr. von Ostini, a hírneves német műkritikus a „Münchener Neueste Nachrichten” legutóbbi számában. Münchenben ezuttal legnagyobb sikerök az orosz művészeknek van, mint akiknek művészetében a nemzetközi divatos áramlatoktól való bátor függetlenség mellett az orosz jellem színben, vonalban, érzésben, világlátásban oly érdekesen nyilatkozik meg, hogy gondosan összeválogatott kiállítási csoportjuk a szenzáció erejével hat. Ostini, aki különben nagy rokonszenvvel van a magyarok iránt, kiállítási csoportunkat, mint teljes ellentétet, az orosz csoporttal állítja szembe. Sajnálattal konstatálja, hogy a magyar művészek termelésében semmiféle fajbeli sajátosság nem fődözhető fel. A magyar művészek annyira nemzetközies, hogy még a magyar témát is tüntetőleg kerülni látszanak. Szerinte Páris, München, Wien hatásai közt vergődik a magyar művészet még ma is, amidőn pedig sehoh a világon nem istápolják oly nagy arányban és szeretettel gondol a nemzeti művészetet, mint épen Magyarországon. Művészeinkre térve át, nagy diszkréttsággal szól Strobentz Frigyesről, kinek „Adagio” című festménye és női aktja igen finom művészet. Elismeréssel említi föl Zemplényi Tivadár Nagypéntekjét, Perlmutter Izsák Vasárnapi látogatását, Boruth arcz-képét, Nagy Sándor szimboliztikus kompozíció-

akikre a régi is
legsúlyosabban

ÉSZET

áriosi Szinkörben
Claire szerepé-
czinek, aki sok-
é és plasztikussá
gőző báró lány
Mária Athanie
n tetszett *Bán-*
nyei adta jól.
idai Mariska és

za nagyon köny-
ukál valaki csak
köre kikiabálja
emzőbb példá-
nkben. A Zene-
a zenik ülnek,
ka szenzációja.
ok kikerülnek a
róluk a zsenia-
Béla például, az
összeszregorodik
Signale legujabb

ogy van valaki,
i, mint ahogyan
mben miért nyo-
ngoradarab" és
ívét. Ez a kiadó
éségtelenül pa-
Bartóknál a szo-
till amely őt az
ezeti. Ezekhez a
giákhöz képest
gy Scribaine fé-
gyíjteményben
máskép hatna,
mber rákényszer-
orzalmás dolgok
szőr átjatszson,
esetre föl lehet
gét, így pld. a
sak azzal a föl-
darabot chinai
ehet, hogy *Bar-*
kor megvan az
ezt a talentumot
apróságát még
valami sikerült
az ember ne-

menceau, a volt
ásos szindarabot
nce- színház fog
ujdonság anyaga
zímű regényéből
áskörökben ját-
ovus a színpadi
fátyola" című
ház is színtre-

en. A müncheni
yával részletesen
eves német mű-
achrichten" leg-
uttal legnagyobb
i, mint akiknek
os áramlatoktól
z orosz jellem
lálásban oly ér-
ondosan össze-
enzáció erejével
y rokonszenvvel
oportunkat, mint
l állítja szembe.
gyar művészek
átosság nem fő-
annyira nemzet-
mát is tüntetőleg
München, Wien
üvészet még ma
nem istápolják
ddal a nemzeti
szágon. Művé-
l szól *Strobenz*
festménye és
ismeréssel em-
bentekjét. *Perl-*
Boruth arc-
s kompozíció-

ját, *Glatter* és *Knopp* képeit, *Ferenczy* Károly ta-
vaszi tájképét és *Edvi Illés* Aladár „Falusi utca”
cz. festményét. Igen jó véleményt mond még *Mi-*
halik Dániel, *Olgay* Ferencz, *Mendlik* Oszkár,
Hegedüs László és *Poll* Hugó képeiről.

FŐVÁROS.

A városi kenyérgyár.

Budapest, augusztus 23.

A X. kerületben a Százados-utca és a Jura-
nics-utca sarkán épült községi kenyérgyárat ma
bemutatták a tanács tagjainak és a sajtó képvise-
lőinek; holnap már valamennyi elárúsító helyen
mérni fogják a városi kenyert.

A minden tekintetben teljesen modernül be-
rendezett gyár építésénél a vezetőség igen nagy
gondot fordított arra, hogy minél kevesebb marad-
jon az emberi munkának, mivel ez által véli elérni,
hogy a közönség feltétlenül tiszta kenyérhez jusson.

A minden tekintetben teljesen modernül be-
rendezett gyár építésénél a vezetőség igen nagy
gondot fordított arra, hogy minél kevesebb marad-
jon az emberi munkának, mivel ez által véli elérni,
hogy a közönség feltétlenül tiszta kenyérhez jusson.

Amikor a munkások a gyárba megérkeznek,
meg kell fürödniük. A fürdőházban nagy közös
medence, fayansz-kád, öt zuhany és négy mosdó-
készülék várja a munkásokat. A fürdés a munka
megkezdése előtt kötelező. A fürdő mellett van az
öltöző helyiség, ahol minden munkásnak kis, el-
zárható szekrényfiókja van, ahol a munkaruhát
őrzi. Munkába csak a munkaruhába öltözve állhat
s a gyár vezetősége gondoskodik arról, hogy a
ruha állandóan tiszta legyen.

A lisztet a háromemeletes főépület harmadik
emeletére villamos fölvonó szállítja föl, ahol a
liszt-előkészítő berendezések vannak elhelyezve. A
harmadik emeletről két szitáló és két keverőgépen
át jut a liszt a tartóba, onnan a mérlegbe, s vég-
ül a földszinten lévő téstacsészébe. Az ónozott
csészeformájú tartóban készítik elő a kovászt. Öt-
hat órán át erjed a kovász s azután a csészét a
dagasztó-gép alá tolják. Egy ónozott kar dagasztja
meg a téstát. A megdagasztott téstát munká-
sok szakajtják s a sütőterembe tolják. Öt gőzsütő
kemenczében sűtik a kenyeret. A kemenczét be-
forrasztott csövekbe zárt tulhevitett gőzzel fűtik. A
burgonyát nem vízben, hanem gőzzel telített edény-
ben főzik meg.

A mai bemutatón, amelyen Fülepp Kálmán
főpolgármester, Bárczy István polgármester, Va-
szilievits János helyettes-polgármester is részt vett,
körülbelül ötvenen jelentek meg.

A praktikus berendezés s a gyors és tiszta
munka mindenkit meglepett s a vendégek megkös-
tolva a városi kenyeret, úgy találták, hogy jó, izle-
tes és sokkal közelebb áll a házi kenyérhez, mint
a pékkenyér.

A vendégeket *Melly* Béla tanácsos üdvözölte.
Beszédében köszönetet mondott mindazoknak,
akik a kenyérgyár létesítése dolgában közreműköd-
tek. Kijelentette, hogy a kenyérgyárral három czélt
kíván szolgálni. Meg akarja javítani a kenyér mi-
nőségét, árszabályozó hatást kíván gyakorolni és
esetleges inség esetén módot nyújt a fővárosnak
arra, hogy olcsó és jó kenyeret juttasson a közön-
ségnek.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Az ügyvédi kamarák köréből. A nagyvárad
ügyvédi kamara dr. Tyroler Márkot, Tenke szék-
helylyel, az ügyvédek névjegyzékébe felvette, to-
vábbá Petrus Jánost, Élesd szék helylyel, az ügy-
védek névjegyzékéből törölte; — a szatmárné-
meti ügyvédi kamara dr. Bolemann Márton ügy-
védet, Nagyároly szék helylyel, 1909. július 8.
napjától kezdődő hatálylyal az ügyvédek névjegy-
zékébe felvette, továbbá dr. Lengyel János Csen-
ger szék helylyel bejegyzett ügyvédet a debreczeni
közjegyzői kamara által közjegyző-helyettesé tör-
tént kinevezése folytán, az ügyvédek névjegyzéké-
ből törölte.

EGYETÉRTÉS

§ A zágrábi felségárulást per. A mai tárgyalá-
son *Popovics* Dusan védő több újabb indítványt
terjesztett elő. A védő kéri többek közt a bírósá-
got, hogy szerezze be a magyar földművelés-
ügyi miniszterium által kiadott gazdasági naptárt,
mert meg lehet állapítani, hogy a parasztházak-
ban található Péter királyt ábrázoló képek nagy
részét ebből a naptárból vágják ki. A védő kéri
tovább a bíróságot, hogy olvastassa fel a
Szriborbanól azokat a közleményeket, amelyek
vagy gyűlésre hívják fel a szerbeket, vagy
pedig valamely megtartott gyűlés lefolyásá-
ról számolnak be. E czikkek felolvasása fontos
— mondja a védő — mert belőlük megál-
lapítható, hogy a gyűlékezési törvény alapján meg-
tartott konferenciák egyáltalán nem voltak titko-
sak, mint azt az ügyész állítja, mert róluk a nyil-
vánosság alaposan tájékozódhatott. Budiszavljevics
képviselő több czikkével igazolható — folytatja
Popovics — hogy a képviselő egyáltalán nem
volt forradalmár, sőt ellenkezőleg határozottan
ellenezte a forradalmat, s csak úgy mint az
önálló szerb párt többi vezető embere, csendes
munkára buzdította a népet. *Ügyész* (köz-
beszól: Mit csináltak a zágrábi magyar olvasókör-
ben? Erről beszéljen! *Popovics* védő: Tudom, az
ügyész ur arra czéloz, hogy mi annak idején a
magyarokkal együtt csináltunk politikát. Igenis ezt
megtettük. De rögtön háttal fordítottunk a magyar
szövetségnek, mihelyt az Horvátország nyelvi jogai
ellen támadt. *Elnök* figyelmezteti a védőt, hogy
ne beszéljen politikáról. *Popovics* védő tovább azt
mondja, hogy a magyar országgyűlés azért nem
adta ki a megvádolt horvát képviselőket, mert a
bizonyítékokat nem találta eíég komolyaknak.

§ A letartóztatott postakezelő. Pár nappal
ezelőtt hírt adtunk Liptai Lipták Irén posta-
kezelő sikkasztási bűntudgyéről. A szerencsétlen
leány a Dugonics-utcai postahivatalnál volt mint
postakezelő alkalmazva s ezen minőségében
mintegy 5000 korona kincstári pénzt elsikkasztott.
Mikor bűnére rájöttek, Liptai Lipták Irén megszö-
kött, de Berlinben pár hónap mulva önként je-
lentkezett. Ez év május havában a kiadási eljá-
rás lefolytatása után a sikkasztó postakezelőt
hazahozták és a vizsgálóbíró hivatali sikkasztás
büntette miatt elrendelte ellene a vizsgálatot
a vizsgálati fogsággal együtt. A vizsgálat be-
fejezése után a kir. ügyészeg vádiratot adott be
ellene s ez ellen a letartóztatott postakezelő ki-
fogásokkal élt. A büntető törvényszék vádta-
nácsa ifj. Dombóváry Géza dr. védő kérelmére elren-
delte Liptai Lipták Irén elmeállapotának törvény-
széki orvosi megvizsgálását. A vádta-
nácsa határozata a vizsgálóbíró utasította Minich
Károly dr. és Németh Ödön dr. törvényszéki elme-
orvos-szakértőket, hogy Liptai Lipták Irén elme-
állapotát vizsgálják meg. A védő egyben újabb
beadványt intézett a büntető törvényszék vizsgáló-
bírájához s ezen új beadványban több új adatot
sorolt fel arra nézve, hogy a nem mindennapi írói
talentummal megáldott postakezelő elmeállapota
szerfölött aggályos a beszámíthatóság tekintetében.
A beadványt a vizsgálóbíró esatolta az iratokhoz
s már ki is adta a törvényszéki elmeorvos-szak-
értőknek.

§ Pórljárjárt tolvaj. Petz János betonmunkás, aki
lopások miatt már több ízben volt büntetve, rend-
szerint munkástársainak holmijait szokta meg-
dezsálni. Ahol munkába állott, ott mindenütt
meglopta társait. Legutóbb azonban pórljárjárt,
mert tetten érték s ha a rendőség gyorsan közbe
nem lép, a meglopott munkások agyonverték volna.
A budapesti büntető törvényszék dr. Jamniczky
bíró elnöklele alatt ítélező tanácsa ma vonta fe-
lelősségre 16 rendbeli lopás büntetléért. A tár-
gyaláson megjelent mind a 16 panaszos munkás
is, akik elpanaszolták, hogy összes ruhaneműiket
és pénzüket ellopta a vádlott. A bíróság a lefoly-
tatott tárgyalás után dr. Tóth királyi ügyész vádja
után Petz Jánost lopás büntetléért három évi fegy-
házra ítélte. Az ítélet ellen a vádlott felebbezés-
sel élt.

§ A hozományért. Gróf D. Miklós hitbizományi
birtokos ellen pórt indított 20.000 korona hozo-
mány s járadéka iránt nővére gróf D. Erzsébet. A

grófnő keresetében azt adta elő, hogy bátyja a
hitbizományi alapító oklevél értelmében, mint a
hitbizomány birtokosa kötelezve van minden nő-
vérének férjhezmenetelekor 20.000 korona hozo-
mányt adni. Gróf D. Miklós a hozomány kifizeté-
sét megtagadta azzal a kijelentéssel, hogy minden
leánynak csak egyszer van hozományhoz igénye.
Nővére ezt a hozományt első férjhezmenetele al-
kalmával már megkapta. Ezzel szemben a felperes
grófnő ügyvédje, dr. Gyöngyössy Tivadar tagadta,
hogy gróf D. Erzsébet megkapta volna a vitatott
hozományt. Igaz, hogy gróf D. Erzsébet a hitbizo-
mány hatálybalépése előtt férjhez ment. Mikor
özvegy lett 1903-ban újból férjhez ment ifj. gróf F.
Pálhoz. Másodszori férjhezmenetele alkalmából a hit-
bizomány már fennállott és az alapító oklevél ér-
telmében ennek jövedelméből megilleti a grófnőt
a 20.000 korona hozomány. A budapesti kir. tör-
vényszék felperesnek megítélte a 20.000 koronát.
Az alperes gróf felebbezése folytán felkerült az
ügy a budapesti kir. ítélőtáblára, amely az első-
bíróóság ítéletének megváltoztatásával a felperes
grófnőt keresetével elutasította azzal az indoko-
lással, hogy minden leánynak csak egyszer jár
hozomány. A másodbírói ítélet ellen most már a
felperes grófnő élt felebbezéssel s a királyi kuria
nemsokára ítéletet fog mondani a kérdésben:
megilleti-e az özvegygyé lett s újból férjhez ment
grófnőt a hitbizományi jövedelmekből a hozo-
mány.

SPORT.

Budapesti nyári meeting.

— Ötödik nap. —

A szép program daczára váratlanul rosszul
indultak a tegnapi versenyek. Mindjárt a napot
megnyitó *Viztorony-díjban* csak két ló állt starthoz
s a reás favorit *Feszés* egész után az élen haladva
könnyen bevezetett.

A második futam egy értéktelen *Eladóverseny*
volt, melyben *Sonnwendstein* aratott fölényes győ-
zelmet két gyöngé képességű ellenfelén.

A *Csömöri díj* már valamivel nagyobb érde-
lődést váltott ki. Itt a fogadók bizalma *Kunilinde*
felé fordult s mint reás favorit állt a szalag elé,
azonban vereséget szenvedett a most formája tel-
jében levő *Graciusetól*, melynek győzelmét első-
rendű teljesítménynek kell tekintenünk.

A nap főszámát képező *Kettős vadéksverseny*
következett ezután s innen kezdve sokkal élén-
kebb lett a sport s a versenyeken egybegyűlt ha-
talmos közönség, mely nem sokkal maradt mö-
götte szám tekintetében a Szent István-napinak,
érdekesnél-érdekesebb mérközésekben gyönyör-
ködhetett. Az értékes díjért hat lovat nyergeltek
fel s csakugyan elsőrendű versenyben volt rész-
szünk, különösen sportérték dolgában. Győztes
az általunk is első helyen jelölt *Trafalgar* lett
heves végtusa után, míg a nagyartartott *Bala-*
ton épp utolsónak haladt át a czélikarikán. A Be-
regvölgy-mén menségére azonban fel lehet hozni,
hogy verseny közben hátsó lábába galopoz-
tak. A verseny lefolyása ez volt: Sikerese-
nek mondható start után *Mutatók* és *Kopie*
vannak az élen, kevéssel mögöttük *Trafalgar*, ki-
vül *Rascal* és a nehezen lábra kapó *Balaton*.
A könyöknél a két utóbbi és *Miska bácsi* is már
csak remény nélkül követik a mezőnyt, ellenben
az elől levő három közt a legádázabb tusa fej-
lődik ki. A távoszlopon tul először *Kopie* enged,
Trafalgar és *Mutatók* ellenben fej-fej mellett ha-
ladnak a czélig, s végül *Trafalgar* fejhosszal győz,
nyakhosszal harmadik *Kopie*, öt hosszal negyedik
Miska bácsi. Érdekesnek tartjuk följegyezni, hogy
három évben egymásután Falb-Topaze-csikó
nyerte a klasszikus versenyt, ugymint *Fantome*,
Töff és idén *Trafalgar* s mindegyiknek nyergében
Miles ült.

Még egy izgalmas finisht láttunk a nap folya-
mán a *Weller-Handicap*-ben, amelyben a jól star-
tolt *Kláriss*, nyergében Pretznel végig megövtá első-
ségét a *Grasshopper*, illetve *Bouquet* hátán utána-
nyomuló Janek és Carlake ellen.

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle
Használatá valdó áldás gyomorba-
nak és székszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz
az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt tel-
jesen readbe hozza.
Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér.

Részletes eredmény a következő:

I. **Viztorony-díj.** Díj 3000 korona. Táv. 2500 méter. 1. Jankovich-Bésán Gy. 3é pm **Feszes** 59 és fél (Janek), 2. Geist G. 4é sk Ténsasszony 62 (Ulrichshofer), Könnyen 4 hosszal nyerve. Tot.: 10:12. Könyvfogadások: 2 és fél Ténsasszony, 3 és fél reá Feszes.

II. **Eladóverseny.** Díj 2000 korona. Táv 1500 méter. 1. Oroszári ménés 4é sm **Sonnwendstein** 55 kg (Janek), 2. Dávid E. 3é sk Alabárd 52 kg (Nosál), 3. Pinka J. 4é sk Titi II. 52 kg (Peschka). Négy hosszal első, hat hosszal harmadik. Tot.: 10:17. Könyvfogadások: 1 Sonnwendstein és Alabárd, 3 Titi II.

III. **Csöméri-díj.** Díj 3000 korona. Táv 1400 méter. 1. Egyedi L. 3é pk **Gracieuse** 51 és fél kg (Schersin), 2. Söllinger R. 3é pk Kunilinde 51 és fél kg (Pretzner), 3. Jankovich-Bésán Gy. 3é fk Rugany 51 és fél kg (Smutny). Futottak még: Bellerophon (Dyck). Biztosan egy hosszal nyerve, öt hosszal harmadik. Tot.: 10:29, 20:23, 22. Könyvfog.: 1 és fél reá Kunilinde, 1 és fél Gracieuse, 8 Rugany, 12 Bellerophon.

IV. **Kettős ivadóverseny.** Díj 20.000 korona. Táv. 1000 méter. 1. Zangen I. sk **Ordonka** 52 és fél kg (Hewitt), 2. Mr. C. Wood pm Ruszt 52 kg (Cockeram), 3. Geist G. stpk Akác 54 és fél kg (Ulrichshofer). Futottak még: Jesuite (Nosál), Minister (Tredér), Teringette (Pásztoni), Dunciad (Fetting), Palkó (Hollinger). Könnyen két hosszal nyerve, nyakhosszal harmadik. Tot.: 10:49, 20:29, 28, 27. Könyvfogadások: 3 Ruszt, 3 és fél Dunciad, 4 Akác és Ordonka, 6 Jesuite, 10-20 a többi.

V. **Kétévesek eladóversenye.** Díj 2000 korona. Táv. 1000 méter. 1. Zangen I. sk **Ordonka** 52 és fél kg (Hewitt), 2. Mr. C. Wood pm Ruszt 52 kg (Cockeram), 3. Geist G. stpk Akác 54 és fél kg (Ulrichshofer). Futottak még: Jesuite (Nosál), Minister (Tredér), Teringette (Pásztoni), Dunciad (Fetting), Palkó (Hollinger). Könnyen két hosszal nyerve, nyakhosszal harmadik. Tot.: 10:49, 20:29, 28, 27. Könyvfogadások: 3 Ruszt, 3 és fél Dunciad, 4 Akác és Ordonka, 6 Jesuite, 10-20 a többi.

VI. **Welter-handicap.** Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Rohonczy 3é sk **Klaris** 49 kg (Pretzner), 2. Lehmann 4é pk Bouquet 57 kg (Carslake), 3. Gr. Eszterházy P. 3é sk Grasshopper 59 kg (Janek). Futottak még: Motolla (Aylin), Hanum (Hewitt), Jurgis (Krouzil), Maeyenne (Miles), Adige (Broadwood), Majd (Blades), Rosebud (Soutey), Papucs (Schersin). Erős küzdelem után fejhosszal nyerve holtversenyben második. Tot.: 10:38, 20:29, 45, 36. Könyvfogadás: 3 Klaris, 3 Grasshopper, 4 Maeyenne, 5 Hanum, 6 Bouquet és Rosebud, 10-16 a többi.

VII. **Kétévesek versenye.** Díj 3000 korona. Táv. 1000 méter. 1. Br. Springer G. pm **Granville** 56 (Carslake), 2. Hg. Hohenlohe stpk Ikkal 54 és fél (Hewitt), 3. Mr. Wood pk Galloway 52 és fél (Cockeram). Futottak még: Royalist (Schersin), Baby (Weckermann), Mindenem (Smejda). Könnyen, másfél hosszal nyerve, három hosszal harmadik. Tot.: 10:20, 20:25, 30. Könyvfogadások: 1 és negyed Granville, 2 Ikkal, 4 Galloway, 5 Mindenem, 16 Baby, 20 Royalist.

— Hatodik nap. —

A hatodik nap futamai az **Elnöki-díj** köré csoportosulnak. A szép multu 2600 méteres slayer-konkurrenzia idén ugyan valamivel mögötte marad anyag tekintetében a többi évkénél. A hét kötelezett közt azonban elég jó hangzású nevek vannak s a súlyok is jól vannak kiegyenlítve s így szép végküzdelemre lesz kilátás. A mi jelöltünk az értékes díjra a gátakról visszatért **Miután**, habár a klasszis **Lángolót** hozná előtérbe, de a Bona Vista-mén a Szent István-díjban oly alárendelt szerepet játszott, hogy egyáltalában nem vehetjük kombinációba. Jó futást várunk még **Papucs**-tól is, mely már megmutatta, hogy hosszú távon teljesen otthonos.

A **Lágymányosi-díj** 5000 koronával van dollálva s a 2000 méteres versenyben **Slavery** oly előnyös sulyozással van benevezve, hogy számításunk szerint el sem veszítheti a versenyt. Jó szerepe lehet a futamban **Décseynek** is.

Az **Ujpesti díj** egy 1000 méteres youngster-konkurrenzia s benne még nagy mezőny állhat starthoz. Az eddig látott formák alapján **Friponne** tetszik nekünk legjobban, míg utána **Istvánt** tart-

juk annak, aki a győzelmet kétségbe teheti számára. Azonban meg kell jegyeznünk, hogy **Bánk bán** és **Taranto** is oly lovak, melyek a végküzdelemben szerepet fognak játszani.

Jelöltjeink:

- I. **Slavery**—**Décsey**.
- II. **Dáridó**—**Dash**.
- III. **Miután**—**Papucs**hős.
- IV. **Friponne**—**Bánk bán**.
- V. **Walperl**—**Edua**.
- VI. **Istis**—**Vezér**—**Iram**.
- VII. **Medardus**—**Tanár**.

() **Nemzetközi atletikai versenyek a Margitszigeten.** A Dunántúli Közművelődési Egyesület által a Margitsziget alsó részén rendezett ünnepség sorozatában tudvalevőleg a Magyar Athletikai Club ingyenes nemzetközi atletikai versenyekkel szórakoztatta a nagyszámban egybegyűlt díszes közönséget. A mindvégig kiválóan sikerült versenyek részletes lefolyása a következő volt:

Száz yardos síkfutás. Első Rác Vilmos (BEAC.) 10 és kétötöd mp., második Simon Pál (MAC.), harmadik Jolbej Miklós (BEAC.). — Öt méterrel nyerve, mellszélességgel harmadik.

Negyed angol mértföldes síkfutás. Első Wiesner Frigyes (BEAC.) 53 és kétötöd mp., második Bodor Ödön (Postás), harmadik Nagy József (BBTE.). — Remek küzdelem árán egy méterrel nyerve, hat méterrel harmadik. — Indult még: Wangel Gyula (MAC.).

Stafétafutás. (4x100 méter.) Első a Magyar Atlétikai Club (Péchy Ernő, Jankovich István, Radóczy Károly, Simon Pál) 45 és háromötöd mp. (országos rekord), második a BEAC. (Maglódy Ferencz, Wiesner Frigyes, Jolbej Miklós, Rác Vilmos), harmadik a MAC. b) csapata. — Két yarddal nyerve.

Diszkoszdobás. Első Mudin Imre (MAC.) 40 m. 24 czm., második Antal Pál (MTK.) 39 m. 93 czm., harmadik Strausz Gyula (BBTE.) 37 méter 74 czm.

Rudugrás. Első Kazár Emil (MAC.) 3 méter, második gróf Csáky Béla (MAC.) 2 méter 80 czm.

Egy angol mértföldes síkfutás-handicap. Első Fekete Béla (MAC.) 4 percz 33 és egyötöd mp., 135 méter fogláló, második Horváth István (BEAC), harmadik Kunce Lajos (OTE.), negyedik Nagy József (BBTE.) scratch.

Súlydobás. Első Mudin I. (MAC.) 13.01 méter, második Rác (Szeged) 11.82 méter, harmadik Schiller (BBTE.) 11.73 méter.

Távolugrás. Első Kovács (BBTE.) 6.32 méter, második Péchy (MAC.) 6.17 méter, harmadik Major (MAC.) 5.88 méter.

Gerelyvetés. Első Kóczán (BTC.) 54.87 m., második Strausz (BBTC.) 53.24 m., harmadik Mudin I. (MAC.) 52.64 m.

Két angol mértföldes síkfutás. Első Nagy (BBTE.) 10 percz 18.8 mp., második Lovass (MTK.), harmadik Pásztor (MTK.).

() **A Balaton uszóversenye** a Császárfürdőben folyt le tegnap este, amelyben a dr. Virava-vándordíjat a MTK végleg megnyerte.

Eredmények a következők:

Dr. Virava János-vándordíjért: a) 105 m. uszás: 1. Hornung Gy. (MTK) 1 p. 13.7 mp., egyedül, b) 105 m. melluszás: 1. Elek I. (MTK) 1 p. 27.2 mp., 2. Wenk I. (FTC), c) 105 m. hátuszás: 1. Pois I. (MAC) 1 p. 29.6 mp. 2. holtv. Ádám A. (FTC) és Hendl K. (MTK), d) 105 m. oldaluszás: 1. Futtaki A. (MTK) 1 p. 21.4 mp. egyedül.

70 m. uszás: 1. Rimanóczy I. (MAFC) 43 mp. egyedül.

70 m. előnyverseny: 1. Ficker R. (BUE) 54.6 mp., 7 mp. hátr., 2. Sontogyi A. (BUE) semmi hátr., 3. Fülh I. (MUE) 11 mp. hátrány.

200 y. melluszás, bajnokság: 1. Toldy Ö. (MTK) 2 p. 43.6 mp., 2. Elek I. (MTK), 3. Demján O. (BTC).

210 m. előnyverseny: 1. Kerekes György (FIC) 3 p. 27.6 mp., 21 mp. hátr., 2. Benedek S. (MAFC) 16 mp. h. 3. Nagy G. (MAC) 40 mp. hátr., 4. Kunce S. (OTE). — Győztes Reisenleitner diszkvalifikáltak.

35 m. előnyverseny (14 éven alul): 1. Doby Ivor (FTC) 27.2 mp., 3 mp. hátr., 2. Türr I. (BUE) semmi hátr., 3. Roth H. (MTK) 6 mp. hátr., 4. Novák I. (BUE) 3 mp. hátr.

70 m. junior hátuszás: 1. Abonyi A. (FTC) 1 p. 2.1 mp., 2. Nagy I. (BUE), 3. Nagy G. (MAC).

70 m. junior verseny: 1. Adorján G. (BUE)

50 mp., 2. Erdős Gy (BAK), 3. Verő S. (FTC), 4. Wagner K. (MUE).

220 y. uszás: 1. Munk I. (MTK) 2 p. 43.6 mp., egyedül.

70 m. junius melluszás: 1. Demján O. (BTC) 58.2 mp., 2. Eperjessy B. (FTC), 3. Becske P. (MAFC), 4. Hadzsi I. (MAFC).

3x70 m. staféta: 1. MAC 2 p. 19.2 mp., 2. MAFC. Utóbbi óvást tett, az elintézés eredményét nem hirdették ki.

() **Magyar uszó győzelme Vöslauban.** A tegnapi uszóversenyen **Domonkos Pál**, a Ferencvárosi Torna Club tagja a 90 m. löversenyt fölényesen nyerte 1 percz 5 másodpercz alatt. A 300 m-es versenyt feladta, mert keresztetkék.

() **Czellövészet Parádiúrdón.** Jól sikerült cél- és gömblovó-versenyt rendezett Parádiúrdó sportkedvelő közönsége a Károlyi grófok védnöksége alatt. Az igen előkelő és szép számú közönség jelenlétében lefolyt mértkőzésnek értékes díjai voltak, melyek közül gróf Károlyi Mihály ajándék-díját a gömblovészet I. díját Neubauer Vilmos nyerte biztos lövéseivel. Díjakat kaptak. Czellövészet (90 méter) I. díj: Szilassy István, II. díj: Barys Nándor, III. Weinert Tivadar. II.) Czellövészet: I. díj: Juresek Viktor. Gömblovészet: I. díj: Neubauer Viktor, II. díj: Puck Andor, III. díj: Szilassy István. IV-ik verseny. Gömblovés-vigaszverseny. Első: báró Drechsel Rezső, II. lett Kekics János. A díjak kiosztása után sikerült bál volt reggellig.

() **Baden-Badeni versenyek.** Baden-Badenben vasárnap a 35.000 márkás **Stiftungs-Preis** volt a nap főszáma. A 2200 méteres versenyt a Wendhof-istálló **Swirtigal**-ja nyerte meg **Goldgulden** és a francia **Dihre** ellen, míg **Kumamots**, **Cocodete** és **Ladylike** nem kaptak helyet.

Részletes eredmény a következő:

Badener Stiftungs-Preis. 35.000 M. 2500 m. 1. Wendhof 3é pm **Swirtigal** 53 és fél kg (Cleminson), 2. Graditz ménés 4é pm **Goldgulden** 51 és fél kg (Bullock), 3. Marghiloman M. 5é pm **Dihre** 55 kg (Stern). Futottak még: **Cocodete**, **Kumamoto**, **Ladylike**. Canterben három hosszal nyerve, öt hosszal harmadik. Tot.: 10:20, helyre 10:17, 52.

() **A drezdai löversenyek** első napja került előre a 10,000 márkás **Ezredik verseny**, melyben **Sárga csikó** is startolt, de még helyet sem tudott kapni. Még két futamban szenvedtek vereséget lovaink. Az egyik kisebb díjazású versenyben **Péda** csak második, amíg egy másik futamban **Recolte** hely nélkül futott. Versenyjelentésünk:

Bintausendstes Rennen. Díz 10,000 M. Táv 4500 méter. 1. Wencke H. 3é pher **Comrade** 66 és fél kg (Wallenberg), 2. Bamse, 3. Belzen. Futottak még: **Sárga csikó**, **Niobe**. Tot.: 10:39, hely 10:18, 16.

() **A badeni ügetőversenyek** ötödik napjának eredménye a következő:

I. **Királyteleki díj.** Díj 1700 korona. 1. Sharovai ménés pk **Fatime** (Ryerson), 2. Fatma, 3. Babette. Futottak még: **Czimora**, **Darabont**, **Geisha**, **Fata Morgana**. Tot.: 10:15, 20:23, 29, 35.

II. **Wieni-díj.** 2000 K. 1. Hauser L. pk **Ágnes H.** (Tappan), 2. Méltóságos, 3. Wuzerl. Futottak még: **Et cetera**, **Nordstern**, **Szamócza**, **Pepsi**, **Kedvencz**, **Erin**. Tot.: 10:48, 20:35, 30, 46.

III. **Ügetőverseny egyleti díj.** Díj 2000 korona. 1. Hammerer F. sm **Hans Lancelot** (Schedl), 2. Eva, 3. Diogenes. Futottak még: **Csárdás**, **Varázsfuvola**, **Drache**, **Anita**, **Kesergő**, **Champion Bourbon**, **Zut**, **Lord Simon**, **Soci**, **Vidra**, **Pexi**. Tot.: 10:68, 20:53, 45, 50.

IV. **Vencselői díj.** Díj 3000 korona. 1. Oswald sm **Kremlin** (Wöss), 2. Flieg davon, 3. Gayton L. Futottak még: **Nicotin**, **Sei schnell**. Tot.: 10:29, 20:35, 42.

V. **Baron Johann Moser-díj.** 12.000 korona. 1. Martin M. 3é sm **Shady G.** (Bodimer), 2. Liselotte, 3. Argonaut. Futottak még: **Cressceus**, **Rabló P.**, **Glenwood M.**, **Gnattan Bells**. Tot.: 10:169, 20:45, 33, 28.

VI. **Saphir-díj.** Díj 1700 korona. 1. Piilat Gy. 4é pk **Banana** (Diifenbacher), 2. Ella, 3. Nachtfiaker. Futottak még: **Yo-el-rey**, **Czigány S.**, **Woodville**, **Tingl-Tangl**, **Fridolin**, **Ex-libris**. Tot.: 10:66, 20:45, 31, 32.

VII. **Köttogatu amatőrverseny.** Díj 2000 korona. 1. Turnischi ménés **Zavieja-Spüllerin** (Lippit), 2. Asan-Fondor, 3. Jutka-Lydia. Futottak még: **Gyur-**

TÉLIKABÁT 35, selyem vagy angol béléssel **45,** prima ölt. vagy átmeneti kabát **30 frt.** Csakis mérték szerint, első-rangú kivitelben. Angol készpénzrendszerű őrizzabótermek **ZÉLINGER SAMU** Budapest, IV., Belváros. Magyar-u. 3. I. em. Kossuth Lajos-utca mellett — Telefon 116-59.

jad-Bátor, Jocus-Kriesu, Gretl-Isa. Tot: 10:20, 20:30, 55.

VIII. Muzem díj. 2500 korona. 1. Körmen di ménes 56 pk Erja (Ryerson). 2. Rendezvouz. 3. Baronesse I. Futottak még: Ernstl, Mágnes, Hek kenrose. Lord G. Laurienne Demission, Eboli. — Tot: 10:30, 20:29, 37, 42.

KÖZGAZDASÁG.

A magyar városok kölcsönei. A pénzpiac kedvező helyzete a magyar városokat nagyobb hitelügyletek lebonyolítására sarkalja. Legtöbb város, mint már megemlékeztünk róla, már be is fejezte ezirányú tárgyalásait. Az új városi kölcsönökről „A Hítel” a következő kimutatást állította össze: Gyöngyös város közgyűlése elhatározta, hogy különböző kisebb kölcsöneinek konvertálására 1 millió koronát vesz fel a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-Banktól 96% százalékos árfolyamon 5 1/4 százalékos annuitás mellett. — Hódmezővásárhely törvényhatósága elhatározta, hogy kórházra, tanyai iskolák építésére és a felszaporodott függő kölcsönök visszafizetésére hosszú lejáratú kölcsönt vesz fel. A számvétség szerint 647.000 koronára van szükség, amely összegnek beszerzése céljából a tanács a budapesti nagyobb pénzintézeteket kérte fel ajánlattételre. — Kaposvár város 1.200.000 K-s kölcsöne ügyében a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, a Magyar Jelzáloghitelbank és a Pesti Hazai Első Takarékpénztár tettek együttes ajánlatot, mely szerint a kívánt kölcsönt 50 évre 95% százalékos árfolyamon 5,3 százalékos annuitás mellett bocsátják a város rendelkezésére. — Kisvárdai község képviselő-testületi közgyűlése elhatározta, hogy 1.350.000 K kölcsönt vesz fel. — Sátoraljaujhely 1 millió K-s kölcsöne ügyében a pénzintézetek részéről benyújtott ajánlatokat drágáknak találta és így egyelőre elállott a kölcsöntől. — Tolnavármegye közutak építésére 717.000 K kölcsönt vesz fel a Magyar Jelzáloghitelbanktól 95% százalékos árfolyamon 65 évre 5 1/2 százalékos annuitással. — Ujpest város többször említett kölcsöne ügyében a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, a Magyar Jelzáloghitelbank és a Pesti Hazai Első Takarékpénztár ajánlatát fogadta el. A 7 1/2 milliós kölcsönből 2,4 milliót K-t azonnal folyósítanak. A kölcsönt 95 1/2%-os árfolyamon 5,35%-os annuitás mellett kötötték meg. — Ujvidék város 10 milliós kölcsöne ügyében már jelentették, hogy a Kereskedelmi Bank, Jelzáloghitelbank és Hazai Takarékpénztár együttes ajánlatot tettek 96%-os árfolyamon 5,35%-os annuitás mellett. Ezt az ajánlatot a város törvényhatósági bizottsága nem találta elfogadhatónak, hanem polgármesterét Bécsbe küldte, hogy egy osztrák intézetnél kedvezőbb ajánlatot érjen el. — Érdekes az *Élőszigetet Armentesítő- és Belvízszabályozó Társulat* kölcsönügye. Ez a társulat legutóbb Vajszkán tartott közgyűlésén elhatározta, hogy a Délmagyarországi Közgazdasági Banktól Szabadkán 3,4 millió K kölcsönt vesz fel 50 évi törlesztésre 97%-os árfolyamon és 5 1/2 százalékos annuitás mellett, noha két fővárosi pénzintézet jelentékenyen olcsóbb ajánlatot tett. — Azonban vannak törvényhatóságok, amelyeknek nemcsak nem kell kölcsön, hanem még fölös pénzük is van. Így *Bácsbodrog vármegye* a megyei telefon-

hálózat építéséhez szükséges 440.000 K költséget előlegezi a kereskedelmi minisztériumnak, amely kölcsönt a kincstár azután 10 év alatt fizeti vissza. *Gyergyószentmiklós* r. t. város képviselő-testülete pedig elhatározta, hogy Lapos és Sugó nevű erdősegeit eladja és a befolyó 3 millió K-ból gimnáziumot, csatornát és vízvezetékét épít és a fennmaradó összegből vallási és közoktatási alapokat létesít.

Fizetése képtelenség. A bécsi Creditorenverein jelenti, hogy *Sümege* Ferencz kereskedő Moóron fizetése képtelen.

Az értéktőzszeéről. Tartósan szilárd irányzatú volt ma is a tőzsde. Változatosság kedvéért ma a bankértékek állottak az érdeklődés előterében. Keresett volt főleg az Osztrák hitelrészvény, melyet bécsi és helyi számlára folytonosan vásároltak. Vele együtt a Déli vasúti részvényeket is vásárolták, melyek a mai nap folyamán szintén néhány koronával emelkedtek. Ezzel szemben a már hetek óta hajtott Allamvasut részvényekben ma több koronás visszaesés mutatkozott a foganatosított realizálásokra. A Rimamurányi részvény is gyengülő tendenciát mutatott a mai forgalomban. A helyi értékek piaczn a Salgótarjáni részvény volt leginkább keresett s így módjában állott az utóbbi napokban elszenvedett árvesztéséget behozni. A helyi közlekedési vállalatok értékei közül a Városi villamos vasúti részvény volt inkább keresett, míg a Közutiban csak néhány kötés jött létre; mindkét részvény azonban néhány koronával javult. A járadékpiac üzletelen, változatlan árfolyamok mellett.

A pozsonyi sörárpavásár. Vasárnap délelőtt folyt le Pozsonyban a Bellevue tágas helyiségeiben a sörárpavásár, melyen a rendező vármegyei gazdasági egyesületek, a kormány, a város, a vármegye és több gazdasági szervezet képviselői mellett főmegesen jelentek meg a termelők és a kereskedők úgy a belföldről, mint a külföldről. A vásárt *Bartal* Aurél nyitotta meg néhány rövid szóval ismertetvén annak célját, üdvözölvén a megjelent képviselőket. Csakhamar megindult a forgalom, nagy anyag állván rendelkezésre. Bars megyéből 33, Hont megyéből 10, Komárom megyéből 14, Nógrád megyéből 5, Nyitra megyéből 40, Pozsony megyéből 68, Sopron megyéből 8, Trencsén megyéből 7 és más megyékből 12 termelő árú állott rendelkezésre. Az üzlet menete egyébként a megelőző bécsi tőzsdei nap nyomása alatt lanyha volt, de egyébként is *Ausztriában igyekeztek hangulatot csinálni a vásár ellen.* Így a Hausner és Szobotka bécsi cég a vásár bojkottálására törekedett s ennek a mozgalomnak hatása megérezett a vásár eredményén. Az elért legmagasabb ár, vetésre alkalmas árpában 22 korona volt, az átlag 17-18 korona között mozogott, a legalacsonyabb ár erősen megázott árpáért 15 korona volt. Jelentékeny tértel vettek meg az *angolok* számára. A vásár egyébként példás rendben folyt le, amit a termelők és kereskedők egyaránt elismertek, teljes mértékben honorálván a rendezés munkáját, melyet *Mezey Gyula* kir. tan. nagy buzgalommal vezetett, *Horváth Jenő*, *Heiczmannszky Imre* és *Milhofer Imre* tevékeny segítségével. A szép vásáron kollektívot mutatott be a petróci komlótermelők társasága.

Amerikai bizottság Magyarországon. New-Yorkból jelentik: A legutóbbi kongresszus megbízta az állami vízszabályozó bizottságot, hogy az Egyesült Államok természetes és mesterséges víziútjainak és kikötőinek megjavítására javaslatot tegyen s hogy ebből a célból Európa kikötő- és csatornaműveit tanulmányozza. A bizottság, amely Burton, Gallinger, Simmons, Pifés, Alden és Lorimer szenátorokból, Moon, Alexander, Stevens, Wanger,

Sparkmann, Cassidey képviselők, Mac Pher-son és Johnson egyetemi tanárokból, továbbá Bixbey kapitányból áll, épp most teszi utolsó előkészületeit az elutazásra. A bizottság először Berlinbe, majd Drezdába megy, szeptember 25-én fölkeresi Budapestet is és bejárja az országnak ugyszólván valamennyi folyómenti részét, ahol jelentékeny vízszabályozó munkálatot végeztek. Itt tartózkodásukra a földmívelésügyi minisztérium vízszabályozó osztályában programot dolgoztak ki. A bizottság, amely körülbelül egy hónapot tölt Magyarországon, a földmívelésügyi minisztérium vendége lesz. A bizottság innen visszautazik Németországba, ahonnan Belgiumba, Franciaországba és Angolországba megy s október végén tér vissza Newyorkba.

Román buza Bácskában. Megemlékeztünk már arról, hogy a budapesti malmok példájára már a vidéki malmok is idegen buza vásárlására törek- szenek. Így legutóbb a bácskai malmok és keres- kedők vásároltak miniegy 40 ezer métermázsza ro- mán buzát. Ez a buza vámmal és minden költ- séggel együtt 28 koronába került Szabadka állomásig szállítva. A buza hajón Brajla, vagy Crajova román kikötőkből a Dunán jön Bajáig. Baján vagonokba rakják és úgy szállítják szét a megye községeibe. Vasuton Verciorovától Szabad- káig szállítják a buzát. A román buza minőségére nézve épp olyan szép, aczélos, mint a magyar buza. Minősége pedig 81 kilogramm.

Jsmét nem lesz kamatlábleszállítás. Minél inkább követelik meg a magyar közgazdasági érdekek a kamatláb leszállítását, úgy látszik, annál bizonyo- sabb, hogy az nem következik be. Legalább az Osztrák-Magyar Bank csütörtökön tartandó főta- nácsülésén — mint előre közlik — a jegybank fő- titkára erre indítványt nem fog tenni.

A Schwartzter-szanatórium részvénytársaság köz- gyűlése. Elsőként jelentettük már olvasóinknak, hogy a Schwartzter-féle sanatórium részvénytár- sasággá alakul át. Most azt is közölhetjük, hogy az alakuló közgyűlés szeptember hó 30-án lesz. A sanatórium igazgató-főorvosa továbbra is *Babarcsi Schwartzter Ottó* tanár, főrendiházi tag, udvari tanácsos lesz.

Éves tejelőverseny. Darányi földmívelésügyi mi- niszter államsegélyt engedélyezett a soproni gaz- dasági egyesületnek, hogy a sopronmegyei tejs- zövetkezetek között egy évre kiterjedő tejelési versenyt rendezzenek. A versenyben, mely augusz- tus 10-étől kezdődött és a jövő év augusztus 9-én záródik le, — tíz tejszövetkezet vesz részt. A gazdasági egyesület minden hónapban annyi füve- get küld, ahány versenyző van s egy napon tej- mintákat vesznek s ezt a tejmintát a zsiritartalom megállapítására beküldik az egyesületnek. A tej- minták szabatos beküldése egységes és ellenőrzés tárgya. A tejelőverseny eredményét annak idején közléstesszik. Darányi földmívelésügyi miniszter négy díjat állapított meg a versenyen résztvevők részére.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, ezeken- betegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású. Főraktár Budapest: EDESKUTY L.-nél.

HETI MŰSOR.

Augusztus	Nemzeti Színház	Vígyszínház	Király Színház	Magyar Színház	Főv. Városligeti Színház	Főv. Nyári Színház	Uránia
25 Szerda	— — —	Lupin Arzén	Jánoska	Hivatalnok urak	Az erdőszleány	Színészvér	Spanyolország
26 Csütörtök	— — —	Az édes teher	Táncos huszárok	A szabin nők elrablása	A Smokk-család	Az álarcos bál	A mai Róma
27 Péntek	— — —	A tolvaj	Jánoska	A szerencse fia	A Smokk-család	A dollárkirálynő	A jövő háborúja
28 Szombat	— — —	Vigyázz a nőre!	Az elvált asszony	Hivatalnok urak	Az erdőszleány	A cornevillei harangok	Vizsgaelőadás
29 Vasárnap	— — —	Az édes teher	Jánoska	A szabin nők elrablása	Az erdőszleány	Piros bugyellaris A színházi képtelenségek	

TÖZSDÉK.

BUDAPESTI ARU- és ERTEKTOZSDÉ.

Gabonatözsde.

Budapest, augusztus 23.

A készáru piacra lanya volt ma az irányzat. Kielégítő kínálattal szemben a malmok elég jó vételkedvet mutattak, de csak olcsóbb áron voltak hajlandók vásárolni. Mivel az árubirtokosok elég engedékenyek voltak, élénk forgalom fejlődött ki, amelyeknek a folyamán mintegy 50,000 q buza kelt el és pedig: magyar áru 10 fillérrel, külföldi származék pedig 20 fillérrel olcsóbb áron. A legdrágább eladási ár 29.90 korona volt 80 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 27.55 korona 78.5 kilós szerb buzáért. Egyéb gabonaművek közül a rozs 20 fillérrel, az árpa 10 fillérrel olcsóbb, a többi változatlan. Forgalmába került: 600 q rozs 19.05—19.10 koronás áron, 700 q zab 14.50—15.50 koronás áron és 900 q árpa 14.50—14.80 koronás áron. A határidőpiacra a mai üzlet nyugodtan és körülbelül a szombati zárlat jegyzéseivel indult meg, a forgalom folyamán, amely ma különben sem volt túl élénk, kevés vételkedv mutatkozott, amivel szemben a kínálat egyre jobban előtérbe nyomult, mire aztán lanyhult az irányzat és mérsékelt visszavonultak az árfolyamok. Az októberi buza 27.44 koronán indult, 27.30-ig gyöngült, később újra 27.40-ig javult, de újra 27.26-ig ment vissza és zárlatkor 27.28 koronán maradt. A szombati zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az októberi buza husz fillérrel, az áprilisi buza harmincz négy fillérrel, az októberi rozs tizen négy fillérrel, az októberi zab tizen nyolcz fillérrel, az új tengeri nyolcz fillérrel csökkent.

A készáru jegyzése a mai tozsán a következő volt:

Buza	híllés	Ár 100 kg.	híllés	Ár 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	28.80—29.15
"	76	—	80	29.—29.85
"	77	28.35—28.60	81	—
"	78	28.50—28.80	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	28.60—28.85
"	76	—	80	28.85—29.10
"	77	28.20—28.45	81	—
"	78	28.40—28.65	82	—
Pestvidéki	75	—	79	28.70—28.95
"	76	—	80	28.90—29.20
"	77	28.30—28.55	81	—
"	78	28.45—28.75	82	—
Bánsági	75	—	79	28.80—29.15
"	76	—	80	29.—29.35
"	77	28.35—28.60	81	—
"	78	28.50—28.80	82	—
Bácskai	75	—	79	28.50—29.15
"	76	—	80	29.—29.35
"	77	28.35—28.60	81	—
"	78	28.50—28.80	82	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	19.10—19.25
középmínőségű új	—	—	—	18.90—19.10
Arpa takarmány I-rendű	—	—	—	14.90—15.20
II-rendű	—	—	—	14.50—14.90
Zab I-rendű	—	—	—	16.40—15.60
II-rendű	—	—	—	14.80—15.20
Tengeri belföldi új	—	—	—	15.60—15.80
Korpa	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—

A készáru piacra elkelt:

Buza: Tiszavidéki: 500 q 80 k 29.99 K, 100 q 80 k 100 q 80 k 29.50 K, 400 q 80 k 450 q 79 k, 29.35 K, 700 q 79.8 k 29.50 K, 100 q 79.5 k 100 q 79 k 29.40 K, 100 q 79 k 29.70 K, 200 p 79 k 29.40 K, 100 q 79 k 100 q 78 k 29.40 K.
Fejérmegyei: 125 q 78.5 k 28.80 K, 100 q 76 k 28 K.
Pestvidéki: 200 q 79.5 k 29.70 K, 200 q 79 k 100 q 78 k 29.20 K, tiszavidéki, 500 q 78 k 29.05 K, 200 q 77 k 28.70 K, 200 q 76 k 300 q 76 k 28.60 K.
Bánsági: 200 q 81 k 300 q 800 k 29.45 K, 2800 q 78 k 29 K, 1300 q 77.20 k 28.60 K, 100 q 75 k 28 K.
Bácskai: 100 q 75.5 k 28.50 K.
T.-Becsei: 3000 q 79 k 29.30 K.
Román: 5500 q 81 k 28.40 K, 1000 q 28.80 K, 150 q 80 k 28.70 K, 5100 q 80 k 1000 q 80 k 28.50 K, 5000 q 80 k 100 q 79 k 28.50 K, 100 q 80 k 28.80 K.
Szerb: 400 q 78.5 k 27.55 K.
Raktár: 100 q 76.5 k 28.50 K.
Rozs: 100 q 19.10 K, kpf par., 200 q 19.10 K, kpf par., 100 q 19.10 K, kpf par., 100 q 19.10 K, kpf par., 100 q 19.05 K kpf par.

Zab: 100 q 15.20 K, kpf. 1000 q 15.15 K kpf 100 q 15.40 K kpf, 200 q 14.50 K kpf fekete kevert 700 q 15 K kpf 100 q 15.50 K kpf.

Arpa: 120 q 14.80 K kpf par., 120 q 14.80 K kpf par., 400 q 14.50 K kpf par., 300 q 14.70 K kpf par.

A határidőüzletben kötöttek:

Délelőtt:

Előforduló kötések (100 kg.-kint) 1909-re:

Buza októberre 27.44—27.46—27.26—
Buza áprilisra 27.72—27.46—
Rozs októberre 19.46—19.44—19.50—19.38.
Rozs áprilisra 20.06—20.12—20.02—20.04.
Újtengeri májusra 14.20—14.24—14.10—14.20.
Zab októberre 14.92—14.74—14.72 K.

1 óra 30 perccor zárulnak:

Buza októberre 27.28—27.30
Buza áprilisra 27.44—27.46
Rozs októberre 19.40—19.42
Tengeri májusra 14.22—14.24
Zab októberre 14.71—14.76
Repce augusztusra 27.70—27.90
Tengeri augusztusra —

Budapesti gabonaforgalom.

	1909. augusztus 20-ól	1909 augusztus 22-ig.
Erkezett	Elszállított	
métermázsa		
Buza	82926	7756
Rozs	18321	13239
Arpa	5033	717
Zab	5241	1480
Tengeri	306	506
Liszt	270	19334
Korpa	103	3247

Értéktözsde.

Az értéktözsde az új héten is megtartotta azt az élénkebb üzleti kedvét, amely a múlt hetet jellemezte. Ennek következtében ma meglehetősen élénk forgalom mellett kifejezetten szilárd volt az irányzat és többé-kevésbé majdnem az összes forgalomba került értékek emelkedtek. A nemzetközi értékek piacán különösen az Osztrák hitelek keresték és hamarosan 1.75 koronával emelkedett is míg az Államvasut kezdetben mérsékelt szinten emelkedett, később azonban bécsi realizálásokra 3 koronával visszament. A Magyar hitelek elhanyagolták, csak szórányosan fordultak elő benne üzletkötések. A Déli Vasut iránt meglehetősen érdeklődés mutatkozott mérsékelt emelkedő jegyzések mellett. A helyi értékek piacán a Salgótarjánit keresték élénken és ennek folytán az gyorsan 4 koronával javította az árfolyamát, amelyből később aztán 11 koronát vesztett. Forgalmába került: Osztrák hitel 652.75—654.50—654 kor., Magyar hitel 760—759.50 kor., Állami vasut 749—749.50—746 kor. Leszámitolóbank 483.25—482.50 kor. Jelzálogbank 444—443.50 kor. Városi villamos vasut 279.50—280.25—280 kor. Közüti villamos vasut 581.50—581 kor. Drasche 558—559—556 kor. Agrárbank 431 kor. Hazai bank 283.50—283.75—283.50 kor. Salgó 593—597—596 kor., új Salgó 565 kor.

A előtözsde előfordult kötések:

Osztrák hitel 652.75—654.50, Magyar hitel r. 760—759—749.50, Osztrák-magyar államv. 749—746.50, Leszámitolóbank 483.25, Jelzálogbank 444, Városi villamosvasut 279.50—280.75 korona, Közüti vaspálya 581.50, Déli vasut 116.50—117.50 korona.
A déli tozsde előfordult kötések:
Osztrák hitel 654.50—654.—, Magyar hitel 759.50, Osztrák-magyar államvasut 746.25—746, Leszámitolóbank 482.50, Jelzálogbank 443.50, Rimamurányi —, Városi villamosvasut 280.25—280, Közüti vaspálya 581.50—581, Déli vasut r. 118—118.25.
Díjbiztosítások Osztrák hitelrészvényre: holnapra 4—5 korona, nyolcz napra 6—8 korona, szept. hónap végére 24—26 korona.
Utótözsde délután 4 órakor:
Osztrák hitel 653.25, Magyar hitel 758.50 Államvasut 744.75, Leszámitoló 782.25, Jelzálog 443.25, Rimamurányi 598.50, Városi vasut 279.50, Közüti vasut 582 korona.

Bécsi gabonatözsde.

Bécs, augusztus 23. (Saját tudósítónktól.) Budában az irányzat valamivel gyengült és mivel orosz áruban bőséges volt a kínálat, a konzum majdnem teljesen tartózkodott a vásárlástól. Egyéb cikkekben is üzletlenség uralkodott és az irányzat kedvetlen volt. Buza és zab 5—10 fillérrel lett olcsóbb, rozs és tengeri szintén olcsóbban lett volna kapható. Takarmányárak irányzatára az esős időjárás nyomasztó hatást gyakorolt. Árpában csak a finomabb minőségek keltek

tek érdeklődést, közepes minőségek ellenben még árengedményekkel sem voltak forgalomban.

Jegyzetett buza: új tiszavidéki 14.90—15.30, bánáti 14.10—14.90, mosoni és győri 14.30—14.50, tótfelvidéki és csepeli 14.35—14.80 déli vasuti 14.20—14.65, marchfeldi 14.05—14.75, romániai 14.50—14.90, orosz 14.20—14.75 kor.

Rozs: tótfelvidéki 10.—10.20, csepeli 9.95—10.10, pestmegyei 10.10—10.25 déli vasuti 10.—10.15, különféle magyar 9.85—10.10, osztrák 9.95—10.15 korona.

Arpa: Morvaországi 8.50—9.25, marchfeldi 8.25—9.—, tótfelvidéki 7.70—10.—, győri 7.70—8.30, közép-dunai állomások 7.50—8.—, déli vasuti 7.75—9.—, északmagyarországi 7.20—8.—, tiszavidéki 6.80—7.25 korona.

Magyar tengeri 8.20—8.35. Cinquantin 10.30—10.60 Magyar zab 9.60—10.05, válogatott 10.—10.25, új 8.—9.60 korona.

Bécsi értéktözsde.

Bécs, augusztus 23. Az előtözsde a hangulat barátságos és bankrészvények iránt nagy érdeklődés mutatkozott. Hitelrészvényeken kívül javultak Laenderbank és Unionbank részvényei. Déli vasut és Háromszázalékos déli vasuti elsőbbség szintén emelkedett, ellenben államvasuti részvény realizációk következtében gyengült. Korlátok közt prágai vasüti- és kőszénbányaértékek emelkedtek.

Tizenegy órakor: Osztrák hitel 653.50 K, Laenderbank 461.—, Union 560.50, Bankgyesület 535.50, Államvasut 746.— Déli vasut 116.75, Alpési 686.—, Prágai 2724, Fegyvergyár 673.50, Déli vasuti elsőbbség 272.— K.

Bécs, aug. 23. (Magyar értékek zárlata). 4 százalékos arany-járadék 113.55, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 144.—, Magyar hitelbank részvény 759.25, Magyar leszámitoló és váltó részvény 480.—, Rimamurányi 598.75, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 414.—, Magyar koronajáradék 91.50, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény —, Magyar nyeres.-kötv. sorsjegye 200.75, Kassa-Oderbergi Vasut részvény 361.—, Magyar Jelzálogbank 443.75 Magyar kereskedelmi bank —.

Bécs, aug. 23. (Osztrák értékek zárlata). 4.2 százalékos papír-járadék 95.90, 4 százalékos osztrák arany-járadék 117.40, 1860-as sorsjegye 161.50, Osztrák hitel-sorsjegye —, Angol-osztrák bankrészvény 299.75, Bécsi Bankverein 536.—, Osztrák magyar bank 1765, Déli vasut 115.80, Dunagőzhajózási társ. 1004.—, Dohány részv. —, Cs. k. arany (vert) 11.34, Német bankv. 117.35, Osztr. Lloyd 503.—, 4.2 száz. ezüst jár. 95.80—95.95 Osztr. koronajáradék 95.75, 1866-es sorsj. 294.—, Osztrák hitelintézeti részvény 652.75, Union-Bank 564.50, Osztrák Laenderbank 467.40, Osztrák-magyar államvasut 744.—, Elbevölgyi vasut —, Alpési részvény 685.—, 20 frankos 19.09, Londoni váltóár 239.85, Lipótkohó 476.—, Török sorsjegyek 185.45 K. Szilárd.

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE

Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. Lift

Telefon 102-39.

Gyógytényezők:
Finsen-féle ivlámpa fürdők szívhaj és vérérdényelmoszódás ellen.
Elektromágneses gyógyítás
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fénnyel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos masszázs (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénavas fürdők.

Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthénia, hystéria).
Ideggyengeségi állapotok.
Álmatlanság, Fejfájás.
Hűdés (Paralysis).
Idegfájdalmak, idegzsábh (Neuralgiák, ischiás).
Gerinovelősorvadás (bes).
Szívbetegségek.
Vérérdényelmoszódás.
Közvény és esz, reuma, ízületi és eszthajok.
Székrekedés. Baganatok.
Anyagcserehajok (Bihizé cukorbaaj, verszegénység).
Bőrnajok, Bőrvizsketeg.
Lupus.
Hajhullás, kopaszság.
Szártelenítés (nőknél es arozon).
Aranyeres esemék.

— Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig. —
Kezelés egész napon át. Kívánatra prospektum.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, augusztus 23. (Értéktözsde.) A new-yorki tözsde szilárd és a bécsi tözsde kedvező magatartása, továbbá az a körülmény, hogy a kontinensen a félgártmányok ismét emelkedtek, megnyitáskor oly élénk forgalmat idéztek elő, hogy a fölfelé irányuló törekvés a bányáértékek

„Matteine“ vállalat 6 óra alatt végleg kiirtja **poloskáit** egy évi jótállással Videkre gép és Király-u. 16. Telefon 161-38. anyagszállítási

biacznán ismét emelkedésekhez vezetett. Ezen a léren a javulások ugyan többnyire kevesebbek voltak 1%-nál, de az egyik részvény 2%-ot, sőt egy másik, Dortmundi Unio 5%-ot nyert. Bank-értékek csak a százalékok tört részének erejéig javultak az egyetlen orosz bank kivételével, amely 1%-nál többet nyert. Vasutak közül különösen déli vasut és varsó-bécsi vasut nyert. Járadékok szórványosan javultak csupán. Egyes gőzhajós és villamossági részvények szintén, amelyekben a változások különben is csekélyek voltak. A további folyamatban az üzlet nyugodtabb volt, az irányzat azonban szilárd maradt, bár osztrák államvasúti részvények és német kölcsön-papírok némileg engedtek. A készpénzpiac ipari értékei szilárd irányzatot követtek. Ultimópénz 2 7/8 % mellett kínáltak, napi pénz 1 1/2 %, magán-leszámitolási kamattal 2 1/2 %.

Berlin, (Zárlat.) aug. 23. (Saját tudósítónktól. Zárókor jegyeztetik: 4,2 százalékos papírradékok —, 4 százalékos osztrák aranyradékok 99,80, osztrák hitelrészvény 205,90, Déli vasut 22,70, orosz bankjegyek 216,85, 4 százalékos új orosz kölcsön —, Disconto Commandit 189,60, Dinamitruszt 169,70 Harpeni 195,80, Unifikált török radékok 94,20. 4,2 százalékos ezüst jár. 96,20, 4 százalékos magyar aranyradékok 95,70, Magyar koronajradékok 92,90, Osztrák-magyar államvasut 159,50, Bécsi váltóár 851,75, Olasz radékok —, Alt villamos-sági Edison 237,10, Gelsenkircheni 190.—, Laurakohó 185.—. Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat.) aug. 23. 4,2 százalékos papírradékok —, 4 százalékos osztrák ar.-jár. 99,80, Magyar ar.-jár. 95,45, Osztrák hitelint. részv. 206. |, Osztrák-magyar államvasut 159,75, Eszakyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204,17, Bécsi Bankverein 136,10, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 78,50, 4,2 százalékos ezüstjradékok 99,85, Osztrák koronajradékok 96,05, Magyar koronajradékok 93.—, Osztrák-magyar bank 127.—, Déli vasut részvény 22,75, Elbevölgyi vasut —, Bécsi váltóár 83,75 Párisi váltóár 81,75, Union bankrészvény 138,25, Alpi bányarészvény —. Szilárd.

Hamburg, (Zárlat.) aug. 23. 4,2 százalékos ezüst radékok 99,25, 1860. sorsjegy 163.—, Déli vasut 22,90, 4 százalékos aranyradékok 99,50, Osztrák hitelrészvény 205,75, Osztrák-magyar államvasut 159,50, Olasz radékok 104,50, 4 százalékos Magyar aranyradékok 95,60. Szilárd.

London, aug. 23. Angol consol 8 1/2 %

Páris, (Zárlat) aug. 23. 3 százalékos francia radékok 98,20, Osztr. aranyradékok 102,75, Magyar aranyradékok 97,25, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 502.—, 3 1/2 százalékos Olasz radékok —, Déli vasut elsőbbségi kötv. 270.—, 5 százalékos marokkói radékok 575.—, 4 százalékos 1890. román kölcsön —, 4 százalékos kons. amort. román jár. 93,10, 4 százalékos amort. román radékok —, 5 százalékos orosz radékok 103,90, 4 és fél százalékos 1909. orosz jár. 97,70, 4 százalékos spanyol jár. 97,05 4 százalékos unifikált török jár. 95,70, Török sorsjegy 175,75, Török dohányrészvény 396 — Osztrák földhitelintézet 1220.—, Osztr. Länderbank 507.—, Magyar jelzálogbank —, Banque de Paris —, Banque Ottomane 721.— Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut 124 —, Meridionalvasut —, Hartmann gépgyár 578.—, Rio Tinto 1980.—, Sucrerie d'Egypte —, Tula 350, Urkányi köszén 163.— Chartered 45,75, De Beers 404.— East Rand 132.—, Jagersfontein 174,50. Trans. Land Cop 78,50, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.—, Váltó német piacokra (rövid) 135.—, Váltó Bécsre (rövid) 104,87, Váltó Belgiumra (rövid) 9/32, Olasz aranyváltó (rövid) 5 1/16, Váltó Svájcra (rövid) 1 1/16, Csekk Londonra 25,75. Magánkamattal 1 1/4. Szilárd.

Üzleti tudósítások.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbiztosító igazgatósága.) Augusztus 23-án. Előző napi eladatlan maradvány 551 drb sertés, — drb süldő, 0 drb malacz. Pótfelhajtás — drb. sertés, — drb süldő. — drb malacz. Mai felhajtás 1889 drb sertés, — drb süldő, 0 drb malacz, összesen 2440 drb sertés, — drb süldő, 0 drb malacz. Eladott 1799 drb sertés, — drb süldő, 0 drb malacz. Mai maradvány 641 drb sertés, — drb süldő, 0 drb malacz. Következő árak jegyeztettek: Zsirsertés: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felül életsúlyban 100—115 fill., életsúlylevonással — fillér, II. rendű 280—350 kilogrammig 104—110 fill., életsúlylevonással — fillér, silány — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül első. — fillérig, életsúlylevonással 134—148 fillérig, fiatal közép 220—300 kg.-ig — fill. életsúlylevonással 132—148 fill.-ig, fiatal könnyű 120 kilogrammig — fillérig, levonással 128—148. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül — fillérig, könnyű 140—300 kilogrammig — fill.-ig, életsúlylevonással — fillérig, belföldi süldő — fill.-ig, külföldi süldő — fillér, malacz — fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, életsúlyban értendők. A vásár irányzata élénk. Az árak változatlanok.

Bécsi vágómarhavásár.

St. Marx, aug. 23. A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott marhavásáron felhajtott 4043 drb magyar, 396 drb galicziai, — drb bukovinai, 1134 drb németországi. — Jegyzékek kilogrammonként élő súlyban: Magyar hizóökor I-ső minőségű 78—84 fillér, kivételesen 86—90 fillér, II. minőségű 70—77 fillér III. minőségű 48—63 fillér, galicziai hizóökor I-ső minőség — fillér, kivételesen — fillér. II. minőségű — fillér, III. minőségű — fillér. — német hizóökor I. minőségű 84—90 fillér, kivételesen 94—102 fillér, II. minőségű 76—86 fillér, III. minőségű 68—75 fillér, legelő ökor 50—62 fillér, silányabb hizó ökor — fillér, bika 58—83 korona, kivételesen 81— korona, tehén 54—83 korona, bivaly 32—50 korona, 100 kilogrammonként a fogasztási adóval együtt.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (Inn, Duna, Morva, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Latorca, Laborez, Ung) and water level (méter) for various dates (aug. 23, aug. 21).

„EGYETÉRTÉS”

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MATYÁS

Table of market prices for various goods including Buza (wheat), Egyéb gabonafélék (other grains), Burgonya (potatoes), and Különféle termények (miscellaneous products).

Table of market prices for various types of bonds and securities, including Allamadósságközlönsönök, Záloglevelek, and Takarékpénztárak.

Table of market prices for various types of insurance and other financial services, including Biztosító társaságok, Gőzmalmok, and Különféle vállalatok.

KÜLÖNFÉLÉK.

Egy szó.

Ah, hányan vannak, kik szívükben
Egy gyöttrő titkot rejtenek,
S nagy szenvedéstük árulója
A sápadt arc, a tört szemek.

A zöld erdőt hiába buvja,
Hiába cseng pezsgós pohár.
Tört lélekkel bolyong csak egyre,
Mint a fáradt üzött madár.

Ah, mily szívesen mondaná el,
Lelkében mely gond tüze ég.
De szólani nem bír, fojtja torkát:
A dacz vagy tán a büszkeség.

Marczangol a titok szívében,
De ajka ki nem ejti azt,
Bár szíve, lelke felvidulna,
Csak hallana egy csepp vigaszt.

És várja, hogy tán eltalálja
Gyöttrő titkát egy jó barát.
Ugy érzi, nem szenvedne többé,
Csak hallaná vigasz-szavát.

Egy szó, egy szó, egy árva szócska! ...
Lesi mohón a hangokat.
Lár-kél a jó baráti körbe,
Magát emészti és gyötörve —
S már int az élet-alkonyat.

Feleki Sándor.

(Hogyan eszínálnának a híres tenoristák.) A milánói törvényszék érdekes egy pöben döntött a minap. A per főszereplője Zematello, a híres olasz tenorista volt, akit Amerikában majd úgy fizetnek meg és ünnepelenek, mint Carusot, Boncít. Zematello pályája elején egyáltalán nem volt híres férfit. Még csak tenorista sem, hanem baritonista, akár a mi Környet Bélának vidéki színész korában. Zematellóból egy Vettore Deliliers nevű olasz színházi ügynök csinált tenoristát és embert. Ő verte neki a reklámot, ő tuskolta, toltta előre oly ügyesen és szerencsével, hogy védenczéért csakhamar elsőrendű operai színpadok vetélkedtek. Egy esztendő leforgása alatt Zematellónak neve, becsülete és pénze volt. Viszonzásul Zematello Deliliers-t

tette meg képviselőjének és úgy állapotott meg vele, hogy jövedelmének öt százaléka az ügynöké. Mikor azonban a jövedelem nőttön-nőtt, a tenorista megsokallta azokat a jelentős summákat, a mikre az öt százalék felrugott és alkudozni kezdett Deliliers-rel. Le is alkudott az öt százalékból hármat. 1906-ban Deliliers közvetítésével a milánói Scala-színházhoz szerződött a tenorista. A szerződés még nem volt aláírva, amikor Conried, a newyorki Metropolitan Opera House akkori igazgatója egy másik ügynök útján fényes ajánlatot tett Zematello képviselőjének, Deliliers-nek. Ez tisztességes ember lévén, úgy okoskodott, hogy ügyfele immár a Scalaé, az amerikai ajánlat elfogadásáról tehát úgy sem lehet szó. Így okoskodván, nem is említette Conried ajánlatát Zematellónak. De Conried nem nyugodott, hanem megismételte ajánlatát s még többet ígért Zematellónak, ha hozzája szerződik. Ezt a második ajánlatot azután már nem Deliliers-vel, hanem közvetlenül a tenoristával közölte Conried ügynöke. Zematello bele is ment volna a dologba, ha időközben alá nem írta volna már a Scalával való szerződését. Nagyon felbőszült azért, hogy ügynöke elszalasztotta vele a hiúságának ezt a kedvező alkalmát. Kijelentette neki, hogy megszegte vele szemben való köteleességét, ami őt is felmenti a két százalékos fizetéséről. És nem akart többé fizetni annak, aki tenoristát s embert csinált belőle. Ez az ügy került most a milánói törvényszék elé. A döntés pedig az lett, hogy Deliliers ezután is Zematello képviselőjének tekintheti magát és hogy a hálátlan tenorista továbbra is köteles minden szerződése után két százalékot fizetni ügynökének.

(Amerikai sátorvárosok.) Newyorkban már pár esztendeje úgy segített néhány találmány ember a rettenetes hőségben, hogy legszükségesebb holmiját összeszedve s elmésen összerakható sátorral ellátva magát kiment a vidékre, s sátorát vagy erdő mélyében, vagy az óceán partján, vagy valamelyik széljárta sziklás fensíkon ütötte fel. Ezt a néhány embert kezdetben nagyon megbámulták, később mind többen utánozták s most már ez a „camping” roppantul el van terjedve Amerikában. A sátorvárosok immár kiegészítő részei a newyorki nyári életnek. Némelyek egyedül, vagy kis csoportokká egyesülve vonulnak meg az enyhe vidéken, viszont mások jobban szeretik a társas életet s egész város alkottak vászonsátorokkal. Némelyik óceánparti sátorváros akkora, hogy városrészekre, utcákra van osztva. A legnagyobb sátorváros a Pecham Bay Parkban van,

City Island átellenében. A közepén gyönyörű árnyas parkot létesítettek, hol állandóan zene játszik. A lakóinak nem is kell Newyorkból szerezni be a szükségleteket, mert a sátorvárosban fölös számmal vannak fűszerkereskedések, sütőházak, mézártszék, baromfikereskedők, gyógyszertárak, éttermek, korcsmák. Ez utóbbiakban csak bizonyos mennyiségű italt szabad eladni, s aki nem becsüli meg magát, annak sátrát egyszerűen kitezik a városból.

(A világ legelőgánsabb feyháza.) A világ legelőgánsabb feyháza a szagamói feyház az Japánban. Tokiótól hat mérföldnyire fekszik rendkívül egészséges helyen, zárkái tágasak, hat méter magasak s kettős ablakkal világítják. A padlózat mindenütt finom gyékényszőnyeggel van borítva, melyen a feyhenczek tetszésük szerint alhatnak. Mindenütt a legnagyobb tisztaság uralkodik s az arisztokrata feyhenczek számára külön kényelmes zárkák vannak, mert hát a rangbeli különbséget a japán feyházakban is respektálják. A feyházban nagyszerű fürdőhelyiségek vannak, melyek márványmedenczéi a padlózatra vannak lesüllyesztve. A főpületet óriási park környezi. A feyházi iskolában többi közt az angol nyelvet is tanítják. Szóval, a feyhenczek oly remekül érzik magukat ebben a paradicsomban, hogy sokszor éppen nem rettegnek attól, hogy esetleg visszakerülnek. Mint ahogy a tolvajok 60%-a vissza is kerül.

(Ruhakiallítás Amerikában.) Newyorkban az amerikai szabók több mint egy millió korona költséggel nagyszerű ruhakiallítást rendeztek. Azt akarják vele bebizonyítani, hogy kár az angol és francia divatot követni, mikor otthon is mindenki a legremekebbet álló, legfinomabb szövetségek készült ruhára tehet szert. Legérdekesebb darabjai a kiállításnak az elpusztíthatatlan ráncu nadrágok. E ráncot villamos uton idézik elő, örökre megmarad a szövetségben s a nadrág mindig olyan, mintha épp akkor vasalták volna.

(„Dr. aer.”) Ez a rövidítés annyit jelent, mint az aeronautika doktora s a Párisban alakult „Ecole supérieure d'aeronautique” osztogatója ezt a címet. Az intézet nem állami intézet, mert az állam ilyesmit nem szokott gyors elhatározással fölláttatni. Az intézetben a tanítványokat a léghajók és repülőgépek kezelésére oktadják s mivel ez jogi kérdésekkel is összefügg, a növendékeknek a léghajózásról szóló törvényt is tudniuk kell.

A RENEGÁT

— EREDETI REGÉNY. —

JRTA: DÉRI GYULA.

51

Az egy félistent sejt benned s most rajongva csüng rajtad; így lesz-e az akkor is, ha majd megtudja, hogy te is ember vagy? Fog-e szeretni, ha az egész világ félreért, barátaid elfordulnak tőled, elenségeid megvetnek, ha az a fényes nimbusz, mely ma alakodat körüllebegi, egy szempillantás alatt szétfoszlik, mint a köd és pára? Mi kell ahhoz? Hiszen te egy-két nap múlva meg fogod tagadni egész multadat, mely népszerűség alapköve, s úgy lehet, az egész nemzet árulónak fog tartani; azok is, akikhez átlépsz. Es ne hidd, hogy akkor az a nő megemlékszik róla, hogy része volt abban a fordulatban; hogy a lelked mélyén szunnyadó gigászi terveket ő volt, aki felkelté, s ő ösztönzött rá, hogy vesztedbe rohanj; az csak azt fogja látni benned, hogy bukott nagyság vagy, elzúllott félisten, és szívét bezárja előtte.

De ez, aki most itt vergődik karjaidban és szerelmet koldul tőled, akkor is szeretni fog, megvéd a guny és megvetés mérges nyilaitól, új életet teremt neked, szembeszáll érted az egész világgal — most is nem leste-e ki ellenségeid titkát s nem mentette-e meg a veszélyből, melybe azért a másikkért jutottál?

— Szeretsz tehát? — kérdé most a könnyező hölgy, Kamill szeméibe mélyesztve epedő tekintetét.

Kamill behunyta szeméit, hogy menekedjék a csodás igézettől, mit az a mélabus arc, vonásaiban a kétség és remény kifejezésével, szívére gyakorolt. S gyöngéden lefejté reszkető kezeivel nyakáról a bársonypuha hófehér karokat, aztán meghatott remegő hangon mondá:

— Margit, én tudom, hogy nehéz óra

ez önnek és lelkem mélyéből óhajtom, bár sohase tett volna érttem semmit, sem hogy ily viszontlátás fájdalma mérgezze meg az ön igaz szívét. Könnyelműnek hittem önt egykor; hogy érzeni tud, nem mondta meg nekem sem egy őszinte szava, sem egy tette, melyből kétség nélkül kiolvashattam. Mint fáj az nekem most, hogy e rejtélyről ma kell lehullani a fátyolnak, mikor előttem megnyílt szíve vallomását meghallgatnom is bűn és árulás.

— Mást szeret? kiáltott föl Moulinsné szívéhez kapva.

— Ön tudja kit. Egy leányt, akinek bátyját megöltem s aki mégis szeret, akit atyja elűzött ezért házából s aki most család és támasz nélkül van kint a világban.

— S azt hiszi boldog lesz vele valaha? Nem fél, hogy a megölt tívér véres árnya ott fog lebegni szíveik között s legedesebb örömeik pillanatában felkölti emlékéit annak a szörnyű jelenetnek? Hiszi ön, hogy a lány atyja beleegyezését adja valaha egy ilyen természetellenes házassághoz?

— Nem gondolunk mindezekre, asszonyom — válaszolt Kamill. En a történetekért nem érzek felelősséget; Helén és az atyja pedig csak akkor taszíthatnának el maguktól, ha Laroche Imre vérszerint való fia lett volna Laroche Theodornak.

Moulinsné előtt egy pillanat alatt kétségtelen valósággá lőn, hogy az imádott férfinak egykor eljátszott szerelmét többé nem hódíthatja vissza. Micsoda örületes szenvedély lehet az, mely ezt az embert ahhoz a leányhoz fűzi, mikor a természet parancsa, egy ősz atyának átka, a világ ítélete, saját érdekük — minden, de minden, választófalat emel közöttük? Van hát csakugyan ilyen szerelmek, melyben semmi sincs abból, ami földi salak, hanem amely csupa eszmény, tükör, természetfeletti erő, láthatatlan, megfoghatatlan, melyről nem tudni, hogy honnan származott, mi tartja fenn, csak hatását tapasztalhatjuk, bámuljuk forrása kiapadhatatlan voltát; törvényeit, melyek meg nem másíthatók, állandóságát, mely örök.

S midőn egy pillantást vetett jövőjébe, nő, ki oly sok szenvedés után azért jött ide, hogy önfeláldozó forró szerelméért, egy egész életre való boldogságot vigyen magával, s e helyett visszautasítást nyert — az emberi szív minden kárhozatos szenvedélyét érzé egyszerre kigyuladni magában, s ami jószág volt benne még előbb, azt e tűz éjszaki heve mintha egy pillanat alatt mind fölszította volna szomjas lángajkaival.

Azért mentetted meg tehát, hogy vetélytársadat tedd boldoggá? Azért agódtál során, küzdöttél érte, remegve, kétségek, könnyek között, hogy ez legyen a díjad? — szólalt meg bensejében egy hang: aztán mintha gunyakazáját hallotta volna egy egész kártevő pokolnak.

S ki az, aki így bánik veled? Egy férfi, aki a te szerelmed nélkül most megsemmisülten, összezúzva várná, hogy mit hoz reá a jövő perc, a holnap; s akinek nem két szív közt volna most választása, hanem a börtön és öngyilkosság között!

Moulinsné letörle könnyeit.

— Azt hiszem, azóta utban vannak önér, szólt nyugodtságot erőltetve magára. En távozom, nehogy együtt lépjenek meg önrel, de nem akarok úgy megválni, hogy reményem ne legyen a viszontlátásra. Megérdemlek annyit, hogy ezt nem tagadja meg tőlem?

— En kérem önt arra! válaszolt Kamill ugyanazon a meghatott remegő hangon, mint előbb — én kérem önt asszonyom, hogy ne szakítson velem örökre azért, mert a végzet nem akarta, hogy egyebek legyünk egymásnak, mint jó barátok. Láss, kevéssel az ön érkezése előtt ment el innen egy másik jöltevő, kinek ugyanolyan leróvhatatlan hálával vagyok adósa, mint önnek, mert az az ember életét veszélyeztette, mikor menekülésemet elősegíté, saját testével védelmezett, nyomorék lett bele — s az első találkozás mégis meghasonlással végződött közöttünk.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK

Kedden, 1909. augusztus 24-én.

Király Színház

Az elvált asszony. Operett 8 felvonásban. Irtó Leen, Viktor, Fordította Gábor Andor...

Kezdeté fél 8 órákor

Magyar Színház

Hamlet. Dráma 5 felvonásban, Irtó Székelypártó, Ford. Arany János...

Kezdeté fél 8 órákor

Főv. nyári színház

Orpheus a pokolban. Operett négy felvonásban

Kezdeté 1/8 8 órákor

Nemzeti Színház

Zárva

Vigszínház

A zsába. Bohózat 3 felvonásban. Irtó Hennequin és Duval, Fordította Molnár Ferencz...

Kezdeté 1/8 8 órákor

Uránia Színház.

Rendnek muszáj lenni

Kezdeté fél 8 órákor

Főv. Városligeti Színház

A Smokk család. Bohózat 3 felvonásban.

Kezdeté fél 8 órákor.

APOLLO-PROJEKTOGRAF

A hazáért.

Török hüvész. — Csigarettagyártás. — Szerelmi álmódorás. — Jefta leánya.

A kis juhász-fiú.

Az előadások hétköznapokon d. u. 6 órákor, vasár- és ünneppanapokon 3 órákor kezdődnek.

ROYAL ORFEUM

Budapest szenzációja a ROYAL ORFEUM új műsora.

A nézőtör hüvös! A hangulat forró!

Kezdeté 8 órákor. — A téli kertben — éjszaka 12 óra- kor 16 táncatrakció.

ROYAL-CABARET.

BUDAPESTI CABARET BONBONIERE TERÉZ-KÖRUT 28. SZ. TELEFON 52-83

Megnyitó előadás BALINT DEZSŐ igazgatása alatt:

szeptember 1-én

Előadó művészek: Keleti Juliska, Balogh Böske, Kókény Ilona, Virágh Jenő, Tarján Vilmos, Rudo Rukikow, Kováry Gyula és a tizenhat tagú új művész-személyzet.

Gyorsan a célhoz

jutott a hang tökéletes visszaadásában, legyen az próza, dal vagy zene, a legkényesebb nemes művészi zenei igényeket kielégítő, az

EUFON

egyetlen szabadalmazott, valóban tölcsernéküli beszélgép (grammofon), mely mentes minden fém-recesséstől, nem fűsértő, a tölcser biánya tolytán disse az otthonnak és művészi szórakoztatója minden családnak.

Nyarálóban élvezetes mulattató.

Bővebb leírást, árjegyzéket és minden grammofonra alkalmas művészlemezkekről jegyzéket kívánatra küld

„MUSICA” részvénytársaság

Igazgató: Sternberg Dezső.

Zongora-telep: Bpest, Teréz-körut 1. Telefon 4-81.

Bloch Kálmán

zongoraművész és zeneszerző igazgatása alatt álló

„Hazai Zenekonservatorium”

országos magyar királyi zeneakadémiai

előkészítő tanfolyam középiskolai internátussal.

VI., Szondy-utca 42/c. I. em. és VIII., Rákóczi-ut 51. szám I. em.

A növendékek nyilvános polgári vagy felsőbb leányiskolába járnak és iskolán kívüli idejükben az internátushoz gondos nevelést, kitűnő élelmezést és tanulmányaikban szakszerű támogatást nyernek.

Dr. Batizfalvy I. Z. főváros legelső FOGORVOSI INTEZETE. Károly-körut 3. sz. alá.

Fővárosi Orfeum. Waidmann Imre igazgató. VI., Nagymező-u. 17. Az augusztusi műsor szenzációs sikert aratott.

AMERIKAI-PARK. Igazgató: FRIEDMANN A. Telefon 4-49. Utolsó hét! MA Utolsó hét!

PARISIANA-MULATÓ mint MOULIN-ROUGE. Szerecsen-utca. Megnyitlik szeptember 1-én MABEL MAY-YONG.

Alkalmi vételt butorok, szőnyegek, csillárok-ban a legnagyobb alkalmi lakáshoz rendezési áruház VI., Lázár-utca 3.

MARGIT GYÓGY-FORRÁS (Beregmege) a gyomor, belek, húgyhólyag, s különösen a légzőszervek hurutos bántalmainál igen jó hatású még akkor is ha vérzések esete forog fenn

Azonnal jogos tulajdona! A zongora vagy pianinó ha REMÉNYI MIHÁLY ha legújabb rendszerű hitelössztályból veszi azt meg.

Most jelent meg! 1908. évi törvénycikkek Corpus Juris Hungarici - Teljes magyar törvénytar

CIMBALMOK, legújabb szabadalmazott acél belső szerkezettel, melynek hangja, hangtartása rendkívül

Lekésétt! mert nincs jó órája, pedig megbízható, pontos járása órá POLGÁR KÁLMÁN BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRUT 29. szám

Telefon 9000.

GÁBOR IGNÁCZ

Telefon 9000.

FIU-INTERNÁTUSA

Budapest, VI. ker., Munkácsy-utca 21. sz. (Andrássy-uti villa-rayon.)

Az ag. ev. fogimnázium, a VI. ker. állami főgimnázium, a VI. ker. főreáliskola, polgári és kereskedelmi iskolák közvetlen közelében, a főváros legszebb és legegészségesebb részén fekvő **willában** szép nagy arnyas kerttel, tennispályával. — Modern berendezés. — Világos, levegős háló- és dolgozótermek. **Külön vivó-, torna és játszóterem.** Villamos világítás. Egyéni tanítás. Gondos nevelés. Állandó felügyelet. **Bentlakó francia, német és angol tanerők.** Zene, rajz és festés. Svéd torna. Internátusi díj az összes mellékiadásokkal együtt a tanévre 1500 kor. Külön számla nincs.

A nyári szünidőt

az internátus ezidén, a francia nyelv gyakorlása céljából, a Genfi-tó közelében, a

Chamonix - völgyben

tölti. — A gyalogvándorlás az internátus szünidei programjának rendes befejezése, ezidén a következő utirányra van tervezve: Chamonix-Martigny, Brig-Rhone-gletscher, Furkapass, St. Gotthard, Andermatt, Ilanz (Rajna felső völgye), St. Moritz, Engadin, Stifser Joch, Merán.

Internátusi díj a szünidőre utiköltséggel együtt 600 korona.

YOGY-
ORRÁS
hősen a
en jó ha-
og fenn
n és a

dona!
aninó
IALY
telosztályból
m bért a
le alatt, ha
a megvett
árak mintha
enné.
nem kell
fizetés mellett
ongorát v.
arjegyzék és
tul küldetik
rálj-u. 58.
éken is
létezett alka-
más hangszert
ása a leg-
al.

kkék
örvényjár
n. —
4 korona
dapesten.
EDESE
21. szám
ben.

DK,
almazott acél
tel, melynek
asa rendkívül
részletfeszítésre
jó állással
ok, gramofonok,
it, rak, okarínák
ak. Kétféle
munkáért.
nyen küld
y Gyula
hangszergyára
ákóci-ut 71.
58-20.

MAN
29. szám
árolhat szig-
szabott áron.
figyelme
küldeték

A vadászati idény

beköszöntével ajánljuk

dus választékú és elsőrendű minőségű

vadászfegyvereinket,

melyek csekély hávi

részletfizetés mellett

beszerezhetők.

Aufrecht és Goldschmied

fegyveráruháza

Budapest, VII., Rákóczi-ut 30.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve

A már 55 év óta dioséretreméltólag ismert, a 71012. sz. Bm. leirat követelményeinek teljesen megfelelő

UJ-VUKOVÁRI

arcztisztító kenőcs **szeplő, himlőtely, sümör, májfoltok, fakadérok, forrósgái pörseések, orrvörösségek és minden egyéb arcvirágzások ellen, valamint az**

uj-vukovári

bőrszépítő szappan mely az arczenőccsel a használati utasítás szerint alkalmazva még korosabb egyéneknek is viruló és fiatal kinézet kölcsönöz.

Egy nagy tégely ára 1 kor. 80 fillér, kisebb 1 korona, szappan 1 korona. Utánzásoktól óvakodjunk Csak Krafosovics által Vukováron készített kenőcs valódi. Minden tégelyen Krafosovics, a készítő arcképe látható.

Főraktár: Budapest, Király-u. 12. és Andrássy-ut 26., Török József gyógyszerára.

„Hungária” beszélő-gépek

kizárólag eredeti első-
rangú gyártmány, rész-
letfizetésre is olcsón
kaphatók.

Deményi és Társa

Budapest, VI., Király-u. 76.

— Kérlek árjegyzéket

Szabók részére
mindennemű szinór, gomló
és szabó-kellék képes nagy
árjegyzékét kívánatra in-
gyen küldi a Budapesti
Fassománygyár Rése-
tára. Nagymező-utca 46.

Alkalmi Butoráruháza

Legolcsóbb bevásárlási forrás buto-
rok, garnitúrák és szőnyegekben!

BALASSA ES RÓNA

butoráruháza

Budapest, VI., Eötvös-utca 17. sz.

(Andrássy-ut sarok.)

Pozsonyi

Elektrotechnikai szakiskola

Vallon-utca 14. sz.

Ezen szakiskola kiképez oly fiatal em-
bereket, kik vagy mint elektrotechnikusok,
vagy mint villamos telepek vezetői és hiva-
talnokai működni kívánnak. Szükséges elő-
képzettség 3—4 közép- vagy polgári iskola.
— Tanulmányi idő 2 év. — Ertesítő és
bármilyen felvilágosítás ingyen és bérmentve
küldetik. — Az egyéves önkéntességi jog
külön előadások hallgatása által megsze-
rezhető.
Az igazgatóság.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

**JEGYGYÜRÜK,
NÁSZAJÁNDÉK-
TÁRGYAK**
A
LEGELŐNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN
ÉKSZERESZ-ES MŰKÖRÉS
üzletében szerezhetők be.
BUDAPEST, Erzsébet-körút 29.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDÍTOK.
ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE

Ezen specialista legjobban ajánlható szerkeletű
gazdag tapasztalatal alapján, melyeket a kérés
hangszerrel és bujakóros osztályán való működése
alatt számos éven át szerzett.

DR. FABINYI

specialista nemi bajokban
emeritált kórházi orvos
gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendszer
foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

nemi betegséget

(hugycsőfolyást, sebeket, syphillist és önfertő-
zésből támadt idegbajokat.)
Meglepető az eredmény férful gyon-
geségnél (impotentia) még öregb
egyéneknél is.

Biztos ether folyton a honorárium utólag is fizethet.
Levelekre díjtalanul válasz. Kívánatra-árgyazatok.
Bemelés délutól 8—3-ig, este 6—8-ig.

Budapest, Rákóczi-ut 81A. szám.

(Ajánlóház, a Pannónia szállóval szemben.)
Jószéki bejárati. — KÜLÖN VÁROSBELI.

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6-C. 82

Réz és vasbutor
gyári áron, réz hálósza berendezések a leghibesebb amerikai módszer szerint készítve és féregmentessé tételének egyedül gyárasan legolcsóbb gyári árakban ajánl Weisz Jakab, Budapest, Andrásy ut 77. (bejárat Rózsa-utca-ban.) 27644

Fótvizsgálatra
javítóra, pótlóértékre, bármilyen vizsgálatra előkészít: «Szűnői Tanfolyam» Garay-utca 5 II. 12/a.

Csemegeszőlőt
legjobb piros chasselas és passatutti 5 kilónként 3 koronáért, válogatott nagy őszibarackok, 3 koronáért, zamatos körtét legfinomabb asztali almát, turkesztán, ananász, kantalup diányt 2 koronáért küld Müller J. szőlőtelep-tulajdonos Kiskunhalas.

Parlamentari
gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémia tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Iván 1868-ban. Biztos állás-közvetítés. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Tájékoztatót küld a Gabelberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. előbb Gyár-utca 4.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája. Irógépezékektől s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. Telefon 4-68 Beiratások egész napon át.

BUTOROK
aló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá niszoba, iroda-berendezések, rez- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök, valódi angol börgarnitúrák eladása s vétele Wechsler Karolyné VII., Király-utca 23. I. em. Kazinczy-utca sarok.

Csemegeszőlőt
Saszella, muskotály postakosaraként 280 fillérért, császárkörtét, rétes- és csemegealmát 2 koronáért, turkesztán- és görög diányt, paradicsomot, ugor-kát, paprikát, káposztát 150 fillérért, ismételtedőknek előnyárajánlatok. Gyümölcskivétel Csongrádról.

U R A K
főlöleges a gummi **VIRGO** az ideális **ÖVSEZER** három dobozzal 3 koronáért portómentesen és díszkártyán küld: Markbreit, gyógyszerész, Budapest, Dohány-utca 84.

Pénzszekrények
és amerikai irodabutorok, használtak és újak rendkívül olcsó áron szállít Hirsch és Társa, Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 19. sz.

Réthy
név látható a valódi pemetefü csukorka minden egyes darabkáján. 26796

Nevelőnőket
német, angol, francziákat, zene és nyelvismerettel minden nemzetiségű bannokat belépésre ajánlok magyar zene és nyelvismerő okleveles tanítóknak sürgősen keresek Szeghőné S. Lriza, Budapest, VI., Dessoefly-utca 22. 27697

Koporsó asztalosok
részére mindennemű koporsók díszítései összes fémalkalmazások képes árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Ravatalgyár Részvénytárs. Nagymező-utca E. 46. sz.

Brilliantot,
aranyat, ezüstöt, ékszert és régiséget veszek és eladok. Kertész ékszerész Budapest, VII., Király-utca 25. szám. — Telefonszám 95-48.

Ingóságokat
értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi-ut 19. bejárat a Szentkirályi utcából. Kézipénzeivel beraktároz bármennyű ingóságokat, berendezéseket mintaszert raktáraiha csekély díjazásért értékesítés céljából vagy anélkül. Telefon 110-08. 9984

Ajtók és ablakok
régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvas rácszatok, kerkerítések, keramillapok, kőheli mlapok olcsón kaphatók Kelemen Mór épület-bontás vállalkozónál Budapest, Nador-u. 72-74. Fiók-üzlet Visegrádi-u. 27.

Most jelent meg.
Ebtenyésztés,
kézikönyv ebtenyésztők, vadászok és ebkedvelők számára.

Írta és száz ábrával ellátta **MONOSTORI KÁROLY** állatorvos, a m. kir. állatorvosi iskolának az állattenyésztés ny. r. tanára. Szerző 3000-ik szakmunkája. Ára 4 K 50 f.

Az első magyar ebtenyésztési kézikönyv! Kapható: **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer E. és Fia) r.-t.-nál. Budapest, VI., Andrásy-ut 21. valamint minden könyvkereskedésben.

Pénzt rögtön
butorra, zongorára, varrógépre, kerékpárra, könyvekre és kereskedelmi árukra, ha azokat száraz, tiszta raktárhelyiségünkbe bizománnyal beraktározzuk.

TAUBER és TÁRSA
csakis VI., Nagymező-u. 42. Telefon 162-57. 27477

A legelőnyösebb részletfizetésre **zongorát, pianinót, czimbalmot, hegedőt**

készpénzben áron a legújabb rendszerű **bankhitel** utján kizárólag csakis **REMÉNYI** nagy magyar hangszertelepen **Prospektus és árjegyzék** ingyen. Budapest, Király-u. 58.

Ingyenes gépirás-tanítás.
Kedvezményes magyar, német gyorsírást-oktatás. A „Stenografia“ Országos Gabelberger magyar, német gyorsíró- és gépiróiskolában okleveles gyorsíró- és kereskedelmi iskolai tanárok vezetésével havonként új gyorsírási, gépirási és sokszorosító tanfolyamok nyílnak. Kereskedelmi tanfolyamok: egyszerű és kettős könyvviteli kereskedelmi számtan, levelezés, fogalmazás, helyesírás és szépírás. Díjtalan és biztos állásközvetítés. Tanórák reggel 8 és este 9 óra között. A gyorsírást sürgős esetben egy hónap alatt is megtanulható. Külön órák. Sokszorosító és másoló iroda. Irasmunkák leírása és sokszorosítása a legkedvezményesebb feltételek mellett. Beiratások naponta vannak az intézet helyiségeiben kizárólag: Rákóczi-ut 60. I. em. Az intézet ismert elnevezéseit újabban megtevesztő módon utnozzák. Tájékoztatót szívesen küld az igazgatóság.

Kézimunka
hímzésekhez, butorhoz, függönyökhöz, lakásberendezéshez, zsinórok, rojtok, bojtok képes nagy árjegyzékét kívánatra ingyen küldi: Budapesti Paszomágygyár, Nagymező-utca 56. szám.

Soványtság
Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartley tanár amerikai orvópára. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek. — Hölgyek remek kórelt. Hat hét alatt 29 kilo gyarapodásért jól állást. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszer. Kínünetve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Észközön levelek minden országból. Dobozonként 1 ffr 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/I.

Ajtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igaz olcsón kaphatók.

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon 62-80.

Zálogozódulákat
veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. **SCHILLER IZIDOR** ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. szám.

Jó és olcsó nyaraló és üdülőhely:
Lőcse szab. kir. városa, Szepesvármegye székhelye; 573 méter magasan a tenger színe fölött, a városban és a város körül szép sétányok, 1-2 kilométernyire fenyőerdőkkel környezve, teljesen portalan, ózonos levegővel; kitűnő forrásvíz-vezetékekkel, villamos világítással, kikövezett és csatornáz utakkal és kertekkel; jó és olcsó étellemezéssel, könnyű közlekedéssel, kellemes szórakoztató és kirándulószozomáshelyekkel. Az odautazás és ott elszállásolás körülményeiről tüzetes felvilágosításokkal szívesen szolgál a város rendőrkapitánya.

Szász királyság **Technikum** **Mittweida.**
Igazgató: A. Holz, tanár. Magasabb technikai tanítókat, elektro- és gépészmérnökök, technikusok és művezetők képzésére. Gazdagon felszerelt elektro-techn. és gépészeti laboratóriumok. Gyári tanuló műhelyek. 3610 halga. tó a 36. iskolai évben. Program stb. díjtalanul a titkárság által.

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat kiadásában megjelent:

A szemérem elleni büncselekmények.
TANULMÁNY AZ ANYAGI BÜNTETŐJOG KÖREBŐL Írta: dr. HALÁSZ ZOLTÁN budapesti ügyvéd.

Halász Zoltán dr., a kiváló kriminálhísta, emorondkivül érdekes és felettébb hasznos utóbb munkája nemcsak jogász körökben, hanem a művelt laikus közönség között is méltán kell felülnést. Akik a *nomi élet* körébe tartozó cselekmények jogi elbíráása fölött kimerítő tájékozást óhajtának nyerni, azok a kiváló hasonló termékek között sem találhatnak ehhez fogható kimerítő és átlátszó munkát.

A KÖZEL 460 OLDALRA TERJEDŐ KÖTET **ÁRA 10 KORONA.**
Megrendelhető egy a kiadó hivatalában (VII., Rákóczi-ut 54. sz.), mint minden hazai könyvkereskedésben.

Zálogozódulákat
veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. **Singer Jakab** ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Izabella-utca sarokán. 27653

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása
háló-, ebédlő-, szalon-, niszoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktári szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.

GROSZ SANDOR és Társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. szám, ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-08.

Káposztának száza
hattól 8 forintig, görögdiánye hattól 10 forintig, czukordínyje tiztől 15 forintig mindannyi nemese fajok, paprikának, ugor-kának száza harminctől 60 krajczárig, paradicsom mászaja 6 forint Almának, körtének, szilvának nyolctől 12 forintig, bármelyikből postakosaraként 1 forintjával előleg beküldésével. Gyümölcskivétel Csongrádról.

BUTOR
30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek tere 3 télemelet. Vétel és eladás **használt és új** polgári, urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, nriszobák, angol börgarnitúrák és szalonbutorok, keleti szőnyegek, csillárok. — Telefon 82-12

Neu Samu és Fia
szállítóeszköz és gépgyár, kir. országos fegyintézet **VÁCZ.**
Gyárt: mindennemű fa- és vastalcskát, kő- és kézkocsit, szerzőmokat, emelőgépeket, kettős áttétellel, tűzfajtrészasztalokat kerti és locomobilfeleskendőket stb. stb. Budapesti raktár és iroda: VI., Gyár-utca 23. Telefon: 151-27. **Márjen árajánlatot!**

Bouvet-Ladubay
legjobb és legolcsóbb **francia pezsgő.**
Vezérképviselőség: **PRÁGA, Soukenicka 30.**

!! Olcsó kölcsönök !!
Tiszteviselő kölcsön
6-6 1/2%-ra, 15-35 évre, kezesek és életbiztosítás nélkül is. Életbiztosítótól való elutasítás nem akadály. Előzetes költség nincsen! Díjazás utólagos! Felzálogkölcsönt 4 1/2%-ra 4-62-5,05% annuitás mellett. Másodhelyre 6 1/2%-ra Övadekora az érték 75%-ig Katonatiszteknek hadnagytól kezdve előnyös feltételekkel. Törzshitel. Váltókölcsönt gyorsan és előnyösen folyosítunk. Ingatlanok, erdők, bányák adásvétel. Osztálysorsjegyek hivatalos aron. Mindenféle bankügylet lebonyolítását elvállaljuk! Minden felvilágosítás díjtalan! Képviselek alkalmazatunk! Hun és Társa bankbizományi és kereskedelmi iroda, Budapest, Rózsa-u. 29. III. 5. sz. Válaszbélyeg.

Saját gyártmányú fürdőakadály 14 kor-tól feljebb; rúthoto kadak 60 kor-tól feljebb. Ewatalak mindenféle kuszavátnak és házi vízvezeték-berendezések legolcsóbb áron. **LEFKOVICS ADOLF** Budapest, VII., Vesselenyi-u. 51E. Telefon 113-46. Árjegyzék: ingyen és bérmentve.

„Mária Immaculata“
internátus és szanatórium **Fiume.**
Művelt családok leánykái részére, főleg olyanoknak, akiknél az egészségi szempont is fontos. Az internátus vezetősége nagy súlyt fektet a szép magaviseletre és finom modor elsajátítására. Az intézetben elemi iskolák és a négy polgáriskolai osztály van. A rendes tantervvel szemben kívül kézimunka, zene és idegen nyelvek (német, olasz, francia, angol) vannak kultiválva. Az intézet tulajdonosa és tönökője Herceg Teréz, akinek neve teljes garanciát nyújt az intézetbeli rendről, valamint gondos és szeretetteljes apoláser. A tanév kezdete szeptember 1.

Kállai Lajos
motorgyára **BUDAPEST, Gyár-utca 28. sz.**
Legújabb rendszerű benzinhmotorokról tessék díszárjegyzéket kérni.

Pénzkölcsönt
4 1/2, 4 1/4, 5 és 6%-ra naponta földbirtokra, jövedelmre, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén lévő bérházakra I., II., III. helyen 15-60 évig tiszteviselő. Szembőlített tisztviselőknak gyorsan eszközöltetik. **HOFFMANN JAKAB** bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-körut 1/a.